

ARTISTIC HERITAGE OF THE SERBIAN PEOPLE IN
KOSOVO AND METOHIJA
HISTORY, IDENTITY, VULNERABILITY, PROTECTION

Editors
DRAGAN VOJVODIĆ
MIODRAG MARKOVIĆ



GALLERY OF SASA

BELGRADE 2017

CONTENTS

FOREWORD	9
VLADIMIR S. KOSTIĆ	
SERBS AND KOSOVO	
KOSOVO AND METOHIJA IN SERBIAN HISTORY	
In Times of the Independent Medieval State	17
DJORDJE BUBALO	
Under Ottoman Rule: Until the End of the 18 th Century	31
NEBOJŠA ŠULETIĆ	
Administrative Division, Settlements and Demographics in the First Centuries of Ottoman Rule	41
TATJANA KATIĆ	
During Modern and Contemporary Times	49
LJUBODRAG DIMIĆ	
SOURCES OF SERBIAN SPIRITUALITY AND NATIONAL BEING IN KOSOVO AND METOHIJA	
The Shrines and Saints of Kosovo and Metohija in the Cultic Memory and National Consciousness of the Serbs	81
DANICA POPOVIĆ	
The Libraries of the Monasteries in Kosovo and Metohija and the Liturgical Tradition of the Serbian Orthodox Church	99
VLADIMIR VUKAŠINOVIĆ	
The Kosovo Covenant and Serbian National Identity	113
MILOŠ KOVIĆ	
SERBIAN ARTISTIC HERITAGE IN KOSOVO AND METOHIJA	
THE EUROPEAN FRAMEWORK AND SERBIAN DISTINCTIVENESS OF MEDIEVAL ART	
Place in the History of Serbian Culture	147
BRANISLAV TODIĆ	

Within the Development Framework of Byzantine Artistic Trends	165
ALEXEI LIDOV	
MILOŠ ŽIVKOVIĆ	

Creative Ties to Western European Art	185
VALENTINO PACE	
DUBRAVKA PRERADOVIĆ	

HISTORY OF CREATION

The Earliest Period: From the Serbian Settlement of the Balkans to the Reign of Stefan Nemanja.	211
DEJAN RADIČEVIĆ	

Under the First Rulers of the Nemanjić Dynasty (from 1168 to the Death of King Milutin)	221
MIODRAG MARKOVIĆ	

High Medieval Times (1322–1455)	241
DRAGAN VOJVODIĆ	

The Late Middle Ages in Light of Archeology	271
DEJAN RADIČEVIĆ	

From the Ottoman Conquest to the Great Migration (1455–1690)	291
ZORAN RAKIĆ	

Between Migrations and Struggle for Survival (1690–1839)	313
NENAD MAKULJEVIĆ	

The Rise of Church Art in the Last Century of Ottoman Rule	325
IVANA ŽENARJU RAJOVIĆ	

Newer Architecture – from Modernization and Destruction to Distorted Representation	341
ALEKSANDAR KADIJEVIĆ	

Modern Visual Art (1912–1999–2016)	351
SRDJAN MARKOVIĆ	

HISTORY OF TRIBULATION

In the Time of the Ottoman Empire (1455–1912)	365
TATJANA KATIĆ	
BILJANA VUČETIĆ	

After the Liberation (1912–1999)	379
SVETLANA PEJIĆ	

After the Adoption of <i>Resolution 1244</i> (1999–2017)	393
DEJAN RADOVANOVIĆ	
MIRJANA DJEKIĆ	

Heritage Caught in a Rift: Between European Conservation Practice and Global Political Misuse	415
MIRJANA MENKOVIĆ	

STRUGGLE FOR PRESERVATION

The Beginnings of Investigation and Stewardship of Monuments 431
DRAGANA PAVLOVIĆ

The Establishment of Institutional Protection of Serbian Heritage:
the Results of Conservation Works in Kosovo and Metohija 443
ALEKSANDRA DAVIDOV TEMERINSKI

The Inclusion of Serbian Monuments on the World Heritage List 465
VLADIMIR DŽAMIĆ

Serbian Monumental Patrimony in Kosovo and Metohija
in View of Contemporary Cultural Heritage Theories 485
JELENA PAVLIČIĆ

EDITORS' AFTERWORD 507

LIST OF ABBREVIATIONS 515

LIST OF CONTRIBUTORS AND THEIR AFFILIATIONS 549

LIST OF PLATES 553

IN THE TIME OF THE OTTOMAN EMPIRE (1455–1912)

TATJANA KATIĆ
BILJANA VUČETIĆ

The multacentennial rule of the Ottoman Empire in South Slavic territories is usually seen as a 'dark age' in Balkan history, a time of slavery and suffering of the Christian peoples, and even of the torching, looting and destruction of churches and monasteries. Where church monuments are concerned, their ill fate in the period directly preceding the establishment of stable Ottoman rule particularly adds to this impression. At that time, during war operations and immediately following the Ottoman conquest of urban centers, many churches and monasteries were sacked and burned down, while others were converted into mosques. However, numerous religious monuments that survived the period of Ottoman rule, as well as first-class historical evidence, are testament to the fact that the situation was markedly different in regular circumstances. The Serbian Orthodox Church, like other Orthodox churches in the territory of the Ottoman Empire, had its place in the state administrative system, and its senior representatives were part of the ruling apparatus. The Church and the faithful were 'protected' subjects of the Empire as long as they recognized the authority of the Ottoman dynasty and fulfilled their legally defined duties. Nevertheless, over the course of almost five centuries of *Turkocracy*, the proclaimed policy was not always fully implemented. In the first century and a half of Ottoman administration it was mostly implemented consistently, but deviations appeared already in the mid-16th century. In the late 17th century, during the war against the Holy League (1683–1699), the first major armed rebellion of the Balkan Christians against the Ottoman Empire broke out, which seriously disrupted the previous relationship of trust and tolerance. From then on, Christian churches suffered damage or were destroyed en masse in armed conflicts, reprisals and, during the period of Ottoman decline, even due to the willfulness of the local warlords.

The history of the Serbian Church and people in the territory of Kosovo and Metohija under Ottoman rule can be divided into two periods – before and after the Great Migration of 1690. The first was a time of peace and stability with a strong centralized government, in which the Church, after having suffered losses in the period of Serbia's subjugation, managed to adapt to the new political situation and undergo a major restoration campaign. In the second period, the weakened authority of the central government and the somewhat altered demographic and religious structure of the population opened up space for abuses by the representatives of the local administration, increasingly comprised of Islamized Albanians. This period was marked by the arduous struggles of the Patriarchate of Peć to preserve its religious buildings and landholdings.

THE FIRST CENTURIES OF *TURKOCRACY*

The decades-long process of the gradual disappearance of Serbian state government from the territory of Kosovo and Metohija was finally completed in 1455. The introduction of the new Ottoman administration was carried out in a manner that can rather be described as continuity than discontinuity with medieval institutions. The Ottoman Turks adopted and incorporated into their legal system the regulations and customary norms of the local Christian population, the vast majority of which consisted of Serbs,¹ as well as the existing

¹ According to official Ottoman censuses from the 15th and 16th century, Serbs made up almost the entire population of Kosovo and Metohija, with the exception of parts of Metohija and some cities: Prizren and, to a lesser extent, Priština, Trepča, and Janjevo, which were inhabited by both Serbs and Albanians. Drastic differences between the Serbian-South Slavic and Albanian national onomasticon allow us to determine the ethnicity of registered Christians and provide



FIG. 324. PRIZREN, CHURCH OF THE VIRGIN LJEVIŠKA, CONVERTED INTO A MOSQUE SHORTLY AFTER THE CONQUEST OF PRIZREN, PHOTOGRAPHED IN 1912

economic and business models. The Ottomans also took into their service members of the local Christian nobility, the administrative staff in cities and mining centers, soldiers (*voynuks*), and all others who were willing to partake in the creation of a new political entity in the Balkans.² In line with the policy that allowed Christians to practice their faith in the Ottoman Empire, the Serbian Orthodox Church was allowed to continue working.

grounds for the conclusion stated above. Cf. Пешикан, *Зейтско-хумско-рашка имена*, 13–33, 46–47.

² Inalcik, *Ottoman Methods*, 103–129; Lowry, *The Nature of the Early Ottoman State*, 51–52.

However, before it became a vassal of the Ottoman sultan and subsequently an integral part of the ‘Land of Islam’, as a ‘Land of War’ Serbia was exposed to attacks. Some of the most important monasteries and ecclesiastical centers in Kosovo and Metohija were targeted in this period. Gračanica (fig. 4, 143) first came under attack between 1371 and 1383, when its pyrgos tower housing the library was set on fire; then again in 1389; and finally after the fall of Novo Brdo in 1455. The Banjska Monastery was torched in 1389, which led to the translation of the relics of its ktetor King Milutin to Trepča by the local monks. In the first decades of the 15th century the monastery

was once again torched and its treasury looted, as evidenced by an eyewitness who passed through these parts in 1419. The translation of the relics of King Milutin to Sofia seems to suggest that the monastery suffered a similar fate in 1455.³ Nevertheless, Banjska remained operational, but not for too long: the Ottoman census of 1477 explicitly reported that the monastery, located next to the village of the same name, was uninhabited.⁴ The village gradually died out and the interior of the monastery became a hideout of highwaymen. This was the reason that in the 1540s the remaining inhabitants were granted the status of armed guards – *derbencis*;⁵ in 1619, on the orders of Sultan Osman II, a fort was erected on the ruins of the monastery to guard the road from 'Arnaut [Albanian] bandits'.⁶ With the addition of a minaret above the northern cantor stand and partition of the dome, the church was partly converted into a mosque and partly into living quarters. However, Banjska sustained the heaviest damage in the Austro-Turkish conflict of 1689 (fig. 327, 328).⁷

In the conquering forays of Ottoman troops sometime before the middle of the 15th century, the Church of the Presentation of the Virgin near Lipljan⁸ (fig. 393) and the Holy Archangels Monastery near Prizren (fig. 326) were also severely damaged. Dušan's foundation was destroyed and his tomb looted. The monastery was later briefly restored, but seems to have again fallen into disuse as early as the 1520s. A record dated to 1519 testifies to the sale of monastery books by the hegoumenos Dionisije and suggests that the monks were planning to leave the monastery. In 1615, Sofi Sinan Pasha, of Albanian ethnicity, used the stone from the ruins of the Holy Archangels to build his mosque in Prizren (fig. 325).⁹

In the cities that became the seats of Ottoman provincial administration, the main churches were usually converted into mosques, such as the Virgin Ljeviška in Prizren (fig. 324) and the Church of St. Nicholas in Novo Brdo, whereas other churches were not repurposed. In all churches, in villages as well as cities,



FIG. 325. PRIZREN, SINAN PASHA MOSQUE, ERECTED IN 1615 USING STONE TAKEN FROM THE MONASTERY OF THE HOLY ARCHANGELS



FIG. 326. PRIZREN, MONASTERY OF THE HOLY ARCHANGELS, DAMAGED IN THE 15TH, 16TH AND 17TH CENTURY

Christian religious service continued to be performed, but the use of bells was banned.¹⁰

The Ottoman occupation was the heaviest blow for monasteries, which lost their faithful and the bulk of their land. They were left only a smaller part of their old

³ Зиројевић, *Цркве и манастири*, 48, 87.

⁴ BOA, TD 5m, p. 13. The census registered 18 households, 9 widows and 4 unmarried men in the village.

⁵ BOA, TD 368, p. 6.

⁶ *Evliyâ Çelebi*, 276.

⁷ Šuput, *Banjska monastery*, 25–26, 44.

⁸ *Задужбине Косова*, 470.

⁹ *Зайиси и наџииси* I, 135; Костић (П.), *Црквени животи*, 124.

¹⁰ Зиројевић, *Цркве и манастири*, 24, 169; *Задужбине Косова*, 491 (М. Ивановић).



FIG. 327. BANJSKA MONASTERY, CONVERTED INTO A MOSQUE IN 1619, PHOTOGRAPHED IN 1900

landholdings in direct proximity for sustenance purposes. The once vast estate of the Dečani Monastery (estimated at roughly 1,800 km²) was reduced to the villages of Dečani, Crnobreg, Istinić, and Loćane.¹¹ Nevertheless, even this reduced property brought Dečani a substantial profit, mainly from the production of wine, which annually amounted to more than 100,000 liters.¹² The vivid memory of the former power of Dečani also left its trace on the Ottoman administration, which kept records of the region between Djakovica and Peć under the name *zeamet* or *vilayet* of Dečani until the end of the 15th century.¹³ According to Ottoman cadastral surveys from the second half of the 15th century, substantial landholdings,

albeit much smaller than that of Dečani, also belonged to other monasteries and churches such as: the Church of the Holy Apostles (Holy Salvation) at the Patriarchate of Peć, Gračanica and the now non-existent monasteries of Tomance and Vrelo (Holy Virgin of Hvosno) near Istok, the Mina Monastery in Vrbnica near Vučitrn, and the Trstenik Monastery (Holy Archangel Michael) near Priština.¹⁴ All other Christian churches and monasteries had smaller landholdings, for example the monasteries on Mount Čičavica and the Devič Monastery.¹⁵ In Priština, which in the 1420s and 1430s became one of the largest cities of the Serbian Despotate and the metropolitanate seat,¹⁶ there were several monasteries that owned plots of land in the town quarters (*mahalles*): St. John, which served as the metropolitanate seat after the conversion of the old metropolitan church into a mosque¹⁷; St. Nicholas and St. George.¹⁸ By the time a census was carried out in the Sanjak of Vučitrn in 1566–1568, the Monastery of St. George was already uninhabited; the building had become derelict; and since there was no one to farm the land, the state sold it and a caravanserai was built on the plot.¹⁹ The largest monastery in Priština was dedicated to the Holy Virgin Most Pure and located on the outskirts of the city, near the Veluša River.²⁰ None of

¹⁴ In the 1480s the Dečani Monastery was annually taxed 12,625 akçe; the Church of the Holy Salvation 2,788 akçe; the Tomance Monastery 826 akçe; the Vrelo Monastery 555 akçe; Mina 565 akçe; and Trstenik 423 akçe. The annual tax paid by Gračanica is impossible to determine as it was calculated together with the tax of the eponymous village, which at the time had around 100 households. Nevertheless, defters occasionally mention monastery landholdings such as vineyards, fields, meadows, pastures, etc. (Зиројевић, *Цркве и манастири*, 83, 87, 90, 134, 165, 194, 196).

¹⁵ In 1477 the combined tax for nine out of the ten monasteries on Mt. Čičavica (one was uninhabited at the time) amounted to 2,719 akçe, or 300 akçe per monastery on average. In the same year Devič paid 223 akçe. Cf. BOA, MAD 16, p. 2, 16.

¹⁶ Ковачевић (Д.), *Градски животи*, 57–91.

¹⁷ The church in question was most likely the Church of the Holy Ascension, where the remains of Prince Lazar were laid to rest after the Battle of Kosovo (Тодић, *Митрополија у Приштини*, 163–169). This church does not appear in Ottoman defters because, as the most monumental building in Priština, it was probably converted into a mosque immediately after the conquest.

¹⁸ BOA, TD 133, p. 165; BOA, TD 234, p. 159. TKGM, TTD 124, p. 214a.

¹⁹ TKGM, TTD 124, p. 214a.

²⁰ In a defter dated to 1477 a note was added to the monastery entry: “They also call it hass Viluša/Vjeluša.” A monastery watermill also operated on the river (BOA, MAD 16, p. 39a). In 1525 the monastery was registered under the name Viluš/Vjeluš Most Pure (BOA, TD 133, p. 165).

¹¹ Зиројевић, *Имање манастира Дечана*, 407–413.

¹² According to the 1485 census, one tenth of must produced in monastery equalled 250 buckets (1 bucket = roughly 42 liters). Cf. Pulaha, *Defteri i Regjistrimit*, 210.

¹³ Јовановић, Катић, Јаковљевић, *Поређење*, 269–270.



FIG. 328. BANJSKA MONASTERY AS AN ABANDONED AND DERELICT TURKISH FORT, PHOTOGRAPHED IN 1927

the abovementioned Priština monasteries survived to the end of Ottoman rule in this region.

Prior to the Ottoman invasion, in addition to the Virgin Ljeviška, Prizren had another seven Orthodox and two Catholic churches²¹, of which five Orthodox and one Catholic were registered in 16th-century Ottoman defters.²² The churches that were not in possession of arable land were not registered, even though they held regular religious services; in the village of Hoča, north of Prizren, there were 12 active churches, but only the Church of St. John was a taxpayer (fig. 15).²³

The most prominent monasteries, i.e. their heads, enjoyed certain tax benefits in the form of the *falconer* status. The position of falconer in medieval society was a

hereditary privilege awarded by the Ottoman sultan only to the members of the military class – minor nobility and some senior church representatives. The title holder was required to bring a trained bird of prey to court once a year, and in return the falconer was exempt from poll taxes – *djizya* and *ispençe*, as well as from tithe on crops, sheep tax and others. The Patriarch of Peć, i.e. the monastery estate of the Patriarchate of Peć, had falconer status, as did Dečani and Gračanica.²⁴

The majority Christian population of the Ottoman Empire became the minority in 1516–1517, after the conquest of Syria, Egypt and parts of the Arabian Peninsula (holy cities of Mecca and Medina). Numerous Arab bureaucrats and scholars educated in old Islamic centers entered the ranks of the Ottoman administration, which

²¹ Призрен, in: ЛГТССЗ, 220.

²² Катић, Ойширни йойис, 58–59.

²³ *Ibid.*, 166.

²⁴ Зиројевић, Цркве и манастири, 83, 88, 90.



FIG. 329. KMETOVCE, CHURCH OF ST. DEMETRIOS (ST. BARBARA), DESTROYED IN THE 18TH CENTURY, PHOTOGRAPHED IN 1964

led to the state's increasingly traditional Islamic character.²⁵ This resulted in the more intense expansion of Islam in the Balkans, especially in the first two decades of the reign of Sultan Suleiman I (1520–1566). In Prizren, for example, the percentage of Muslims rose from 30% to 45%, while in the area of Opolje, populated entirely by Albanians, this percentage grew from 2.3% to 19.5% in the course of twenty years. In comparison, the neighboring Gora, populated by Serbs, had just a 2% Muslim population share at the same time.²⁶ Conversion to Islam was also noticeable in other parts with a mixed Serbian-Albanian population, in the river valleys of Ribnica (Erenika), Trnava (Trava) and Beli Drim (White Drin).

The gradual shift in the religious and ethnic structure of the population was not reflected in the condition of the churches and monasteries in Kosovo and Metohija until the late 17th century. However, the consequences of harmonizing Ottoman laws with the Sharia law, on which the new generation of bureaucrats insisted, were already felt during the reign of Sultan Selim II (1566–1574). They were reflected in the increased economic pressure on the Christian

church. Namely, an investigation of the origin of church landholdings revealed that many had been acquired by sale and purchase or bequeathing of state land (*arz-i miri*) or the non-Sharia bequeathing of privately owned land (*mülk*). All of these landholdings were to be confiscated and redistributed to the same or other users after the appropriate fees and Sharia verification. Thus church-owned land became subject to the less favorable tithe taxation instead of *maktu'* (a fixed lump sum payment of taxes). The sums the monasteries paid to 'repurchase' their estates varied depending on the size of the estate; Dečani paid 15,000 *akçes*, while St. John of Rila Monastery in Bulgaria paid 60,000 *akçes*. Poor and less renowned monasteries had to go into debt in order to raise the required sums, which in some cases resulted in decades-long financial hardship and in eventual abandonment in others.²⁷

Despite the abovementioned administrative and fiscal changes, the second half of the 16th century was a period of revival for the church, especially after the restoration of the Patriarchate of Peć in 1557. Although the construction of new churches was forbidden under Sharia law, and the reconstruction of old ones strictly conditioned – the original perimeter of a structure could not be expanded or altered in any other way – in practice this rule was not followed in the predominantly Christian Balkans. Economically strengthened and with strong connections at the top of the Ottoman government, the Patriarchate of Peć managed to build and reconstruct dozens of religious buildings under its jurisdiction by the end of the 16th century and in the 17th century. The more affluent part of the Serbian society, which had emerged in the meantime owing to the upswing of Balkan mining in the second half of the 16th century, also contributed to these efforts. Wealthy entrepreneurs, financiers of mining and lessees of entire mining areas, protected and financially supported the Church and commissioned the construction of new religious edifices.

The first to be restored were the monastic buildings of the Patriarchate of Peć itself, followed by the Gračanica Monastery, the Church of Transfiguration in Budisavci near Peć (fig. 14), and the Devič Monastery.²⁸ At least 17 churches were built in the Sirinić county (*zhupa*).²⁹ It is noteworthy that new churches and monasteries were also

²⁷ For more details, see: Fotić, *The official explanations*, 33–54.

²⁸ Зиројевић, *Цркве и манастири*, 87, 90, 165, 168; *Задужбине Косова*, 406, 480 (М. Ивановић).

²⁹ Зиројевић, *Цркве и манастири*, 32.

²⁵ Lowry, *Nature of the Early Ottoman State*, 96, 113.

²⁶ Katić, *The Sancak*, 127–128.



FIG. 330. VELIKA HOČA, CHURCH OF ST. LUKE, TORN DOWN IN 1897, PHOTOGRAPHED IN 1968

being built in the earlier period, e.g. the Ubožac Monastery near Kosovska Kamenica.³⁰ After the restoration of the Patriarchate of Peć, the number of monks in monasteries increased; contemporaries recorded that there were between 100 and 150 monks living in Peć in the second half of the 16th century.³¹

The good relationship between the Patriarchate of Peć and the Ottoman authorities continued for most of the 17th century. Work on the reconstruction of churches and preservation of the Serbian literary heritage was particularly intensive under Patriarch Pajsije Janjevac (1614–1647). Among other things, the Patriarchate of Peć and its churches were again restored and re-roofed, while Gračanica was given a new iconostasis. However, after the Austrian conquest of Belgrade in 1688, a great Christian uprising erupted in the Balkans and spread throughout the war-affected areas. In early 1690, the Ottoman Empire regained control of Kosovo and Metohija with the help of Tatars and local Albanian pashas. With the tacit consent of the state, this auxiliary army launched a three-month-long reprisal campaign against

the civilian population. At that time the Patriarchate of Peć and the town of Peć were sacked and torched. The same fate befell the Dečani Monastery and the towns of Prizren, Djakovica, Vučitrn and others. Together with Patriarch Arsenije III, thousands of Serbs fled, never to return. A new population, mostly Albanian, began settling on their land. Church life died down and some churches and monasteries were permanently abandoned (Holy Virgin of Hvosno³², Ubožac³³, the Dečani Sketae³⁴ etc.). The once populous monastic communities were reduced to no more than a few individuals: in the early 18th century there were only seven monks in Peć and just three in Dečani.³⁵ The ruins of once impressive monasteries, burned-down churches and abandoned villages would for decades bear witness to past plights and remain ominous heralds of even worse suffering to come.

THE PERIOD OF GENERAL INSECURITY: 18TH–19TH CENTURY

In the first decades of the 18th century, the Serbian Orthodox Church was equally exposed to Turkish and Albanian pressure. Albanian pashas had appropriated the estates of the Patriarchate of Peć.³⁶ The Peć monks refused to leave and allow the ‘whirling dervishes’, Mevlevi, to be housed at the monastery, as decreed by a firman in 1705. Patriarch Kalinik I fought for the preservation of the Serbian church endangered by the Peć noblemen Pasha Hudaverdi and Tahir Pasha Mahmud Bey-zade.³⁷

When the Metropolitan of Raška Mojsije Rajović was appointed the Patriarch of Peć in 1712, Albanians had already taken over most of the Patriarchate’s estates. The patriarch had no choice but to buy back the monastery’s land from Albanian beys with the help of the Metropolitan of Karlovci.³⁸

Life in Kosovo and Metohija in the first decades of the 18th century was marked by wars between the Habsburg Monarchy and the Ottoman Empire. In the conflicts of 1716–1718 and 1737–1739, Serbian volunteers supported the Austrian troops. On the other hand, the Albanians aided the Turkish army in the fight against Serbian rebels and, converting to Islam in the process, populated

³⁰ Тодић, *Манастир Убожац*, 67–88.

³¹ ИСН III/2, 63 (Р. Самарцић).

³² *Задужбине Косова*, 23.

³³ *Ibid.*, 485; Тодић, *Манастир Убожац*, 87.

³⁴ Поповић, Тодић, Војводић, *Дечанска јустиција*, 38.

³⁵ ИСН III/1, 542 (Р. Веселиновић).

³⁶ ИСН IV/1, 534 (Р. Самарцић).

³⁷ *Ibid.*, 534–535.

³⁸ Тричковић, *Устјаници, сеобе и сјирагања*, 168.



FIG. 331. KORIŠA, CHURCH OF STS. PETER AND PAUL, TORN DOWN IN 1885, PHOTOGRAPHED IN 1964

the war-torn regions of Kosovo and Metohija. The main reason for the Albanian expansion seems to have been political: the aim was to establish a new privileged class relative to the Christians. The Islamization and Albanization of the Serbs in Kosovo and Metohija intensified in the first half of the 18th century.³⁹ In 1731 the Metropolitan of Prizren Isaija Tucak found the Church of the Holy Trinity in Mušutište destroyed and the Monastery of St. Peter of Koriša abandoned (fig. 69).⁴⁰

After two Serbian patriarchs (Arsenije III Čarnojević in 1690 and Arsenije IV Jovanović in 1739) led a large number of Ottoman subjects to the neighboring Habsburg Monarchy, the Serbian Church fell from grace. The migrations were followed by Turkish reprisals against the Christian population and the demolition of churches

and monuments.⁴¹ In the mid-18th century, Serbian and Greek bishops, locked in mutual conflicts, replaced each other on the patriarchal throne of Peć, and differences between the Christians and the Muslims became increasingly pronounced. The Patriarchate was abolished in 1766 by a berât issued by Sultan Murad II, which dealt a heavy blow to the Serbian people. The territory under its jurisdiction was left to the administration of Greek bishops and uneducated village priests.⁴²

Although the territories of Old Serbia were not affected by the last Austro-Turkish War (1788–1791) in the 18th century and although the Treaty of Sistova of 1791 guaranteed amnesty for the Serbs, the state failed to protect its Christian subjects. A wave of religious intolerance towards the Christian Orthodox population in Kosovo and

³⁹ *Ibid.*, 149–169.

⁴⁰ Костић (П.), *Црквени животи*, 144.

⁴¹ *Задужбине Косова*, 387 (М. Ивановић).

⁴² Тричковић, *Устаници, сеобе и страдања*, 169.



FIG. 332. SLOVINJE, CHURCH OF ST. GEORGE; THE MATERIAL WAS REUSED BY JAŠAR-PASHA FOR THE CONSTRUCTION OF THE BRIDGE ON THE SITNICA, PHOTOGRAPHED IN 1965

Metohija spread due to the conflict between Russia and Turkey in 1787–1792, which in turn contributed to the violent Islamization of many Serbian families. In the mid-18th century, Albanian Bahti-bey Džinić, whose ancestors had immigrated to Kosovo from northern Albania in the 18th century and soon wrested power from the Turkish sipahis,⁴³ destroyed the Monastery of St. John south of Gnjilane.⁴⁴ Kara Mahmud Pasha Bushati, the governor of the Sanjak of Skadar (Scutari) (1778–1796), forcefully converted the entire population of the village of Dobrodoljane (Suva Reka) to Islam and razed the Church of St.

Stephen to the ground.⁴⁵ During Mahmud Pasha's attack on Prizren in 1795, one of the local churches dedicated to St. Nicholas was sacked.⁴⁶

Over the course of the 18th century the institutions that formed the foundation of the Ottoman Empire were undermined. The weakened central government was unable to stop the usurpers of feudal rights. On the other hand, the Serbian revolution of 1804 incited a series of national movements in the Balkans. As the feudal lords of Kosovo and Metohija, the Albanian pashas did not acknowledge the central government of the Porte, but became defenders of the Ottoman Empire in the face of the liberation movements of the Balkan peoples in the 19th century.⁴⁷

⁴³ Поповић (Ј.), *Живот Срба*, 221. The memories of Nikola Popović, a village serf from Gračanica, written down and edited by his son Janićije in 1933, include events from the life of the Serbs in Kosovo. They have been corroborated by the statements of 35 persons who had been involved in the events, as well as by other written sources.

⁴⁴ Станковић, *Пушине белешке*, 9; *Загужбине Косова*, 421 (М. Ивановић).

⁴⁵ *Загужбине Косова*, 433 (М. Ивановић).

⁴⁶ One of the monastery books was later found in a village near Dečani, Костић (П.), *Црквени животи*, 80–81.

⁴⁷ ИСН V/1, Београд 1981, 8–16 (В. Стојанчевић).



FIG. 333. SLOVINJE, REMAINS OF THE CHURCH OF ST. NICHOLAS, PHOTOGRAPHED IN 1973

The French travel writer Pouqueville was astonished by the anarchy in Kosovo, as well as the cruel persecution of Christians by the bloodthirsty Maliq Pasha, of Albanian ethnicity,⁴⁸ whose seat was in Priština.⁴⁹ In the second and third decade of the 19th century, Kosovo was ruled by the self-proclaimed lord, Priština-based Jashar Pasha Džinić, nephew of the abovementioned Maliq Pasha.⁵⁰ During his administration 79 Serb-populated villages disappeared, most of them in the Priština and Vučitrn *nahiyes*, and their inhabitants were either killed or displaced, mostly due to their resistance to the *chiflik* system. Approximately the same number of villages was forced to convert to Islam.⁵¹ The weakening of church organization, demolition of churches and persecution of priests in the time of Jashar Pasha had severe consequences for the national life of the Serbian people.⁵² Having banned religious service at the Gračanica Monastery, he ordered its marble floor removed and reused

in his hamam, while he used the lead from the monastery roof to cover a mosque.⁵³

Jashar Pasha of Priština is known to have used the stone from torn-down and derelict Serbian churches in Bresje (Church of St. Catherine), Krajište, Skulanovo, Svrčin, Slovinje, Sušica, Topličane, and other villages near Lipljan and Priština in the construction of bridges on the Sitnica River (fig. 332).⁵⁴ In the early 20th century, the bridge on the Sitnica near Lipljan was the only stone bridge and it was built using stone from the walls of the narthex of the Serbian church in Lipljan after Jashar Pasha had the narthex torn down in 1804.⁵⁵ Labeled as a 'ruthless destroyer of Serbian churches' the pasha of Priština also demolished the Church of St. Nicholas east of Nerodimlje.⁵⁶ The churches in Burince and Bradaš were also torn down and their stone was used to erect Jashar Pasha's watermills in Lužane and Bariljevo. The lead taken off on Jashar Pasha's orders from the Church of St. John the Forerunner in Samodreža near Vučitrn was used to roof the mosque in the village of Benčuk on Mt. Čičavica.⁵⁷ The remainder of the stone was used by an Albanian from the village of Samodreža to build a watermill not far from the ruins of the former church.⁵⁸ Jashar Pasha also ordered that watermills in the Mjekić Gorge and on the Gračanka River be built using ashlar from the monasteries St. Nicholas of Sibovac and Vojsilovica.⁵⁹ Demolished by the Turks and restored in the early 19th century owing to the efforts of Beyaz Hanuma, the wife of Albanian Rashid-bey Džinić, the Church of the Transfiguration in Pasjane was torched on Jashar Pasha's orders, because he could not bear to look at a new and freshly painted church.⁶⁰

Persecution and looting marked the following decades as well, especially during the Crimean War (1853–1856), when the anti-Slavic and anti-Christian Albanians and Circassians, who had been brought to Kosovo by the Porte,

⁴⁸ Поповић (Ј.), *Живот Срба*, 211–212.

⁴⁹ Нушић, *Косово* II, 2; Батаковић, *Косово и Метихија*, 83.

⁵⁰ Поповић (Ј.), *Живот Срба*, 211.

⁵¹ Милојевић, *Путићис*, 189–214; Стојанчевић, *Јужнословенски народи*, 332–333.

⁵² ИСН V/1, 236–237 (В. Стојанчевић).

⁵³ The pasha later allowed Gračanica to be roofed to prevent further decay, and gave the churchyard as a gift. His second good deed was the fact that he permitted the Serbs to build a church in Priština, cf. Поповић, (Ј.), *Живот Срба*, 220–221; Батаковић, *Од српске револуције*, 178–179.

⁵⁴ Нушић, *Косово* II, 58; Урошевић, *Косово*, 34; *Задужбине Косова*, 387 (М. Ивановић).

⁵⁵ *Задужбине Косова*, 387.

⁵⁶ Нушић, *Косово* II, 67.

⁵⁷ *Задужбине Косова*, 521 (М. Ивановић).

⁵⁸ Станковић, *Путине белешке*, 99.

⁵⁹ Урошевић, *Косово*, 34.

⁶⁰ Станковић, *Путине белешке*, 42; *Задужбине Косова*, 496 (М. Ивановић).



FIG. 334. SLOVINJE, CHURCH OF ST. JOHN, TORN DOWN BY ALBANIANS TO BUILD A MOSQUE, PHOTOGRAPHED IN 1973

joined the Turkish troops. In the mid-19th century, after the Turkish authorities began encouraging the construction of mosques in villages, the Albanian aga Miftar Tafa tore down the church in the village of Rudnik (30 km from Peć) to the musical background of drums and zurlas.⁶¹

In the mid-19th century the Dečani Monastery was under the protection of the Turkish authorities, but was in fact constantly targeted by Albanian bandits, who stole money and food.⁶² The Albanians also took over monastery landholdings and the monastery's brotherhood sent numerous complaints and appeals to the Serbian Metropolitan Petar and Prince Miloš Obrenović, as well as to the Turkish authorities, seeking permission to erect a protective wall.⁶³

In a complaint lodged with the sultan and the Russian tsar in 1864, Haji Serafim Ristić, the archimandrite of the Dečani Monastery, listed detailed examples of crimes committed by Albanians and Turks against the Serbian

population.⁶⁴ In his book *The Weeping of Old Serbia* (Плач Старе Србије, 1864) he stated that five Albanians had dug up the church in Belo Polje near Peć and used the stone and bricks to build houses and stables, and also made chimneys from the Holy Table and roof crosses.⁶⁵ A similar fate befell the church in the village of Sinaj, which the Albanians demolished and used the construction material to build houses and stables for themselves.⁶⁶

Particularly important data for the history of the Serbian people and the Serbian church in Turkey are found in the work of Ivan Stepanovich Yastrebov, the Russian consul in Skadar and Prizren from 1867 to 1886, as well as in the works of contemporary travel writers.⁶⁷ According to Yastrebov, from the mid-19th century onwards Albanians from the village of Vranić near Suva Reka forbade the Serbs in nearby Popovljane to perform religious services in the church their fathers and grandfathers had built.⁶⁸ In the village of Pećani, also near Suva Reka, Yastrebov found the Church of the Presentation of the Holy Virgin,⁶⁹ which had caved in under the elements, because the Turks had stripped the lead layer from its roof.⁷⁰ Its frescoes were still visible in the church and Yastrebov managed to read the ktetorial inscription about the frescoing of the church from the time of Serbian Despot Djuradj Branković.⁷¹ The church was later razed to the ground (fig. 335) and its stone used for the construction of residential and commercial structures in the village, whereas a finely carved window decorated with a relief was taken off and built into a nearby Albanian house (fig. 336).⁷²

According to some observations, the Turks mainly destroyed small churches and seem to have been awestruck by major churches and monasteries such as Dečani, the Patriarchate of Peć and Gračanica.⁷³ For example, the Church of St. Barbara in the village of Kmetovce was demolished in the 18th century and the material from its walls was used in the construction of bridges on the small

⁶⁴ Богдановић, *Књига о Косову*, 133–134.

⁶⁵ Ристић (С.), *Плач Старе Србије*, 39; Ивановић, *Метихија*, 160.

⁶⁶ Ристић (С.), *Плач Старе Србије*, 45.

⁶⁷ Јастребов, *Податци*; Гилфердинг, *Путовање*; Терзић, *Стара Србија*, 427–435.

⁶⁸ Јастребов, *Стара Србија и Албанија*, 65–66.

⁶⁹ *Ibid.*, 64.

⁷⁰ Милојевић, *Путопис II*, 158.

⁷¹ Јастребов, *Податци за историју цркве*, 186.

⁷² Ивановић, *Остаци цркве Ваведења Богородице*, 187–195, fig. 9–11.

⁷³ Цвијић, *Балканско полуострво*, 412–413; ИСН III/2, 35 (Р. Самарџић).

⁶¹ Ивановић, *Метихија*, 377.

⁶² Јастребов, *Податци*, 56; Стојанчевић, *Јужнословенски народи*, 234–235.

⁶³ Јуришић, *Дечански њрвени*, 72; Јастребов, *Податци*, 57; *Загужбине Косова*, 615–619.

Banja and Dobruša rivers (fig. 329).⁷⁴ In the 19th century, the aga of Gnjilane also used ashlar from the Monastery of the Holy Archangels Michael and Gabriel in the village of Trpeza (Vitina) to build a bridge on the Morava near Klokot.⁷⁵ Albanians from Vitina and the surrounding area pressurized the Monastery of the Holy Archangel Michael in Binač, but did not destroy it completely.⁷⁶ In 1884 the Serbian diplomat and author Branislav Nušić reported that Yusuf-bey, the commander of the army barracks in Mitrovica, ordered the stones from the church in Zvečan taken away for the construction of a bridge on the Ibar River.⁷⁷ The mosque in the village of Vranovac (Peć) was built in the late 19th century from crushed stone and ashlar from the demolished Ružica Church; little is known about the church except that it was built in the reddish marble of Dečani, possibly even before the Battle of Kosovo.⁷⁸ In the late 19th and early 20th century, Albanians built parts of the stone and marble plates left over from the Studenica of Hvosno into the mosques in the villages of Studenica, Vrelo and Kaličani (Istok).⁷⁹ The stone from the church in Bradaš (Podujevo) was taken in the 19th century to build the pasha's big watermill at the confluence of the Belo Polje River.⁸⁰ The Albanians sold the material from the ruins of the 16th century Church of St. Nicholas (fig. 333) in the village of Slovinje (Lipljan) to a company that built railway bridges during the construction of the Kosovo railroad (1871–1873).⁸¹

Built in 1860 along with the first Serbian school in that area, the church in the village of Graničane near Leposavić was razed to the ground in 1876. Only the ruins of the old Church of Palm Sunday at the village cemetery remained.⁸² In the late 19th century, the



FIG. 335. PEĆANI, REMAINS OF THE CHURCH OF THE PRESENTATION OF THE VIRGIN, PHOTOGRAPHED IN 1967

Church of St. George in the village of Krnjince near Klina was also torn down.⁸³

From the middle of the 18th century, the Serbs in Kosovo and Metohija were organized into church-school congregations, through which they funded the establishment of schools and restoration of churches. The oldest Serbian church-school congregation in Prizren founded the first Serbian school in 1836.⁸⁴ From the 1880s, the Serbian government carried out an organized campaign to expand educational and religious institutions in Kosovo and Metohija.⁸⁵ The center of Serbian political life in Kosovo was the Prizren Seminary, founded in 1871. The Serbian population in Kosovo and Metohija was under the religious jurisdiction of the Metropolitanate of Raška and Prizren; however, it was not until 1896 that Dionisije Petrović was finally appointed as its first Serbian metropolitan after a long time, at the insistence of Serbia, Montenegro and Russia.⁸⁶ According to incomplete data of the Eparchy of Raška and Prizren dating from 1899, religious

⁷⁴ *Задужбине Косова*, 458 (М. Ивановић).

⁷⁵ *Ibid.*, 535.

⁷⁶ After the death of monk Ganko Cajkić in 1867, the monastery temporarily suspended its service. The dormitory was set on fire by an Albanian who soon thereafter lost his eyesight. After this the Albanians did not dare raise their hand against this monastery, which was restored in the early 20th century. Cf. Станковић, *Пућине белешке*, 47; *Задужбине Косова*, 399 (М. Ивановић).

⁷⁷ Нушић, *Косово II*, 107.

⁷⁸ *Задужбине Косова*, 417 (М. Ивановић).

⁷⁹ Кораћ, *Студеница Хвосњанска*, 5–7, 16, 57–59, 63–69, with older literature.

⁸⁰ *Задужбине Косова*, 402 (М. Ивановић).

⁸¹ *Ibid.*, 526.

⁸² The Serbian consul in Priština, Todor Stanković, wrote that the well-known oppressors of Old Kolašin populated Lozna, Graničane etc., cf. Станковић, *Пућине белешке*, 113; *Задужбине Косова*, 429 (М. Ивановић).

⁸³ *Задужбине Косова*, 466 (М. Ивановић).

⁸⁴ Батаковић, *Од српске револуције*, 199–201.

⁸⁵ Јовановић (Ј. М.), *Јужна Србија*, 88–140; Војводић (М.), *Србија у међународним односима*.

⁸⁶ ИСН VI/1, 303–305 (Ђ. Микић).



FIG. 336. PEČANI, STONE WINDOW FRAME FROM THE CHURCH OF THE PRESENTATION OF THE VIRGIN BUILT INTO AN ALBANIAN HOUSE, PHOTOGRAPHED IN 1966

service was performed in 87 churches and 14 monasteries, while 294 churches and 40 monasteries were derelict. Most of the derelict churches were located in Gnjilane and its surroundings – 83; in Peć – 40; in Prizren and its surroundings – 39; in Priština – 21; on Mt. Čičavica – 20; and in Vučitrn – 13.⁸⁷

In the period from 1878 to 1912 discontent and unrest spread among the Christians in Kosovo and Metohija due to personal and material insecurity, an inconsistent tax policy, unresolved agrarian relations, abuses by the Turkish authorities, and the willfulness of Albanian and Muslim

renegades.⁸⁸ Mulla Zeka, one of the leaders in Peć and the founder of the League of Peć, played an important role in the political and social organizing of Albanians in the Kosovo and Skadar vilayets.⁸⁹ In the 1870s, as the mutasarrif of Peć he took the pillars, capitals, treated stone and timber from the Church of the Holy Virgin of Hvosno to build his hamam in Peć.⁹⁰ The Serbian church in the village of Jošanica, near Klina, which Yastrebov had found with its dome intact and frescoes partially preserved in 1879, was demolished by Mulla Zeka around 1880, and the marble pillars and other material from the church was used to build a mosque in Lješane.⁹¹ In 1897, the Albanians also tore down the Church of St. Luke in Velika Hoča (fig. 330).⁹²

The Church of St. Peter in Koriša (fig. 331) partially survived until it was completely demolished in 1885 by the notorious Albanian Rustem Kabash, who used the stone to build a mosque and a school. He also appropriated the church land.⁹³ The Kabash Albanians are known to have kept goats in the abandoned Monastery of St. Mark of Koriša in the mid 19th-century (fig. 53, 344).⁹⁴ After 1878, the Kabash Albanians appropriated the monastery's forests and lands and even banned the monks from logging. The monastery launched a lawsuit for the return of its land in 1904 and the following summer won the dispute before a kadi judge in Prizren. The judgment was verified by an appellate court, but Kosovo Vali Shaqir-pasha sided with the Albanians and managed to get the judgment annulled in Constantinople.⁹⁵

Although the Ottoman Empire worked to reorganize the state by implementing reforms, the first decade of the 20th century did not bring peace to Kosovo and Metohija either. The Albanian uprisings of 1910, 1911, and 1912, as well as the Empire's instability, contributed to the speedy forging of the Balkan League, which included Serbia, Montenegro, Bulgaria, and Greece. In view of the fact that the Empire refused to extend to the Christian population the concessions it had promised to the Albanians, in October 1912 the Balkan allies saw their chance to declare war against the Ottoman Empire.

⁸⁸ Прейиска о арбанаским насиљима.

⁸⁹ Стојанчевић, Срби и Арбанаси, 217.

⁹⁰ Стефановић (А.), *Сѣара срѣска црквена архитектура* (крај), 446; *Задужбине Косова*, 387.

⁹¹ *Задужбине Косова*, 453.

⁹² Ивановић, *Метѡхија*, 173.

⁹³ Костић (П.), *Црквени живоји*, 103–104.

⁹⁴ *Задужбине Косова*, 463 (М. Ивановић).

⁹⁵ Костић (П.), *Црквени живоји*, 137–139. The Monastery of St. Mark was torn down by Kabash Albanians in 1915, cf. *ibid.*, 141–142.

⁸⁷ Новаковић (С.), *Балканска њиѡања*, 520–527; Терзић, *Сѣара Србија*, 160.



513



LIST OF ABBREVIATIONS

BF = Byzantinische Forschungen, Amsterdam
 EI² = P. J. Bearman et al. (ed.), *The Encyclopaedia of Islam. New Edition*, I–XII, Leiden 1960–2005.
 EOE = *Encyclopedia of the Ottoman Empire*, ed. G. Ágoston, B. Masters, New York 2009.
 Glasnik MKiM = Glasnik Muzeja Kosova i Metohije, Priština
 JOB = Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik, Wien
 MAD = Maliyeden Müdevver Defter
 TD = Tapu Defteri
 TTD = Tapu Tahrir Defterleri
 ΔΧΑΕ = Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρίας, Αθήνα
 ВВ = Византийский временник, Москва
 ВИНУ = Византијски извори за историју народа Југославије I–VI, Београд 1955–1986.
 ГГБ = Годишњак града Београда, Београд
 ГДКС = Гласник Друштва конзерватора Србије, Београд
 Глас САНУ = Глас Српске академије наука и уметности, Београд
 Глас СКА = Глас Српске краљевске академије, Београд
 Годишњак СКА = Годишњак Српске краљевске академије, Београд
 ГСАД = Гласник Српског археолошког друштва, Београд
 ГСНД = Гласник Скопског научног друштва, Скопље
 ГСУД = Гласник Српског научног друштва, Београд
 ЗЗСК = Зборник заштите споменика културе, Београд
 ЗМСЛУ = Зборник Матице српске за ликовне уметности, Нови Сад
 ЗНМ = Зборник Народног музеја, Београд
 ЗРВИ = Зборник радова Византолошког института, Београд
 ЗФФ = Зборник Филозофског факултета, Београд
 ИГ = Историјски гласник, Београд
 ИСН = *Историја српског народа* I–III, Београд 1981–1983.
 ИЧ = Историјски часопис, Београд

ЛГТССЗ = *Лексикон прагова и њихова средњовековних српских земаља – према писаним изворима*, ed. С. Мишић, Београд 2010.
 ЛМС = *Летопис Матице српске*, Нови Сад
 ПКЈИФ = Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, Београд
 Саопштења = Саопштења Републичког завода за заштиту споменика културе, Београд
 СБР = *Српски диографски речник* I–VI, Нови Сад 2011.
 СКГ = Српски књижевни гласник, Београд
 СКМ = Старине Косова и Метохије, Приштина
 ССА = Стари српски архив, Бања Лука – Београд
 ССКА = Споменик Српске краљевске академије, Београд
 ССРП = *Српски родослови и летици*, ed. Љ. Стојановић, Сремски Карловци 1927.

“A Contribution” = “A Contribution to a Possible Definition of Museology” at Annual Conference and Symposium of Committee for Museology (ICOFOM/ICOM): Systematics and Methodology of Museology ICOFOM in Paris in 1982.

167 Numarali = 167 Numarali Muhâsebe-i vilâyet-i Rûm-ili defteri (937/1530), II (Vilâyetin, Prizrin, Alaca-hisâr ve Hersek Livâları), Ankara 2004.

367 Numarali = 367 Numarali Muhâsebe-i Vilâyet-i Rûm-ili Defteri ile 94 ve 1078 Numarali Avlonya Livâsi Tahrir Defterleri (926–1520 / 937–1530), III–IV (Yanya, İskenderiye, Ohri, İl-basan ve Avlonya Livâları ile Dukakin Vilâyeti), Ankara 2008.

Akgündüz, *Introduction* = A. Akgündüz, *Introduction to Islamic Law. Islamic Law in Theory and Practice*, Rotterdam 2010.

Arhiepiskop Danilo i drugi. Životi kraljeva = *Arhiepiskop Danilo i drugi. Životi kraljeva i arhiepiskopa srpskih*, ed. Dj. Daničić, London 1972.

Asman, *Rad na nacionalnom pamćenju* = A. Asman, *Rad na nacionalnom pamćenju: kratka istorija nemačke ideje obrazovanja*, Beograd 2002.

- Babić, *Les portraits de Dečani* = G. Babić, *Les portraits de Dečani representant ensemble Dečanski et Dušan*, in: *Дечани и византиска уметност*, 273–286.
- Babić, *Priština* = Lj. Babić, *Priština*, *Arhitektura i urbanizam* 63 (1970) 26–27.
- Bakić, *Teorijsko-istraživački pristupi* = J. Bakić, *Teorijsko-istraživački pristupi etničkoj vezanosti (ethnicity), nacionalizmu i naciji*, *Sociologija* 48/3 (2006) 231–264.
- Barkan, 894 (1488/1489) *yili cizyesinin* = O. L. Barkan, „894 (1488/1489) *yili cizyesinin tahsilatına âit muhasebe bilânçolari*“, *Belgeler* 1/1 (1964) 1–117.
- Barral i Altet, *Un programme iconographique* = X. Barral i Altet, *Un programme iconographique occidental pour le pavement médiéval de l'église du Christ Pantocrator de Constantinople*, *Convivium* 2/1 (2015) 218–233.
- Basha, *Prizren* = B. Basha, *Prizren, Kosova – The Visitor*, Prizren 2012.
- Bataković, *Les sources* = D. Bataković, *Les sources française de la démocratie serbe*, Paris 2012.
- Bataković, *Serbia's Kosovo Drama* = D. T. Bataković, *Serbia's Kosovo Drama: A Historical Perspective*, Belgrade 2012.
- Bataković, *The Kosovo Chronicles* = D. T. Bataković, *The Kosovo Chronicles*, Beograd 1992.
- Belli D'Elia, *La facciata* = P. Belli D'Elia, *La facciata e il portale della cattedrale di Altamura*, *Altamura. Rivista storica* 33–34 (1991–92) 17–47.
- Belli D'Elia, *Puglia Romanica* = P. Belli D'Elia, *Puglia Romanica*, Milano 2003.
- Bertaux, *L'art dans l'Italie* = E. Bertaux, *L'art dans l'Italie méridional I. De la fin de l'Empire romain à la conquête de Charles d'Anjou*, Paris 1904.
- Bevan, *The Destruction of Memory* = R. Bevan, *The Destruction of Memory. Architecture at War*, London 2006.
- Bianu, Hodoș, *Bibliografia* = I. Bianu, N. Hodoș, *Bibliografia romaneasca veche 1508–1830*, Editura Academiei Romane. I: 1508–1716, Bucuresti, 1903.
- Bikić, *Vizantijski nakit u Srbiji* = V. Bikić, *Vizantijski nakit u Srbiji – modeli i nasleđe*, Beograd 2010.
- Blasi, *Report on Mission* = C. Blasi, *Report on Mission to Kosovo, 13–20 May 2001*, UNESCO 2001.
- Bogdanović, *Glib i krv* = B. Bogdanović, *Glib i krv*, Beograd 2001.
- Bonanni, *Interraso marmore* = A. Bonanni, *Interraso marmore (PLIN., N.H., 35, 2) esempi di tecnica decorativa a intarsio in età romana*, in: *Marmi antichi II. Cave e tecnica di lavorazione, provenienze e distribuzioni*, ed. P. Pensabene, Roma 1998, 259–292.
- Bonner, *Jihad* = M. Bonner, *Jihad in Islamic History: Doctrines and Practice*, Princeton 2006.
- Borath, *Rapport de Mission* = R. Borath, *Rapport de Mission au Kosovo, Mission du 01 novembre au 30 novembre 1999*, UNESCO 1999.
- Borožan, *Between Evidence and Imagination* = I. Borožan, *Between Evidence and Imagination. The Shaping of Tradition and Art in the Service of the 19th Century Serbian Monarchy*, in: *Byzantine Heritage* III, 71–85.
- Bosworth, *The Concept of Dhimma* = C. E. Bosworth, *The Concept of Dhimma in Early Islam*, in: *Christians and Jews in the Ottoman Empire. The Functioning of a Plural Society* I, ed. B. Braude, B. Lewis, New York 1982, 37–51.
- Bošković, *Deux „couronnes“ de vie* = Dj. Bošković, *Deux „couronnes“ de vie à Gračanica*, *Seminarium Kondakovianum* 11 (1940) 63–64.
- Bošković, *Deux églises* = Dj. Bošković, *Deux églises de Milutin: Staro Nagoričino et Gračanica*, in: *L'art byzantine chez les Slaves. Les Balkans* I, Paris 1930, 206–212.
- Bošković, *La sculpture de Dečani* = Dj. Bošković, *La sculpture de Dečani et la question du développement de quelques cycles iconographiques dans la sculpture médiévale de l'Italie Méridionale et de l'Occident*, in: *Atti del V Congresso Internazionale di Studi Bizantini* II, Roma 1940, 37–47.
- Bošković, *Sur un passage* = Dj. Bošković, *Sur un passage importante de la tradition serbe du physiologus*, *ПКИФ* 18/1–2 (1938) 5–8.
- Boué, *Recueil* = A. Boué, *Recueil d'itinéraires dans la Turquie d'Europe* I, Wien 1854.
- Bravmann, Cahen, *À propos de Qur'an* = M. M. Bravmann, C. Cahen, *À propos de Qur'an IX-29: Ḥattā yu 'lū l-ğizyata wahum šāğirūna*, *Arabica* 10/1 (1963) 94–95.
- Bréhier, *Уѣисци* = L. Bréhier, *Уѣисци из Грачанице*, *Старинар* 4 (1926–1927) 3–8.
- Bulatović, *Muzealizacija* = D. Bulatović, *Muzealizacija stvarnije budućnosti: baština i resursi*, *Muzeji* 2 (2009) 7–15.
- Bulić, *The Fortifications* = D. Bulić, *The Fortifications of the Late Antiquity and the Early Byzantine Period on the Later Territory of the South-Slavic Principalities, and Their Re-occupation*, in: *The World of the Slavs – Studies on the East, West and South Slavs: Civitas, Oppidas, Villas and Archeological Evidence (7th to 11th centuries AD)*, ed. S. Rudić, Belgrade 2013, 137–234.
- Burra Charter = *Burra Charter for places of cultural significance (revised 1999) of Australia ICOMOS*
- Byzantine Heritage* = *Byzantine Heritage and Serbian Art* I–III, ed. D. Popović, D. Vojvodić, Belgrade 2016; I. *Processes of Byzantinisation and Serbian Archaeology*, ed. V. Bikić; II. *Sacral Art of the Serbian Lands in the Middle Ages*, ed. D. Vojvodić, D. Popović; III. *Imagining the Past. The Reception of the Middle Ages in Serbian Art from the 18th to the 21st Century*, ed. L. Merenik, V. Simić, I. Borožan.
- Byzantium* = *Byzantium. Faith and Power (1261–1557)*, ed. H. Evans, New York – New Haven 2014.
- Calò Mariani, *Due cattedrali* = M. S. Calò Mariani, *Due cattedrali del Molise. Termoli e Larino*, Roma 1979.
- Calò Mariani, *L'arte del Duecento* = M. S. Calò Mariani, *L'arte del Duecento in Puglia*, Torino 1984.

Đekić, Radovanović, *The Condition of Urban Residential Quarters* = M. Đekić, D. Radovanović, *The Condition of Urban Residential Quarters*, in: *The March Pogrom 2004–2014*, 179–182.

Đekić, Radovanović, *The Condition of Public Monuments* = M. Đekić, D. Radovanović, *The Condition of Public Monuments in Kosovo and Metohija in 2014 the eradication of Memory*, in: *The March Pogrom 2004–2014*, 183–186.

Djurić, *Byzantinische Fresken* = V. J. Djurić, *Byzantinische Fresken in Jugoslawien*, München 1976.

Djurić, *La peinture* = V. J. Djurić, *La peinture murale byzantin, XIIe et XIIIe siècles*, in: *Actes du XVe Congrès International d'études byzantines III. Art et Archéologie*, Athènes 1979, 1–96.

Dragičević Šešić, *Cultural policies* = M. Dragičević Šešić, *Cultural policies, identities and monument building in Southeastern Europe*, in: *Cultural identity politics in the (post-)transitional societies: cultural transitions in Southeastern Europe*, ed. A. Milohnić, N. Švob-Đokić, Zagreb 2011, 31–46.

Dragičević Šešić, Rogač Mijatović, *Balkan Dissonant Heritage Narratives* = M. Dragičević Šešić, Lj. Rogač Mijatović, *Balkan Dissonant Heritage Narratives (and Their Attractiveness) for Tourism*, *American Journal of Tourism Management* 3/1B (2014) 10–19.

Društveno-sportski centar = *Društveno-sportski centar „Boro i Ramiz“ u Prištini*, *Arhitektura urbanizam* 88–89 (1982) 11–13.

Ermolin, *When Skanderbeg Meets Clinton* = D. S. Ermolin, *When Skanderbeg Meets Clinton: Cultural Landscape and Commemorative Strategies in Postwar Kosovo*, *Politička misao: časopis za politikologiju* 51/5 (2015) 157–173.

Ethnicity = *Ethnicity*, ed. J. Hutchinson, A. D. Smith, Oxford 1996.

Evliyâ Çelebi = *Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi*, V. kitap, hazırl. Yücel Dağlı, Seyit Ali Kahraman, İbrahim Sezgin, Istanbul 2001.

Exultet = *Exultet. Rotoli liturgici del medioevo meridionale*, dir. scientifica di G. Cavallo, Roma 1994.

Fall of the Serbian Empire = *Fall of the Serbian Empire in: Kosovo: Heroic Songs of the Serbs*, translated by Helen Rootham, New York, 1920.

Favole, *Le Marche* = P. Favole, *Le Marche*, Milano 1993.

Final Report = *Final Report: Project Urgent Protection of Natural and Cultural Heritage in Metohija* = Финални извештај: Пројекат Ургентна заштити природној и културној наслеђа у Метохији, Београд: Центар за очување наслеђа Косова и Метохије – MNEMOSYNE, 2003 (available at: <http://bastina-kim.temerinski.com/FinalReport%202003.pdf>).

Fisković, *Prvi poznati dubrovački graditelji* = C. Fisković, *Prvi poznati dubrovački graditelji*, Zagreb 1955.

Fotić, *The official explanations* = A. Fotić, *The official explanations for the confiscation and sale of monasteries (churches) and their estates at the time of Selim II*, *Turcica* 26 (1994) 33–54.

Gandolfo, *Il senso del decoro* = F. Gandolfo, *Il senso del decoro. La scultura in pietra nell'Abruzzo Angioino e Aragonese (1274–1496)*, Roma 2014.

Gandolfo, *Simbolismo antiquario* = F. Gandolfo, *Simbolismo antiquario e potere papale*, *Studi Romani* 29 (1981) 9–28.

Gligorijević, *Komintern* = B. Gligorijević, *Komintern, jugoslovensko i srpsko pitanje*, Beograd 1992.

Gluziński, *U podstaw muzeologii* = W. Gluziński, *U podstaw muzeologii*, Warszawa 1980.

Guiglia, *La decorazione pavimentale* = A. Guiglia, *La decorazione pavimentale bizantina in età paleologa*, in: *L'arte di Bisanzio e l'Italia al tempo dei Paleologi. 1261–1453*, ed. A. Iacobini, M. Della Valle, Roma 1999, 321–358.

Guzina, *Sarajevski atentat* = A. Guzina, *Sarajevski atentat 1914: Prva varnica svjetskog požara. Spomen na desetogodišnjicu atentata*, Fojnica kod Gacka 1924.

Hadžibegić, *Glavarina* = H. Hadžibegić, *Glavarina u osmanskoj državi*, Sarajevo 1966.

Hahn, *Reise von Belgrad* = J. G. v. Hahn, *Reise von Belgrad nach Salonik*, Wien 1861.

Hallensleben, *Die Malerschule des Königs Milutin* = H. Hallensleben, *Die Malerschule des Königs Milutin*, Giessen 1963.

Handžić, *Dva prva popisa* = A. Handžić, *Dva prva popisa Zvorničkog sandžaka iz 1519. i 1533. godine*, Sarajevo 1986.

Haustein, *Der Nemanjidenstammbaum* = E. Haustein, *Der Nemanjidenstammbaum. Studien zur mittelalterlichen serbischen Herrscherikonographie*, Bonn 1985.

Herscher, Riedlmayer, *Architectural Heritage* = A. Herscher, A. Riedlmayer, *Architectural Heritage in Kosovo: A Post-War Report*, Cambridge, Mass., 2001.

Hobsbawm, *Nations and Nationalism* = E. J. Hobsbawm, *Nations and Nationalism since 1780: Programme, Myth, Reality*, London 1992.

ICOMOS evaluation (2004) = *ICOMOS evaluation of cultural properties*, Suzhou 2004.

ICOMOS evaluation (2006) = *ICOMOS evaluation of cultural properties*, Vilnius 2006.

Ignjatović, *Ivan Meštrović's Vidovdan Temple* = A. Ignjatović, *Ivan Meštrović's Vidovdan Temple and Primordial Yugoslavism*, *Slavic Review* 73/4 (2014) 828–858.

Inalcik, *Ottoman Methods* = H. Inalcik, *Ottoman Methods of Conquest*, *Studia Islamica* 2 (1954) 103–129.

International Charter (2000) = *International Charter of Krakow*, Poland (2000).

Ivan Meštrović = *Ivan Meštrović: A Monograph*, ed. M. Ćurčin, London 1919.

Ivanišević, Špehar, *Early Byzantine finds* = V. Ivanišević, P. Špehar, *Early Byzantine finds from Čečan and Gornji Streoc (Kosovo)*, *Старинар* 55 (2005) 133–159.

Jovanović (V.), *Über den frühmittelalterlichen Schmuck* = V. Jovanović, *Über den frühmittelalterlichen Schmuck von Čečan auf Kosovo*, *Balkanoslavica* 5 (1976) 123–145.

Jovanović (V.) et al., *Novo Brdo* = V. Jovanović, S. Ćirković, E. Zečević, V. Ivanišević, V. Radić, *Novo Brdo*, Beograd 2004.

- Jovanović, Vuksanović, *Matičane* = V. Jovanović, Lj. Vuksanović, *Matičane, nècropole sud-slave de Xe et Xle siècle*, Inventaria archaeologica, fascicule 25, Priština 1981.
- Kabashi, Gjinolli, *Kosovski modernizam* = L. Kabashi, I. Gjinolli, *Kosovski modernizam – arhitektonska početnica*, Zagreb 2016.
- Kakridis, *Codex 88* = Y. Kakridis, *Codex 88 des Klostes Dečani und seine griechischen Vorlagen. Ein Kapitel der serbisch-byzantinischen Literaturbeziehungen im XIV Jahrhundert*, München 1988.
- Kakridis, Dvoglas = Y. Kakridis, *Dvoglas na reč ili dijalog? Traktati Grigorija Palame O ishodenju Svetoga duha u srpskoslovenskom prevodu XIV veka*, Зборник Матице српске за филологију и лингвистику 54/2 (2011) 59–70.
- Kaleši, *Kada je crkva Bogorodice Ljeviške u Prizrenu pretvorena u džamiju* = H. Kaleši, *Kada je crkva Bogorodice Ljeviške u Prizrenu pretvorena u džamiju*, ПКИФ 28, св. 3–4 (1962) 253–261.
- Kappel, S. Nicola in Bari = K. Kappel, S. Nicola in Bari und seine architektonische Nachfolge. Ein Bautypus des 11.–17. Jahrhunderts in Unteritalien und Dalmatien, Worms am Rhein 1993.
- Karakušević, *Rad Zavoda* = R. Karakušević, *Rad Zavoda za zaštitu i proučavanje spomenika kulture AKMO od svog osnivanja do danas*, Glasnik MKiM 1 (1956) 357–365.
- Karchmar, *Draža Mihailović* = L. Karchmar, *Draža Mihailović and the Rise of the Četnik Movement 1941–1942 I*, New York – London 1987.
- Kašanin, *L'art yougoslave* = M. Kašanin, *L'art yougoslave des origins à nos jours*, Beograd 1939.
- Katić, *The Sancak* = T. Katić, *The Sancak of Prizren in the 15th and 16th Century*, Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi (OTAM) 33 (2013) 113–138.
- Kopp, *Die Skulpturen* = G. Kopp, *Die Skulpturen der Fassade von San Martino in Lucca*, Worms 1981.
- Korać, *L'architecture de Dečani* = V. Korać, *L'architecture de Dečani, tradition et innovation*, in: Дечани и византијска уметност, 149–157.
- Korać, *Les origines de l'architecture* = V. Korać, *Les origines de l'architecture de l'école de la Morava*, in: Моравска школа и њено доба, ed. B. J. Ђурић, Београд 1972, 147–168.
- Kosovo Day* = *Kosovo Day (1389–1916)*, London 1916.
- Kourkoutidou-Nikolaidou, *The Church of Christ the Saviour* = E. Kourkoutidou-Nikolaidou, *The Church of Christ the Saviour*, Thessaloniki 2008.
- Kovich, *Protector, Neighbour, Enemy* = M. Kovich, *Protector, Neighbour, Enemy: the Habsburg Empire and the Serbs (1780–1914)*, Studies in Ethnicity and Nationalism (2005) 81–102.
- Ković, *Il Cossovo* = M. Ković, *Il Cossovo e la Metochia nella Seconda guerra mondiale (1941–1944)*, Rivista trimestrale di studi storici 37/1 (2001) 79–93.
- Ković, *The Image of Kosovo Albanians* = M. Ković, „Drawing on Smaller Narrative Units”: *The Image of Kosovo Albanians in the Reports of Serbian Diplomats (1889–1912)*, Association Internationale d'Études du Sud-Est Européen Revue, 40–44 (2010–2014) 211–225.
- Kosovo. Orthodox Heritage* = *Kosovo. Orthodox Heritage and Contemporary Catastrophe*, ed. A. Lidov, Moscow 2007.
- Kritovac, *Uz „angažiranu arhitekturu“* = F. Kritovac, *Uz „angažiranu arhitekturu“ Andrije Mutnjakovića*, Čovjek i prostor 267 (1975) 10–13.
- Krsmanović, *The Byzantine Province in Change* = B. Krsmanović, *The Byzantine Province in Change (On the Threshold Between the 10th and the 11th Century)*, Belgrade–Athens 2008.
- Krstić, *Zakonodavstvo arhitektonske baštine* = B. Krstić, *Zakonodavstvo arhitektonske baštine*, Beograd 2006.
- Kuljić, *Tito: Sociološkoistorijska studija* = T. Kuljić, *Tito: Sociološkoistorijska studija*, Zrenjanin 2012.
- La Puglia* = *La Puglia fra Bisanzio e l'occidente*, saggi di P. Belli D'Elia, M. S. Calò Mariani, C. D. Fonseca, A. Guillou, V. Pace, Milano, 1980.
- Lahore Charter (1980)* = *Lahore Charter (1980) of UNESCO concerning the Conservation of Islamic Architectural Heritage*.
- Lazić, *Serbian Printed Book Decoration* = M. Lazić, *Serbian Printed Book Decoration in the 15th and 16th Centuries: Centres and Creative Production*, in: *Byzantine Heritage II*, 485–493.
- Lightbown, *Portrait or idealization* = R. Lightbown, *Portrait or idealization: the Ravello bust*, Apollo 127 (1988) 108–112.
- Liste indicative (1985)* = *Liste indicative des biens dont la Yougoslavie envisage de proposer l'inscription sur la Liste du patrimoine mondial (decembre 1985)*.
- Longo, *Opus sectile* = R. Longo, *Opus sectile a Palermo nel secolo XII: sinergie e mutazioni nei cantieri di Santa Maria dell'Ammiraglio e della Cappella Palatina*, in: *La Sicilia e Bisanzio nei secoli XI e XII*, ed. R. Lavagnini, C. Rognoni, Palermo 2014, 299–341.
- Lowry, *The Nature of the Early Ottoman State* = H. Lowry, *The Nature of the Early Ottoman State*, Albany 2003.
- Mackenzie, Irby, *Travels* = G. Muir Mackenzie, A. P. Irby, *Travels in the Slavonic Provinces of Turkey-in-Europe*, London 1867.
- Makuljević, *State, society and visual culture* = N. Makuljević, *State, society and visual culture: late Ottoman architecture in Serbia, Macedonia and Bosnia and Herzegovina / Država, društvo i vizuelna kultura u Srbiji, Makedoniji i Bosni i Hercegovini*, in: *Centres and peripheries in Ottoman architecture: Rediscovering a Balkan Heritage*, ed. M. Hartmuth, Sarajevo 2011, 118–121.
- Makuljević, *Tanzimat* = N. Makuljević, *Tanzimat i vizuelno kreiranje javnog identiteta u Bosni i Hercegovini*, in: *Identitet Bosne i Hercegovine kroz historiju. Zbornik radova 2*, Institut za istoriju, Sarajevo 2011, 213–227.
- Makuljević, *The 'Zograph' Model* = N. Makuljević, *The 'Zograph' Model of Orthodox Painting in Southeast Europe 1830–1870*, Balcanica 34 (2003) 385–405.
- March pogrom* = *March pogrom in Kosovo and Metohija, March 17–19, 2004: with a survey of destroyed and endangered Christian*

cultural heritage, ed. B. V. Jokić, Belgrade 2004 (available at: <http://bastina-kim.temerinski.com/MartovskiPogrom%202004.pdf>).

Marjanović-Dušanić, *Patterns of Martyrial Sanctity* = S. Marjanović-Dušanić, *Patterns of Martyrial Sanctity in the Royal Ideology of Medieval Serbia. Continuity and Change*, *Balkanica* 37 (2007) 69–79.

Marjanović-Dušanić, Vojvodić, *The Model of Empire* = S. Marjanović-Dušanić, D. Vojvodić, *The Model of Empire – The Idea and Image of Authority in Serbia (1299–1371)*, in: *Byzantine Heritage* II, 299–315.

Marković, *Serbia in Byzantium* = M. Marković, *Serbia in Byzantium – the Patronage of Serbian Ktitors in the Byzantine Empire*, in: *Byzantine Heritage* II, 57–73.

Marković, *The painter Eutychios* = M. Marković, *The painter Eutychios – father of Michael Astrapas and protomaster of the frescoes in the Church of the Virgin Peribleptos in Ohrid*, *ЗМЦЛХ* 38 (2010) 9–34.

Maroević, *Kako istaknuti povijesnost* = I. Maroević, *Kako istaknuti povijesnost spomenika arhitekture kod njegove obnove?*, *ГДКС* 2 (1978) 11–12.

Maroević, *Spomenik kulture* = I. Maroević, *Spomenik kulture kao dokument*, *Pogledi* (18) 3–4 (Split 1988) 783–791.

Maroević, *Uvod* = I. Maroević, *Uvod u muzeologiju*, Zagreb 1993.

Matić, *Serbian Icon Painting* = M. Matić, *Serbian Icon Painting in the Territory under the Jurisdiction of the Renewed Patriarchate*, in: *Byzantine Heritage* II, 529–539.

Megaw, *Notes on Recent Work* = A. Megaw, *Notes on Recent Work of the Byzantine Institute in Istanbul*, *DOP* 17 (1963) 333–371.

Mesesnel, *Mittelaterliche figurale Skulpturen* = F. Mesesnel, *Mittelaterliche figurale Skulpturen im heutigen Südserbien*, in: *Atti del V Congresso internazionale di studi bizantini*, Roma 1936, 257–265.

Meštrović, *Uspomene* = I. Meštrović, *Uspomene na političke ljude i događaje*, Zagreb 1969.

Michel, *Histoire de l'art* = A. Michel, *Histoire de l'art. Depuis les premiers temps chrétiens jusqu'à nos jours* III/2, Paris 1908.

Mihaljčić, *The Battle of Kosovo* = R. Mihaljčić, *The Battle of Kosovo in history and in popular tradition*, Beograd, 1989.

Milenković, *Arhitektura* = A. Milenković, *Arhitektura: salonska vizura*, Beograd 2001.

Millet, *L'ancien art serbe* = G. Millet, *L'ancien art serbe. Les églises*, Paris 1919.

Millet, *L'église patriarcale* = G. Millet, *L'église patriarcale de Peć. Recherches et travaux de conservation exécutés par M. Georges Bošković*, in: *Comptes rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres* 77e année, N. 3, Paris 1933, 350–355.

Millet, *Recherches* = G. Millet, *Recherches sur l'iconographie de l'évangile aux XIVe, XVe et XVIe siècles d'après les monuments de Mistra, de la Macédoine et du Mont-Athos*, Paris 1916.

Milosević, *To Christ and the Church* = N. Milosević, *To Christ and the Church – The Divine Eucharist as the All-Encompassing Mystery of the Church*, Los Angeles 2012.

Minkov, *Conversion to Islam* = A. Minkov, *Conversion to Islam in the Balkans: Kisve Bahası Petitions and Ottoman Social Life 1670–1730*, Leiden–Boston 2004.

Mitrović, *Stanična zgrada* = M. Mitrović, *Stanična zgrada Kosovo Polje. Projektant arh. Nikola Dobrović*, *Arhitektura urbanizam* 43 (1967) 34–35.

Mladenović, *Tri značajna društvena centra* = D. Mladenović, *Tri značajna društvena centra*, *Arhitektura urbanizam* 88–89 (1982) 9–10.

Mnemosyne = Мнемосине. Финални извештај. Пројекат за широким природној и културној наслеђа у Мејхохију, јул 2001 – јун 2002, Београд 2003.

Monumenti = *Monumenti: promenljivo lice sećanja*, ed. D. Brumund, C. Pfeifer, Beograd 2012.

Mother of God = *Mother of God, Representations of the Virgin in Byzantine Art*, ed. M. Vassilaki, Athens 2000.

Mutnjaković, *Dileme* = A. Mutnjaković, *Dileme kosovske arhitekture*, *Arhitektura* 178–179 (1981) 12–18.

Mutnjaković, *Narodna i Univerzitetska biblioteka* = A. Mutnjaković, *Narodna i Univerzitetska biblioteka Kosova u Prištini*, *Arhitektura* 178–179 (1981) 101–104.

Mutnjaković, Mrduljaš, *Biblioteka u Prištini* = A. Mutnjaković, M. Mrduljaš, *Biblioteka u Prištini*, *Oris* 99 (2016) 124–136.

Myslivec, *Svatý Jiří* = J. Myslivec, *Svatý Jiří ve východokřesťanském umění*, *Byzantinoslavica* 5 (1933–1934) 304–369.

Nara Document (1994) = *Nara Document on Authenticity* (1994).

Nicephori Gregorae Byzantina historia = *Nicephori Gregorae Byzantina historia* I–II, ed. L. Schopenus, Bonnae 1829–1830; III, ed. I. Bekkerus, Bonnae 1855.

Nikolajewitsch, *Die Kirchliche Architektur* = B. S. Nikolajewitsch, *Die Kirchliche Architektur der Serben im Mittelalter*, Belgrad 1902.

Nikolić, *The Reception of the Mythical Past* = J. Nikolić, *The Reception of the Mythical Past in the Art of Serbian Symbolism. The Finding of the Head of Prince Lazar by Đorđe Krstić and Marko Murat*, in: *Byzantine Heritage* III, 95–100.

Novaković, *Damnatio memoriae* = J. Novaković, *Damnatio memoriae – Socijalističko nasleđe u ratu različitih sećanja*, in: *Српски језик, књижевност, уметност III. Уметничко наслеђе и рај* & *Музика и мегују*, Крагујевац 2015, 155–162.

Nyegosh, *The Mountain Wreath* = P. P. Nyegosh, *The Mountain Wreath*, transl. James W. Wiles, London, 1930.

Oblast Brankovića = *Oblast Brankovića: opširni katastarski popis iz 1455. godine*, ed. H. Hadžibegić, A. Handžić, E. Kovačević, Sarajevo 1972.

Okey, *Taming Balkan Nationalism* = R. Okey, *Taming Balkan Nationalism: The Habsburg „Civilizing Mission“ in Bosnia 1878–1914*, Oxford 2007.

- Okunev, *Monumenta* II = N. Okunev, *Monumenta artis Serbicae* II, Prague 1930.
- Okunëv, *Портреты королей-киишоровъ* = N. L. Okunëv, *Портреты королей-киишоровъ въ сербской церковной живописи*, *Byzantinoslavica* II/1 (1930) 74–96.
- Operetional Guidelines* = *Operetional Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention*
- Orient et Occident* = *Orient et Occident méditerranéens au XIIIe siècle. Les programmes picturaux*, ed. F. Joubert, J.-P. Caillet, Paris 2012.
- Pace, *The 'Bust of Sigilgaita'* = V. Pace, *The 'Bust of Sigilgaita' at Ravello. From Secular Portrait to Marian Image?*, in: *A Reservoir of Ideas. Essays in honour of Paul Williamson*, ed. G. Davies, E. Townsend, London 2017, 104–114.
- Pajkić, *Crkve Sredačke župe* = P. Pajkić, *Crkve Sredačke župe iz turskog perioda*, *Glasnik MKiM* 3 (1958) 51–106.
- Pajkić, *Seoske crkve* = P. Pajkić, *Seoske crkve XVI i XVII veka na Kosovu*, *Glasnik MKiM* 13–14 (1984) 123–143.
- Palavestra, *Dogma* = P. Palavestra, *Dogma i utopija Dimitrija Mitrovića. Počeci srpske književne avangarde*, Beograd 1977.
- Panaitescu, *Liturghierul lui Macarie* = P. Panaitescu, *Liturghierul lui Macarie*, București 1961.
- Pantelić, *The Architecture of Dečani* = B. Pantelić, *The Architecture of Dečani and the Role of Archbishop Danilo II*, Wiesbaden 2002.
- Pavličić, *Dissonant heritage* = J. Pavličić, *Dissonant heritage and promotion of tourism in the case of Serbian medieval monuments in Kosovo*, *Journal of Tourism and Cultural Change* 14/3 (Special Issue: *Tourism, conflict and contested heritage in former Yugoslavia*) (Routledge 2016) 189–205.
- Pavlowitch, *A History of the Balkans* = S. K. Pavlowitch, *A History of the Balkans*, London and New York 1999.
- Pavlowitch, *Hitler's New Disorder* = S. K. Pavlowitch, *Hitler's New Disorder: The Second World War in Yugoslavia*, London 2008.
- Pavlowitch, *Serbia* = S. K. Pavlowitch, *Serbia: The History behind the Name*, London 2002.
- Pavlowitch, *The Improbable Survivor* = S. K. Pavlowitch, *The Improbable Survivor: Yugoslavia and its Problems 1918–1988*, London 1988.
- Pejić, *Art in the Serbian Lands* = S. Pejić, *Art in the Serbian Lands in the First Century under Ottoman Rule*, in: *Byzantine Heritage* II, 457–471.
- Pejić, *The Old State* = S. Pejić, *The Old State in the Foundations of the Renewed Church*, in: *Byzantine Heritage* II, 515–527.
- Perrino, *Santa Maria del Casale* = G. Perrino, *Affari pubblici e devozione privata. Santa Maria del Casale a Brindisi*, Bari 2013.
- Pertusi, *Martino Segono di Novo Brdo* = A. Pertusi, *Martino Segono di Novo Brdo, vescovo di Dulcigno, un umanista serbodalmata del tardo Quattrocento, vita e opere*, Roma 1981.
- Petković (V. R.), „Loza Nemanjića“ = V. R. Petković, „Loza Nemanjića“ u starom živopisu srpskom, *Narodna starina* 5/2 (1923) 97–100.
- Petković (V. R.), *La peinture serbe* = V. R. Petković, *La peinture serbe du Moyen âge* I, Beograd 1930; II, 1934.
- Petković (V. R.), *Un peintre* = V. R. Petković, *Un peintre serbe du XIVe siècle*, in: *Mélanges Charles Diehl* II, Paris 1930.
- Petković, *Art and Patronage* = S. Petković, *Art and Patronage in Serbia during the Early Period of Ottoman Rule (1450–1600)*, *BF* 16 (1990) 401–414.
- Petković, *Zograf Georgije Mitrofanović* = S. Petković, *Zograf Georgije Mitrofanović u Pečkoj Patrijaršiji*, *Glasnik MKiM* 9 (1964) 237–249.
- Petranović, *Srbija* = B. Petranović, *Srbija u Drugom svetskom ratu*, Beograd 1992.
- Popadić, *Vreme prošlo* = M. Popadić, *Vreme prošlo u vremenu sadašnjem: uvod u studije baštine*, Beograd 2015.
- Popović (D.), *A National 'Pantheon'* = D. Popović, *A National 'Pantheon': Sainly Cults at the Foundation of Serbian Medieval State and Church*, in: *Byzantine Heritage* II, 119–131.
- Popović (D.), *The Cult of St Peter of Koriša* = D. Popović, *The Cult of St Peter of Koriša. Stages of Development and Patterns*, *Balkanica* 28 (1997) 181–211.
- Popović (D.), *The Deserts and Holy Mountains* = D. Popović, *The Deserts and Holy Mountains of Medieval Serbia. Written Sources, spatial patterns, architectural designs*, in: *Heilige Berge und Wüsten, Byzanz und seine Umfeld*, ed. P. Soustal, Wien 2009, 53–69.
- Popović (M.), *The Cosmopolitan milieu* = Popović (M.), *The Cosmopolitan milieu of Serbian Towns*, in: *Byzantine Heritage* I, 151–157.
- Popović (M.), *From the Roman Castel* = M. Popović, *From the Roman Castel to the Serbian Medieval City*, in: *Byzantine Heritage* I, 53–65.
- Popović (M.), *Vidovdan i Časni krst* = M. Popović, *Vidovdan i Časni krst. Ogledi iz književne arheologije*, Beograd 2007.
- Popović (V. B.), *Challenges of National Identity* = V. B. Popović, *Challenges of National Identity*, in: *Contemporary Symbols of Personal, Cultural, and National Identity: Hystorical and Psychological Perspectives* (in press).
- Preliminary Technical Assessment* = *Preliminary Technical Assessment on the Religious Buildings / Ensembles and Cultural Sites damaged in March 2004 in Kosovo*.
- Pulaha, *Defteri i Regjistrimit* = S. Pulaha, *Defteri i Regjistrimit të sanxhakut të Shkodrës i vitit 1485*, I–II, Tiranë 1974.
- Radičević, *Medieval necropolises* = D. Radičević, *Medieval necropolises of 9th–11th century in the lower Serbian Danube river basin*, *Istros* 19 (2013) 469–514.
- Radojčić, *Malerei der Palaologischen Renaissance* = S. Radojčić, *Die Entstehung der Malerei der Palaologischen Renaissance*, *JOBG* 7 (1958) 105–124.
- Radojević, *Hotel „Priština“* = A. Radojević, *Hotel „Priština“ u Prištini*, *Arhitektura urbanizam* 82 (1979) 30–32.

- Rakić, *Art of the Restored Patriarchate of Peć* = Z. Rakić, *Art of the Restored Patriarchate of Peć (1557–1690)*, in: *Byzantine Heritage* II, 497–514.
- Rakić, *The Church of St. John the Baptist* = Z. Rakić, *The Church of St. John the Baptist at Crkolez*, Belgrade 2007.
- Rassam, *Traditional Houses* = S. Rassam, *Traditional Houses in Western Kosovo: A Descriptive Survey of Kullas in the Municipalities of Istok and Klina*, 2001; published at: <https://archnet.org/sites/2969/publications/3337>.
- Recommendation (1992) = Recommendation of the Security Council of 19 September 1992, 7th plenary meeting.*
- Report on the Condition of Churches = Documentation of the Co-ordination Center for Kosovo and Metohija, Report on the Condition of Churches in the District of Kosovo – Pomoravlje*, Belgrade 2002.
- Resolution (1996) = Resolution of the Security Council of 2 October 1996.*
- Resolution (2000) = Resolution adopted by the General Assembly of 1 November 2000, 48th plenary meeting.*
- Riegl, *Der moderne Denkmalkultus* = A. Riegl, *Der moderne Denkmalkultus, seine Wesen und seine Entstehung*, Wien 1903.
- Riegl, *Moderni kult* = A. Riegl, *Moderni kult spomenika, njegova bit, njegov postanak*, in: *Anatomija povjesnog spomenika*, ed. M. Špikić, Zagreb 2006, 349–411.
- Rizaj, *Političko-upravni sistem* = S. Rizaj, *Političko-upravni sistem na Kosovu i Metohiji od XV do XVII veka*, Albanološka istraživanja 2 (1965) 293–308.
- Ronchi, *La cattedrale di Trani* = B. Ronchi, *La cattedrale di Trani*, Fasano 1985.
- Sahler, *Buchbesprechung* = I. Sahler, *Buchbesprechung*, Zeitschrift für Kunstgeschichte 58 (1995) 263–274.
- Salazar, *Community-based cultural tourism* = N. Salazar, *Community-based cultural tourism: issues, threats and opportunities*, Journal of Sustainable Tourism 20/1 (2012) 9–22.
- Schilb, *Byzantine Identity* = H. Schilb, *Byzantine Identity and Its Patrons. Embroidered Aëres and Epitaphioi of the Palaiologan and Post-Byzantine Periods*, Bloomington 2009 (unpublished doctoral thesis, Indiana University).
- Schmengler, *Die Masken* = D. Schmengler, *Die Masken von Reims. Zur Genese negativer Ausdrucksformen zwischen tradition und Innovation*, Berlin–München 2016.
- Serbia = Serbia. *The Cultural Bridge Between East and West*, Novi Sad 2010.
- Serbia in the Great War = Serbia in the Great War: Anglo-Saxon Testimonies and Historical Analysis*, ed. D. Bataković, Belgrade 2014.
- Serbian Artistic Heritage = Serbian Artistic Heritage in Kosovo and Metohija. Identity, significance, vulnerability*, catalogue of the exhibition, Belgrade 2017.
- Shaw (S. J.), Shaw (E. K.), *History of the Ottoman Empire* = S. J. Shaw, E. K. Shaw, *History of the Ottoman Empire and Modern Turkey*. Vol. 2: *Reform, Revolution, and Republic: The Rise of Modern Turkey, 1808–1975*, Cambridge 1977.
- Shukriu, *Kisha* = E. Shukriu, *Kisha e Shën Prendës-Prizren*, Prishtinë 2012.
- Simić, *The Image of The Past* = V. Simić, *The Image of The Past as Historical Argument. The Reception of the Middle Ages in Serbian Baroque Art*, in: *Byzantine Heritage* III, 11–23.
- Smirnov, Bošković, *L'Eglise* = S. Smirnov, Đ. Bošković, *L'Eglise de la Mère-de-Dieu de Hvosno*, Старица 10–11 (1935–1936) 47–82.
- Smith (A. D.), *Nacionalni identitet* = A. D. Smit, *Nacionalni identitet*, Beograd 1998.
- Smith (A. D.), *Chosen Peoples* = A. D. Smith, *Chosen Peoples: Sacred Sources of National Identity*, Oxford 2003.
- Smith (A. D.), *Ethno-symbolism* = A. D. Smith, *Ethno-symbolism and Nationalism: A Cultural Approach*, London – New York 2009.
- Smith (A. D.), *Myths and Memories* = A. D. Smith, *Myths and Memories of the Nation*, Oxford 1999.
- Smith (A. D.), *Nationalism and Modernism* = A. D. Smith, *Nationalism and Modernism: A critical survey of recent theories of nation and nationalism*, London – New York 2003.
- Smith (A. D.), *The Cultural Foundations* = A. D. Smith, *The Cultural Foundations of Nationalism: Hierarchy, Covenant and Republic*, Oxford 2008.
- Smith (A. D.), *The Ethnic Origins* = A. D. Smith, *The Ethnic Origins of Nations*, Oxford 1996.
- Smith (L.), *The Uses of Heritage* = L. Smith, *The Uses of Heritage*, London – New York 2006.
- Speciale, *Montecassino* = L. Speciale, *Montecassino e la Riforma Gregoriana. L'Exultet Vat. Barb. Lat 592*, Roma 1991.
- Srhoj, *Ivan Meštrović i politika* = V. Srhoj, *Ivan Meštrović i politika kao prostor ahistorijskog idealizma*, Ars Adriatica 4 (2014) 369–384.
- Stevović, *Byzantine and Romanesque-Gothic Conceptions* = I. Stevović, *Byzantine and Romanesque-Gothic Conceptions in Serbian Architecture and Sculpture in the 14th Century (till 1371)*, in: *Byzantine Heritage* II, 317–329.
- Strajnić, *Srpske zadužbine* = K. Strajnić, *Srpske zadužbine*, Beograd 1919.
- Stránský, *Temelji opće muzeologije* = Z. Z. Stránský, *Temelji opće muzeologije*, Muzeologija 8 (Zagreb 1970) 40–91.
- Subotić, *L'église Saint-Démétrios* = G. Subotić, *L'église Saint-Démétrios à la patriarchie de Peć*, Beograd 1964.
- Subotić, *Terra sacra* = G. Subotić, *Terra sacra. L'arte del Cossovo*, Milano 1997.
- Šabanović, *Bosanski pašaluk* = H. Šabanović, *Bosanski pašaluk. Postanak i upravna podjela*, Sarajevo 1982.
- Stoianovich, *Balkan Worlds* = T. Stoianovich, *Balkan Worlds: The First and Last Europe*, Armonk and London 1994.

- Šabanović, *Krajište Isa-bega Ishakovića* = H. Šabanović, *Krajište Isa-bega Ishakovića: zbirni katastarski popis iz 1455. godine*, Sarajevo 1964.
- Šljukić, *Mit kao sudbina* = S. Šljukić, *Mit kao sudbina: Prilog demitologizaciji demitologizacije*, Sremski Karlovci 2011.
- Šola, *Essays On Museums* = T. Šola, *Essays On Museums And Their Theory: towards the cybernetic museum*, Helsinki 1997.
- Šola, *Prilog mogućoj definiciji muzeologije* = T. Šola, *Prilog mogućoj definiciji muzeologije*, *Informatica Museologica* 1–3 (1984) 67–69.
- Špadijer, Todić, *Longin* = I. Špadijer, B. Todić, *Emergence of Versatile Artistic Personalities – Longin*, in: *Byzantine Heritage II*, 565–573.
- Štraus, *Arhitektura Jugoslavije* = I. Štraus, *Arhitektura Jugoslavije 1945–1990*, Sarajevo 1991.
- Šuput, *Banjska monastery* = M. Šuput, *Banjska monastery*, Belgrade 2003.
- Tachiaos, *Nouvelles considérations* = A. E. Tachiaos, *Nouvelles considérations sur l'oeuvre littéraire de Démétrius Cantacuzène*, *Cyrrilomethodianum* 1 (1971) 131–182.
- Taft, *The Byzantine Rite* = R. Taft, *The Byzantine Rite. A Short History*, Collegeville 1992.
- The Christian Heritage = The Christian Heritage of Kosovo and Metohija. The Historical and Spiritual Heartland of the Serbian People*, ed. Bishop Maxim (Vasiljević), Los Angeles 2015.
- The Lay of Kossovo = The Lay of Kossovo: Serbia's Past and Present (1389–1911)*, London 1917.
- The loss of a civilization = The loss of a civilization: Destruction of cultural heritage in occupied Cyprus*, ed. M. Miltiadou, Nicosia 2012.
- The March Pogrom 2004–2014 = The March Pogrom 2004–2014*, Belgrade 2014 (available at: <http://bastina-kim.temerinski.com/POGROM%202004–2014.pdf>).
- The New Museology = The New Museology*, ed. P. Vergo, London 1989.
- Todić, *Serbian Medieval Painting* = B. Todić, *Serbian Medieval Painting. The Age of King Milutin*, Belgrade 1999.
- Todić, *Serbian Monumental Art* = B. Todić, *Serbian Monumental Art of the 13 th Century*, in: *Byzantine Heritage II*, 213–231.
- Todić, Čanak-Medić, *The Dečani Monastery* = B. Todić, M. Čanak-Medić, *The Dečani Monastery*, Belgrade 2013.
- Tomić, *Pravna zaštita* = S. Tomić, *Pravna zaštita spomenika kulture u Jugoslaviji*, Beograd 1958.
- Treasures of Mont Athos = Treasures of Mont Athos*, Thessaloniki 1997.
- Tsitouridou, *Les fresques du XIIIe siècle* = A. Tsitouridou, *Les fresques du XIIIe siècle dans l'église de la Porta-Panaghia en Thessalie*, *Actes du XVe Congrès International d'études byzantines. II B*, Athènes 1981, 863–878.
- Tunbridge, Ashworth, *Dissonant heritage* = J. E. Tunbridge, G. J. Ashworth, *Dissonant heritage, the management of the past as a resource in conflict*, New York 1996.
- UNESCO Intergovernmental committie (2016) = UNESCO – Intergovernmental committie for the protection of the World cultural and netural heritage, *Operetional Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention*, Paris 2016.
- UNESCO Operational Guidelines (1972) = UNESCO Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention (1972).
- UNESCO World Heritage (1972) = UNESCO World Heritage Convention (1972).
- UNESCO World Heritage (2002) = UNESCO – World Heritage Committee, *Convention concerning the protection of the World cultural and natural heritage*, Budapest 2002.
- UNESCO World Heritage (2005) = UNESCO – World Heritage Committee, *Convention concerning the protection of the World cultural and natural heritage*, Durban 2005.
- UNESCO World Heritage (2006) = UNESCO – World Heritage Committee, *Convention concerning the protection of the World cultural and natural heritage*, Vilnius 2006.
- UNESCO World Heritage (2008) = UNESCO – World Heritage Committee, *Convention concerning the protection of the World cultural and natural heritage*, Quebec City 2008.
- UNESCO, *Cultural Heritage in Kosovo* (2003) = UNESCO, *Cultural Heritage in Kosovo: Protection and conservation of a multi-ethnic heritage in danger: Mission report*, 2003.
- UNESCO, *Cultural Heritage in Kosovo* (2004) = UNESCO, *Cultural Heritage in Kosovo: Protection and conservation of a multi-ethnic heritage in danger: Mission report*, 2004.
- Venice Charter (1964) = Venice Charter (1964) of ICOMOS.
- Vojvodić, *On the Boundary among Worlds and Cultures* = D. Vojvodić, *On the Boundary among Worlds and Cultures – The Essence and Spaces of Serbian Medieval Art*, in: *Byzantine Heritage II*, 13–39.
- Vojvodić, *Newly discovered portraits* = D. Vojvodić, *Newly discovered portraits of rulers and the dating of the oldest frescoes in Lipljan*, *Зорпаф* 36 (2012) 143–155.
- Vojvodić, *Serbian Art* = D. Vojvodić, *Serbian Art from the beginning of the 14th century till the fall of the Nemanjić state*, in: *Byzantine Heritage II*, 271–297.
- Vukotić Lazar, *Beogradsko razdoblje* = M. Vukotić Lazar, *Beogradsko razdoblje arhitekta Nikole Dobrovića (1945–1967)*, Beograd 2002.
- Walter, *The Iconographical Sources* = Ch. Walter, *The Iconographical Sources for the Coronation of Milutin and Simonida at Gračanica*, in: *Византијска уметност*, 183–200.
- Washington Charter (1987) = Washington Charter on the Conservation of Historic Towns and Areas (1987).
- Weitzmann et al., *The Icon* = K. Weitzmann et al., *The Icon*, New York 1982.

Wratislaw-Mitrovic, Okunev, *La Dormition* = L. Wratislaw-Mitrovic, N. Okunev, *La Dormition de la Sainte Vierge dans la peinture médiévale orthodoxe*, Byzantinoslavica III/1 (1931) 134–173.

Zečević, *Glass of Novo Brdo* = E. Zečević, *Glass of Novo Brdo and its significance in Late Medieval glass production*, in: *Annales du 18e congrès de l'association internationale pour l'histoire du verre*, ed. D. Ignatiadou, A. Antonaras, Thessaloniki 2012, 414–418.

Zhelto, *A Slavonic Translation* = M. Zheltov, *A Slavonic Translation of the Eucharistic Diataxis of Philotheos Kokkinos from a Lost Manuscript (Athos Agiou Pavlou 149)*, in: *TOXOTH: Studi per Stefano Parenti*, ed. D. Galadza, N. Glibetić, G. Radle, Grottaferata 2010, 345–359.

Zirojević, *Posedi* = O. Zirojević, *Posedi manastira u Skadarskom sandžaku*, Novi Pazar 1999.

Βαφειάδης, *Υστερη βυζαντινή ζωγραφική* = K. M. Βαφειάδης, *Υστερη βυζαντινή ζωγραφική. Χώρος και μορφή στην τέχνη της Κωνσταντινουπόλεως 1150–1450*, Αθήνα 2015.

Βοκοτόπουλος, *Βυζαντινές εικόνες* = Π. Βοκοτόπουλος, *Βυζαντινές εικόνες*, Αθήνα 1995.

Η Βλαχέρνα της Άρτας = Η Βλαχέρνα της Άρτας, ed. B. N. Παπαδοπούλου, Άρτα 2015.

Ζάρρας, *Η παλαιολόγεια εικόνα του Χριστού* = N. Ζάρρας, *Η παλαιολόγεια εικόνα του Χριστού εν δόξη με τους αποστόλους στο Μουσείο του Ελληνικού Ινστιτούτου της Βενετίας*, ΔΧΑΕ 34 (2013) 239–252.

Аксић, *Положај аутономних јокрајина* = С. Аксић, *Положај аутономних јокрајина у уставином сисџему СФРЈ*, Београд 1967.

Андрејевић, *Прејиварања цркава у џамије* = А. Андрејевић, *Прејиварања цркава у џамије*, ЗМСЛУ 12 (1976) 98–117.

Андрић, *Њејош* = И. Андрић, *Њејош као јирајични јунак Косовске мисли*, in: *idem*, *Умјетник и њејово дело*, Сабрана дела Иве Андрића 13, Београд 1981.

Антонијевић, *Албански злочини наг Србима* = Н. Антонијевић, *Албански злочини наг Србима на Косову и Мејохији за време Друјој свејтској рајја. Докуменји државне комисије за ујиврђивање злочина окујајтора и њихових јомајача*, Београд 2004.

Антонијевић, *Рајјни злочини* = Н. Антонијевић, *Рајјни злочини на Косову и Мејохији 1941–1945*, Београд 2016 (unpublished doctoral thesis, University of Belgrade, Faculty of Philosophy).

Археолојија Косова и Мејохије = Археолојија Косова и Мејохије. *Зборник радова*, ed. А. Бачкалов, Београд 2007.

Археолошко блајо Косова и Мејохије = Археолошко блајо Косова и Мејохије: *од неолијта до раној средњеј века I* (Collection of papers), II (Catalogue), ed. Н. Тасић, Београд–Приштина 1998.

Афанасјева, *Славјанская литургия* = Т. И. Афанасјева, *Славјанская литургия Преждеосвященных Даров XII–XV вв. Текстология и язык*, Санкт-Петербург, 2004.

Бабић, *Краљева црква* = Г. Бабић, *Краљева црква у Сјугеници*, Београд 1987.

Балабановић, *Конзервација живојиса* = П. Балабановић, *Конзервација живојиса доње цркве св. Димитрија у Појрађу код Пећи*, СКМ 4–5 (1968–1971) 437–439.

Батавељић, *Крајак јрејлег* = О. Батавељић, *Крајак јрејлег рада Завода за зашјијију и научно јроучавање сјоменика кулјуре НР Срдије*, ЗСК 1/1 (1950) 202–207.

Батаковић, *Анархија и јеноцид* = Д. Т. Батаковић, *Анархија и јеноцид наг Србима 1897–1912*, in: Самарцић et al., *Косово и Мејохија*, 249–280.

Батаковић, *Косово и Мејохија* = Д. Т. Батаковић, *Косово и Мејохија у срјско-арбанашким односима*, Београд 2006.

Батаковић, *Косово и Мејохија. Исијорија и идеолојија* = Д. Т. Батаковић, *Косово и Мејохија. Исијорија и идеолојија*, Београд–Ваљево–Србиње 1998.

Батаковић, *Косово и Мејохија: исјијоријско наслеђе* = Д. Т. Батаковић, *Косово и Мејохија: исјијоријско наслеђе и јеојолијичка ојраничења*, in: *Косово и Мејохија – изазови и одјовори: зборник радова са окујлој сјјола Гејојолијичка судјина Косова и Мејохије*, Београд 1997, 361–387.

Батаковић, *Ог срјске револуције* = Д. Т. Батаковић, *Ог срјске револуције до исјјочне кризе: 1804–1875*, in: Самарцић et al., *Косово и Мејохија*, 171–208.

Батаковић, *Ослобођење Косова и Мејохије* = Д. Т. Батаковић, *Ослобођење Косова и Мејохије*, in: Самарцић et al., *Косово и Мејохија*, 281–300.

Батаковић, *Улазак у сферу евројској инјјересовања* = Д. Батаковић, *Улазак у сферу евројској инјјересовања*, in: Р. Самарцић et al., *Косово и Мејохија*, 209–247.

Бачкалов, *Археолошка исјјраживања* = А. Бачкалов, *Археолошка исјјраживања средњејоковних локалијетја на Косову и Мејохији*, in: *Археолојија Косова и Мејохије*, 119–128.

Бачкалов, *Кулине на Ибру* = А. Бачкалов, *Кулине на Ибру – средњејоковна црква и некројола*, Косовско-метохијски зборник 3 (2005) 107–115.

Биговић, *Ог Свејовека до Бојојовека* = Р. Биговић, *Ог Свејовека до Бојојовека. Хришћанска филосојија владије Николaja Велимировића*, Београд 1998.

Бикић, *Прилој кулјурној сјјрајијирафији* = В. Бикић, *Прилој кулјурној сјјрајијирафији манасјира Свејијих арханђела код Призрена*, Старијар 47 (1996) 279–286.

Бикић, *Прсјјење из Бањске* = В. Бикић, *Прсјјење из Бањске: ијенјификација и умјетничко-занайски конјјексј*, Саопштења 48 (2016) 79–89.

Благојевић, *Архиејиској Сава – војд ојјачасјја* = М. Благојевић, *Архиејиској Сава – војд ојјачасјја*, in: *idem*,

- Немањићи и Лазаревићи и српска средњовековна државност, Београд 2004, 101–113.
- Благојевић, *О националним и државним интересима* = М. Благојевић, *О националним и државним интересима у делима Доментијана – Срби изабрани народ*, ИГ 1–2 (1994) 15–28.
- Благојевић, *Поседи манастира Хиландара* = М. Благојевић, *Поседи манастира Хиландара на Косову и Метихији (XII–XV век)*, Београд 2006.
- Благојевић, *Српска административна јодела* = М. Благојевић, *Српска административна јодела Косова и Метихије у XII веку*, in: *Срби на Косову и Метихији*, ed. С. Карамата, Ч. Оцић, Научни скупови САНУ CXII, Одељење друштвених наука 26, Београд 2006, 125–138.
- Благојевић, *Територије кнеза Лазара* = М. Благојевић, *Територије кнеза Лазара на Косову и Метихији*, in: *Косово и Метихија – прошлости, садашњости, будућности*, Научни скупови САНУ CXV, Одељење друштвених наука 28, Београд 2007, 5–18.
- Благојевић, *Хиландарски поседи* = М. Благојевић, *Хиландарски поседи на Косову и Метихији (XII–XV век)*, Хиландарски зборник 12 (2008) 11–34.
- Богдановић, *Инвентар ћирилских рукописа* = Д. Богдановић, *Инвентар ћирилских рукописа у Југославији (XI–XVII века)*, Београд 1982.
- Богдановић, *Историја стваре српске књижевности* = Д. Богдановић, *Историја стваре српске књижевности*, Београд 1980 (1991²).
- Богдановић, *Каталоги ћирилских рукописа* = Д. Богдановић, *Каталоги ћирилских рукописа манастира Хиландара*, Београд 1978.
- Богдановић, *Књига о Косову* (1990) = Д. Богдановић, *Књига о Косову*, Београд 1990.
- Богдановић, *Књига о Косову* = Д. Богдановић, *Књига о Косову*, Београд 1986.
- Богдановић, *Смисао Раванице* = Д. Богдановић, *Смисао Раванице*, in: *Манастир Раваница*, 9–17.
- Божиновић, *Вавић, Сурова времена* = Б. Божиновић, М. Вавић, *Сурова времена на Косову и Метихији, квислинзи и колаборација у Другом светском рату*, Београд 1991.
- Бој на Косову* = *Бој на Косову, стварија и новија сазнања*, ed. Р. Михалчић, Београд 1992.
- Борозан (Ђ.), *Велика Алданија* = Ђ. Борозан, *Велика Алданија, јоријекло – идеје – пракса*, Београд 1995.
- Бошковић, *VII. Извештаји* = Ђ. Бошковић, *VII. Извештаји о проучавању сјоменика*, Годишњак СКА 37 (1928) 209–218.
- Бошковић, *Археолошка истраживања* = Ђ. Бошковић, *Археолошка истраживања Новог Брда*, in: *Велика археолошка налазишта у Србији*, ed. Д. Вученов, Београд 1974, 99–117.
- Бошковић, *Архитектонски извештаји 1* = Ђ. Бошковић, *Архитектонски извештаји 1. Осигуравање Пећке патријаршије*, ГСНД 11 (1932) 212–215.
- Бошковић, *Белешке* = Ђ. Бошковић, *Белешке са путовања*, Старица 7 (1932) 88–129.
- Бошковић, *Значај сјоменика* = Ђ. Бошковић, *Значај сјоменика наше стваре архитектуре*, Уметнички преглед 3 (децембар 1937) 67–71.
- Бошковић, *Извештај* = Ђ. Бошковић, *Извештај и крајке белешке са путовања В. Јужна Србија I. Околина Косовске Митровице*, Старица 6 (1931) 140–189.
- Бошковић, *Комисија* = Ђ. Бошковић, *Комисија за чување ствари сјоменика*, Југословенски историски часопис 5/1–2 (1939) 366–371.
- Бошковић, *О сликаној декорацији* = Ђ. Бошковић, *О сликаној декорацији на фасадама Пећке патријаршије*, Старица 18 (1967) 91–102.
- Бошковић, *Осигуравање* = Ђ. Бошковић, *Осигуравање пећске патријаршије*, СКГ 34/6 (16. новембар 1931) 438–442.
- Бошковић, *Осигуравање и ресторација* = Ђ. Бошковић, *Осигуравање и ресторација цркве манастира Св. Патријаршије у Пећи*, Старица 8–9 (1933–1934) 90–165.
- Бошковић, *Правне одредбе* = Ђ. Бошковић, *Сјоменици прошлости и њихово обезбеђивање I. Правне одредбе и организација*, СКГ 38/5 (1. март 1933) 373–380.
- Бошковић, *Прва сопствена искуства* = Ђ. Бошковић, *Прва сопствена искуства, проблеми перспективе*, in: *Сећања конзерватора*, ed. Р. Станић, Београд 1982, 15–27.
- Бошковић, *Пред радом* = Ђ. Бошковић, *Пред радом на осигуравању Бањске*, Старица 13 (1938) 214–229.
- Бошковић, *Проблем* = Ђ. Бошковић, *Проблем српске средњовековне архитектуре. Питање нартекса и ексонартекса. Скица за једно истраживање*, СКГ 42/1 (1. мај 1934) 47–52.
- Бошковић, *Рад на ресторисању* (1931) = Ђ. Бошковић, *Рад на ресторисању, конзервирању и проучавању средњовековних сјоменика*, Годишњак СКА 39 (1931) 217–237.
- Бошковић, *Рад на ресторисању* (1932) = Ђ. Бошковић, *Рад на ресторисању, конзервирању и проучавању средњовековних сјоменика*, Годишњак СКА 40 (1932) 255–261.
- Бошковић, *Рушевине Св. Николе* = Ђ. Бошковић, *Рушевине Св. Николе у комплексу грађевина манастира Св. Арханђела код Призрена*, ГСНД 11 (1932) 231–233.
- Бошковић, *Сјоменици прошлости I* = Ђ. Бошковић, *Сјоменици прошлости и њихово обезбеђивање I. Правне одредбе и организација*, СКГ 38/5 (1. март 1933) 373–380.
- Бошковић, *Сјоменици прошлости III* = Ђ. Бошковић, *Сјоменици прошлости и њихово обезбеђивање III. Рад на њиховом осигурању у нашој земљи*, СКГ 38/7 (1. април 1933) 533–544.
- Бошковић, *Стане средњовековних сјоменика* = Ђ. Бошковић, *Стане средњовековних сјоменика у југозападној Србији, Космету и североисточном делу Црне Горе*, Музеји 1 (1948) 96–105.
- Бошковић, *Љубинковић, Исписница Петра Коришког* = Ђ. Бошковић, Р. Љубинковић, *Исписница Петра Коришког. Историја и живопис*, Старица 7–8 (1956–1957) 93–112.

- Бошковић, Петковић, *Манастир Дечани* = Ђ. Бошковић, В. Р. Петковић, *Манастир Дечани I–II*, Београд 1941.
- Бргуљан, *Извори* = В. Бргуљан, *Извори сјоменичкој йрава у Јујославији*, Београд 2000.
- Бргуљан, *Сјоменичко йраво* = В. Бргуљан, *Сјоменичко йраво*, Београд 2006.
- Бргуљан, *Уредба о зашйији* = В. Бргуљан, *Уредба о зашйији сјоменика древности од 1844*, ГДКС 18 (1994) 13–14.
- Бреје, *Срйске цркве* = Л. Бреје, *Срйске цркве и романска уметности*, *Старинар* 1 (1922) 33–46.
- Бркић, *Ћивоти Срба свейићелъа* = А. Бркић, *Ћивоти Срба свейићелъа йод сводовима цркава Пећке йајријарије*, Београд 1964.
- Бубало, *Један незайажен извор* = Ђ. Бубало, *Један незайажен извор о Косовској дйици*, *Војноисторијски гласник* 2 (2015) 33–53.
- Бубало, *О йрейисима* = Ђ. Бубало, *О йрейисима йовеле краља Уроша I, храму Свейиој Николе у Хвосну (1276/77)*. Прилој йознавању настйанка збирке *Monumenta Serbica* Франца Миклошича, *ССА* 3 (2004) 169–183.
- Бубало, *Срйска земља и йоморска* = Ђ. Бубало, *Срйска земља и йоморска у доба владавине Немањића I. Од Садора у Расу до Садора у Дежеву*, Београд 2016.
- Булатовић, *Башиинсйво* = Д. Булатовић, *Башиинсйво или о незадорављању*, *Крушевачки зборник* 11 (2005) 7–20.
- Вајцман et al., *Иконе* = К. Вајцман и др. *Иконе*, Београд 1983.
- Васић, *Архиепископ Данило II* = М. Васић, *Архиепископ Данило II – монах и уметник*, *ПКЈИФ* 6/2 (1926) 231–264.
- Васић, *Жича и Лазарица* = М. Васић, *Жича и Лазарица. Сйудије из срйске уметности средњеј века*, Београд 1928.
- Велики рай Србије* = *Велики рай Србије за ослобођење и уједињење Срба, Хрватиа и Словенаца*, књ. XIII–XIV, Београд 1928.
- Велимировић, *Васојевићи* = М. Велимировић, *Васојевићи, Полимље, Мейохија*, *Годишњица Николе Чупића* 18 (1898) 53–189.
- Веселиновић, *Кроз Косово* = М. В. Веселиновић, *Кроз Косово*, *Годишњица Николе Чупића* 14 (1894) 298–350.
- Веселиновић, *Поћлед* = М. В. Веселиновић, *Поћлед кроз Косово*, *Приштина* 2007.
- Видовић, *Њејош и Косовски завей* = Ж. Видовић, *Њејош и Косовски завей у новом веку*, Београд 2013.
- Видовић, *Православна идеја* = Ж. Видовић, *Православна идеја нације и верности Свейосавском завейу* in: idem, *Исйорија и вера*, Београд 2009, 43–48.
- Видовић, *Срйски завей* = Ж. Видовић, *Срйски завей*, in: idem, *Исйорија и вера*, Београд 2009, 70–93.
- Византијско наслеђе* = *Византијско наслеђе и срйска уметности I–III*, ed. Д. Поповић, Д. Војводић, Београд 2016; *I. Процеси византијинизације и срйска археолојија*, ed. В. Бикић; *II. Сакрална уметности срйских земаља у средњем веку*, ed. Д. Војводић, Д. Поповић; *III. Замисљање йрошлости и рецејија средњеј века у срйској уметности XVIII–XXI века*, ed. Л. Мереник, В. Симић, И. Борозан.
- Византијска уметности* = *Византијска уметности йочейком XIV века*, ed. С. Петковић, Београд 1978.
- Винавер, *Уместйо йредјовора* = С. Винавер, *Уместйо йредјовора*, in: *Срйске народне йесме ейске*, антологија Војислава М. Јовановића, Београд 1979, 5–27.
- Војводић (Д.), *Бојородичина икона* = Д. Војводић, *Бојородичина икона из цркве Свейиој Николе Рајковој и йићяње сликарских радионица средњовековној Призрена*, *Зграф* 40 (2016) 95–116.
- Војводић (Д.), *Жича и Пећ* = Д. Војводић, *Жича и Пећ. Прилој размайрању сличности два йрограма зидној сликарсйва*, *Саопштења* 43 (2011) 31–47.
- Војводић (Д.), *Идејне основе* = Д. И. Војводић, *Идејне основе срйске владарске слике у средњем веку*, Београд 2006 (unpublished doctoral thesis, University of Belgrade, Faculty of Philosophy).
- Војводић (Д.), „Обавијен земаљском сликом“ = Д. Војводић, „Обавијен земаљском сликом“. *О йредсйавама византијских и срйских средњовековних владара у йроскинези*, *Црквене студије* 4 (2007) 379–401.
- Војводић (Д.), *Од хоризонтйалне ка врейикалној йенеалошкој слици Немањића* = Д. Војводић, *Од хоризонтйалне ка врейикалној йенеалошкој слици Немањића*, *ЗРВИ* 44/1 (2007) 295–312.
- Војводић (Д.), *Порйрейи владара, црквених достйојансйвеника и йлемића* = Д. Војводић, *Порйрейи владара, црквених достйојансйвеника и йлемића у наосу и йрирайи*, in: *Зидно сликарсйво манастира Дечана*, 265–299.
- Војводић (Д.), *Слика свейовне и духовне власйи* = Д. Војводић, *Слика свейовне и духовне власйи у срйској средњовековној уметности*, *ЗМСПУ* 38 (2010) 35–78.
- Војводић (Д.), *Срйски власйеоски йорйрейи* = Д. Војводић, *Срйски власйеоски йорйрейи и кйијйорски наййиси у Бојородичиној цркви у Вајанешу*, *Косовско-метохијски зборник* 5 (2013) 1–23.
- Војводић, Павловић, *Црква „Тамница“ код Ајноваца* = Д. Војводић, Д. Павловић, *Црква „Тамница“ код Ајноваца у йозном средњем веку*, *Косовско-метохијски зборник* 6 (2015) 9–63.
- Војводић (М.), *Међународне димензије* = М. Војводић, *Међународне димензије йрославе йейсйојодишњице Косовске дйије у Србији 1889. йодине*, in: idem, *Пућеви срйске дйиломйије: Оћледи о сйољној йолийици Србије у XIX и XX веку*, Београд 1998, 36–50.
- Војводић (М.), *Само својим йућем* = М. Војводић, *Само својим йућем: Сйојан Новаковић у скуйишйинском и јавном живиу Србије 1905–1915*, Београд 2015.
- Војводић (М.), *Србија* = М. Војводић, *Србија и Балканско йићяње (1875–1914)*, Нови Сад 2000.
- Војводић (М.), *Србија у међународним односима* = М. Војводић, *Србија у међународним односима крајем XIX и йочейком XX века*, Београд 1988.

- Војводић (М.), *Спојан Новаковић* = М. Војводић, *Спојан Новаковић – у служби државних и националних интереса*, Београд 2012.
- Вранићи, *Културно-историјско блага Пришћине* = Б. Вранићи, *Културно-историјско блага Пришћине и околине*, Јединство (14–15. 3. 1998) (недељни културни додатак).
- Вранићи, *Осврт на архитектуру града Пришћине* = Б. Вранићи, *Осврт на архитектуру града Пришћине. Доминанција необичних грађевина*, Јединство (7–8. 2. 1998), (недељни културни додатак).
- Вујовић, *Уметности обновљене Србије* = Б. Вујовић, *Уметности обновљене Србије 1791–1848*, Београд 1986.
- Вујовић, Вуковић, *Једно неизнато сведочанство* = М. Вујовић, Ј. Вуковић, *Једно неизнато сведочанство из раине 1915. године: прво ископавање манастира Бањске*, Весник Војног музеја 43 (2016) 39–51.
- Вукановић, *Студије из Балканског фолклора* = Т. Вукановић, *Студије из Балканског фолклора III. Мијачко дуборезбаштво*, Врањски гласник 7 (1971) 204–269.
- Вукашиновић, *Крајки прелег* = В. Вукашиновић, *Крајки прелег развоја литургијског живога Српске Архиепископије од XIII до XVII века*, in: idem, *Светишана и духовна прелега. Огледи из српске литургијске теологије и праксе; XIII–XXI век*, Београд 2016, 52–67.
- Вукашиновић, *Литургијска анализа* = В. Вукашиновић, *Литургијска анализа служадника рукописне збирке манастира Хиландара на примеру Тројара пређега часа од 15. до 17. века*, Црквене студије 11 (2014) 601–616.
- Вукашиновић, *Рукописни предлози* = В. Вукашиновић, *Рукописни предлози првих шестнаест српских служадника у манускриптној збирци манастира Високи Дечани*, Црквене студије 9 (2012) 387–396 (= *Средњи век у српској науци, историји, књижевности и уметности IV*, ed. Г. Јовановић, Деспотовић 2013, 97–109).
- Вукашиновић, *Српска литургијска пракса XIII века* = В. Вукашиновић, *Српска литургијска пракса XIII века*, in: *Ђурђеви ступови и Будимљанска епархија. Зборник радова*, ed. М. Радујко, Беране–Београд, 2011, 231–247.
- Вукашиновић, *Српски рукописни служадници* = В. Вукашиновић, *Српски рукописни служадници XIV и XV века – извори за реконструкцију архиепископског пословања Свете литургије у средњовековној Србији*, in: idem, *Светишана и духовна прелега. Огледи из српске литургијске теологије и праксе; XIII–XXI век*, Београд 2016, 27–40.
- Вукашиновић, *Теолошко тумачење чина освећења* = В. Вукашиновић, *Теолошко тумачење чина освећења литургијског просфора код Срба у XIII и XIV веку*, in: *Манастир Студеница*, 237–252.
- Вукашиновић, *Тројар Пређега часа* = В. Вукашиновић, *Тројар Пређега часа у литургијама рукописног служадника из XVI века (№ 80) из библиотеке манастира Пећке патријаршије*, in: *Манастир Каленић: у сусрет шестој столетници*, ed. Ј. Калић, Београд – Крагујевац 2009, 187–204.
- Вукотић Лазар, *Делатности архитекте Николе Добровића* = М. Вукотић Лазар, *Делатности архитекте Николе Добровића на Косову и Метохуји шездесетих година XX века*, in: *Косово и Метохуја у цивилизацијским токовима III*, ed. М. Атлагић, Косовска Митровица 2010, 575–586.
- Вучетић, *Крв и сузе* = Н. Вучетић, *Крв и сузе за уједињење*, Београд 1924.
- Габелић, *Једна локална сликарска радионица* = С. Габелић, *Једна локална сликарска радионица из средине XIV века. Дечани – Лесново – Марков манастир – Челоек*, in: *Дечани и византијска уметност*, 367–378.
- Габелић, Челоек = С. Габелић, *Челоек. Црква Св. Николе (XIV и XIX век)*, Београд 2017.
- Гавриловић, *Зидно сликарство* = А. Ђ. Гавриловић, *Зидно сликарство цркве Богородице Огњенице у Пећи*, Београд 2013 (unpublished doctoral thesis, University of Belgrade, Faculty of Philosophy).
- Гарашанин, *Рођово „Фуше“*, Ђаковица = М. Гарашанин, *Рођово „Фуше“*, Ђаковица – историјска некропола са хумкама, Археолошки преглед 8 (1966) 40–42.
- Гарић, *Конзерваторско-реставраторски радови* = З. Гарић, *Конзерваторско-реставраторски радови на манастиру Светиој Марка Коринској у селу Кабаши*, ГДКС 18 (1994) 131–133.
- Гарић, *Обнова манастира* = З. Гарић, *Обнова манастира Светих арханђела*, ГДКС 21 (1997) 77–78.
- Гарић, *Обнова синоничког наслеђа* = З. Гарић, *Обнова синоничког наслеђа на Косову и Метохуји*, ГДКС 30 (2006) 24–28.
- Гаталовић, *Косово и Метохуја* = М. Гаталовић, *Косово и Метохуја у државној политици Југославије 1958–1965*, Београд 2016.
- Гергова, *Култът към св. крал Милутин* = И. Гергова, *Култът към св. крал Милутин „Софийски“ в България*, in: *Манастир Бањска*, 249–265.
- Гилфердинг, *Пушовање* = А. Ф. Гилфердинг, *Пушовање по Херцеговини, Босни и старој Србији*, Сарајево 1972 (= А. Гилфердинг, *Собрание сочинений III. Босния, Герцеговина и Старая Сербия*, Санкт-Петербург 1873).
- Гојковић, Лукић, *Реконструкција средњовековног моста* = М. Гојковић, М. Лукић, *Реконструкција средњовековног моста преко Бистрице код Призрена*, СКМ 6–7 (1972–1973) 161–174.
- Гопчевић, *Стара Србија* = С. Гопчевић, *Стара Србија и Македонија*, Београд 1890.
- Градови и насеља = *Градови и насеља у Србији*, ed. М. Митровић, Београд 1953.
- Гргури, *Сликарско-конзерваторски радови* = А. Гргури, *Сликарско-конзерваторски радови у манастиру Грачаници изведени 1971 године*, СКМ 6–7 (1972–1973) 191–198.
- Григорије Цамблук. *Књижевни рад у Србији* = Григорије Цамблук. *Књижевни рад у Србији*, ed. Д. Петровић, Београд 1989.

Грипић, Манастир Св. Тројице = В. Грипић, Манастир Св. Тројице у призренском округу, Годишњица Николе Чупића 28 (1909) 173–183.

Грковић-Мејдор, Скриптиорије и шtamпарије = Ј. Грковић-Мејдор, Скриптиорије и шtamпарије код Срба у средњем веку, ЛМС 488/5 (2011) 925–940.

Грозданов, Живописи = Ц. Грозданов, Живописи на охридској архиепископији. Студије, Скопје 2007.

Грујић, Ошколовање Светих Арханђела код Призрена = Р. Грујић, Ошколовање Светих Арханђела код Призрена (прелиминарни извештај), ГСНД 3/1 (1928) 239–274.

Грујић, Писма њећских њапиријараха = Р. Грујић, Писма њећских њапиријараха из групи и њреће деценија XVIII века, ССКА 51 (1913) 105–144.

Грујић, Хвосћански ѡр = Р. Грујић, Хвосћански ѡр и нерески ѡрѡс, Старица 5 (1928–1930) 12–19.

Давидов, Српска графика = Д. Давидов, Српска графика XVIII века, Београд 2006.

Давидов Темерински, Црква Ваведѣња Бојородице = А. Давидов Темерински, Црква Ваведѣња Бојородице у Лиљану, Београд 2014.

Данило Друи. Живописи = Данило Друи. Живописи краљева и архиепископских српских, Службе, ед. Г. Мак Данијел, Д. Петровић, Београд 1988.

Данилови насћављачи = Данилови насћављачи. Данилов Ученик, групи насћављачи Даниловој зборника, ед. Г. Мак Данијел, Београд 1989.

Дероко, Бањска = А. Дероко, Бањска, Старица 6 (1931) 107–109.

Дероко, Поводом једној S.O.S ајела = А. Дероко, Поводом једној S.O.S ајела још од ѡре двадесет јодина, Мисао 12/3 (1. јун 1923) 838–842.

Дероко, Скулптура Мајере Божје = А. Дероко, Скулптура Мајере Божје у Соколици, Покрет 1/8 (22. март 1924) 119–121.

Дероко, Црква манастира Дечани = А. Дероко, Црква манастира Дечани, ГСНД 12 (1933) 135–146.

Десјој Сјефан Лазаревић. Књижевни радови = Десјој Сјефан Лазаревић. Књижевни радови, ед. Ђ. Трифуновић, Београд 1979.

Дечани и византијска уметност = Дечани и византијска уметност средином XIV века, ед. В. Ј. Ђурић, Београд 1989.

Дечани у светлу археографских истраживања = Дечани у светлу археографских истраживања, ед. Татјана Суботин-Голубовић, Београд 2012.

Димитријевић, Један наш ѡрѡвачки дневник = Ст. М. Димитријевић, Један наш ѡрѡвачки дневник из XVIII века, in: Зборник за историју Јужне Србије и суседних области I, Скопље 1936, 355–388.

Димитријевић, Сукоби око Устѡва = В. Димитријевић, Сукоби око Устѡва из 1974, in: Српска стѡрана рајѡа. Траума и кѡтарза у историјском ѡмћењу, Београд 1996, 447–471.

Димић, Србија у Јуославији = Љ. Димић, Србија у Јуославији. Историја српске државности III, Београд 2001.

Документи = Документи о Косову и Мејѡхији, Београд 2002.

Доментијан. Живој Светјоја Симеуна и Светјоја Саве = Доментијан. Живој Светјоја Симеуна и Светјоја Саве, ед. Ђ. Даничић, Београд 1865.

Дрча, Сима Чемерић = Н. Дрча, Сима Чемерић (1906–1973), каталог изложбе, Ниш 1997, 6–11.

Дурковић-Јакшић, Сјасаване мошћију = Љ. Дурковић-Јакшић, Сјасаване мошћију српских светјићѣља кнеза Лазара, цара Уроша и Стјевана Шћиљановића ѡреносом из фрушкојорских манастира у Беѡрад 1942. јодине, in: Манастир Равањѡа, 215–228.

Ђаковић, Сукоби на Косову = С. Ђаковић, Сукоби на Косову, Београд 1986.

Ђорђевић (И.), Зидно сликарство српске власћеле = И. М. Ђорђевић, Зидно сликарство српске власћеле у доба Немањѡа, Београд 1994.

Ђорђевић (И.), О ѡрѡдићном изледу = И. М. Ђорђевић, О ѡрѡдићном изледу српске иконе светјој Николе у Барију, ЗФФ 14 (1989) 111–122.

Ђорђевић (И.), Сѡари и Нови завѣи = И. М. Ђорђевић, Сѡари и Нови завѣи на улазу у Бојородицу Љѡвишѡу, in: idem, Студије српске средњовековне уметности, ед. Д. Војводић, М. Марковић, Београд 2008, 3–14.

Ђорђевић (М.), Ослободилачки рајѡ = М. Ђорђевић, Ослободилачки рајѡ српских устѡаника 1804–1806, Београд 1967.

Ђоровић-Љубинковић, Средњовековни дуборез = М. Ђоровић-Љубинковић, Средњовековни дуборез у истѡчним областима Јуославије, Београд 1965.

Ђурић, Византијске фреске = В. Ј. Ђурић, Византијске фреске у Јуославији, Београд 1974.

Ђурић, Дубровчаки градићѣљи = В. Ј. Ђурић, Дубровчаки градићѣљи у Србији средњеј века, ЗМЛУ 3 (1967) 87–104.

Ђурић, Живопис ијоснице Петјра Коришѡкој = В. Ј. Ђурић, Најстѡарији живопис ијоснице ѡустѡиножѡићѣља Петјра Коришѡкој, ЗРВИ 5 (1958) 173–202.

Ђурић, Икона о хиројѡнији = В. Ј. Ђурић, Икона о хиројѡнији грачаничѡкој мишјѡићѡићѡа Никанѡра, ЗМЛУ 27–28 (1991–1992) 297–317.

Ђурић, Икона светјој краља = В. Ј. Ђурић, Икона светјој краља Сјефана Дечанској, Београд 1985.

Ђурић, Једна сликарска радиѡница = В. Ј. Ђурић, Једна сликарска радиѡница у Србији XIII века. Бојородица Љѡвишѡа – Никољѡа – Морѡа, Старица 12 (1961) 63–76.

Ђурић, Насћанак градићѣљској сѡиѡа Моравске школе = В. Ј. Ђурић, Насћанак градићѣљској сѡиѡа Моравске школе.

Зечевић, Накић Новој Брда = Е. Зечевић, Накић Новој Брда из Археолошке збирке јојној средњеј века, Београд 2006.

Зечевић, Гајић, Византијски предлозици = Е. Зечевић, М. Гајић, Византијски предлозици и сѣил јојике – интѣрнационалној срјској занайско-умѣйничкој изрази, in: Византијско наслеђе I, 175–183.

Зидно сликарсѣво манастира Дечана = Зидно сликарсѣво манастира Дечана. Грађа и сѣудије, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995.

Зиројевић, Вучићрнски и Призренски санѣак = О. Зиројевић, Вучићрнски и Призренски санѣак у време владавине Сулејмана Величанственој, ИЧ 19 (1972) 263–275.

Зиројевић, Имање манастира Дечана = О. Зиројевић, Имање манастира Дечана у свѣйлу шѣурских јојиса (1485–1582), in: Дечани и Византијска умѣйносѣ, 407–413.

Зиројевић, Кроз новобрдске махале = О. Зиројевић, Кроз новобрдске махале 1664/65. јојине, Мешовита грађа 20 (1990) 7–14.

Зиројевић, Први векови = О. Зиројевић, Први векови шѣуђинске власѣи, in: Самарѣић et al., Косово и Мејохија, 47–113.

Зиројевић, Турско војно уређење = О. Зиројевић, Турско војно уређење у Србији (1459–1683), Београд 1974.

Зиројевић, Цркве и манастири (1990) = О. Зиројевић, Цркве и манастири у Призренском санѣаку, Косовско-метохијски зборник 1 (1990) 133–141.

Зиројевић, Цркве и манастири = О. Зиројевић, Цркве и манастири на јојручју Пећке јайријаршије до 1683. јојине, Београд 1984.

Знамениѣи Јевреји Србије: биографски лексикон, ed. А. Гаон, Београд 2011.

Иванишевић, Развој хералдике = В. Иванишевић, Развој хералдике у средњовековној Србији, ЗРВИ 41 (2004) 213–234.

Ивановић, Делатносѣи Завода = М. Ивановић, Делатносѣи Завода за зашѣиѣу и научно јроучавање сѣоменика кулѣуре Косова и Мејохије у јоју 1957. и 1958. јојине, ЗЗСК 10 (1959) 355–357.

Ивановић, Икона Преображења = М. Ивановић, Икона Преображења у Будисавѣима и кѣићорски најѣиси у Вајанѣшу и Св. Николи, Саопштења 16 (1984) 187–198.

Ивановић, Исѣоснице Уљарице = М. Ивановић, Исѣоснице Уљарице и осѣаци срјских цркава у сливу реке Мируше, Саопштења 19 (1987) 199–211.

Ивановић, Конзерватѣорски радови = М. Ивановић, Конзерватѣорски радови на сѣомениѣима кулѣуре Косова и Мејохије, обављени 1959 и 1960 јојине, СКМ 1 (1961) 345–349.

Ивановић, Конзерватѣорски радови на Косову и Мејохији = М. Ивановић, Конзерватѣорски радови на Косову и Мејохији 1959–1961. јојине, ЗЗСК 13 (1962) 205–208.

Ивановић, Конзерватѣорски радови на сѣомениѣима = М. Ивановић, Конзерватѣорски радови на сѣомениѣима кулѣуре Косова и Мејохије у 1961. јојини, СКМ 2–3 (1963) 257–267.

Ивановић, Љубижданска двојна икона = М. Ивановић, Љубижданска двојна икона са јредсѣавама сусреѣи Јоакима и Ане и Блајовесѣи, Зограф 4 (1972) 19–23.

Ивановић, Мејохија = М. Ивановић, Мејохија, сѣомениѣи и разарања, Нови Сад – Београд 2013.

Ивановић, Најѣис младој краља Марка = М. Ивановић, Најѣис младој краља Марка са цркве св. Недеље у Призрену, Зограф 2 (1967) 20–21.

Ивановић, Најѣис јайријарха Арсенија IV = М. Ивановић, Најѣис јайријарха Арсенија IV Јовановића на надверју иконосѣаса цркве св. Ајосѣола у Пећкој јайријаршији, ЗМСЛУ 13 (1977) 221–244.

Ивановић, Најѣиси и орнаменѣи = М. Ивановић, Најѣиси и орнаменѣи на надјороним јлочама, иконама и звонима срјских цркава на Косову и Мејохији XIV–XIX/XX век, Косовско-метохијски зборник 2 (1998) 13–35.

Ивановић, Неколико средњовековних сѣоменика = М. Ивановић, Неколико средњовековних сѣоменика Корѣшке Горе код Призрена, СКМ 4–5 (1968–1971) 310–322.

Ивановић, Осѣаци цркве Ваведења Бојородице = М. Ивановић, Осѣаци цркве Ваведења Бојородице у сѣлу Пећани код Суве Реке, Саопштења 20–21 (1988–1989) 187–195.

Ивановић, Прилози = М. Ивановић, Прилози о сѣомениѣима Мејохије, Новобрдске Криве Реке, Сирѣићке и Нѣиѣићке жује, Саопштења 15 (1983) 195–220.

Ивановић, Сѣање неких сѣоменика = М. Ивановић, Сѣање неких сѣоменика на Косову и Мејохији, ГДКС 14 (1990) 15–17.

Ивановић, Црква Преображења у Будисавѣима = М. Ивановић, Црква Преображења у Будисавѣима, СКМ 1 (1961) 113–144.

Ивановић, Цркве Велике Хоче = М. Ивановић, Цркве Велике Хоче, in: Велика Хоча – дисер Мејохије, ed. М. Менковић, Београд 2003, 46–61.

Ивановић, Пајкић, Лазовић, Три Лонѣинове иконе = М. Ивановић, П. Пајкић, Р. Лазовић, Три Лонѣинове иконе из Велике Хоче, Гласник Музеја Косова и Метохије 3 (1958) 196–207.

Ивић, Грковић, Дечанске хрисовуље = П. Ивић, М. Грковић, Дечанске хрисовуље, Нови Сад 1976.

Илири и Албанѣи = Илири и Албанѣи, ed. М. Гарашанин, Научни скупови САНУ XXXIX, Одељење историјских наука 10, Београд 1988.

Ищенко, Огласѣтельные поучения = Д. С. Ищенко, Огласѣтельные поучения Феодора Студѣита в Византии и у Славян, ВВ 40 (1979) 157–171.

Јагодић, Нови крајеви Србије = М. Јагодић, Нови крајеви Србије (1912–1915), Београд 2013.

Јагодић, Срјско-албански односи = М. Јагодић, Срјско-албански односи у Косовском вилајѣшу (1878–1912), Београд 2009.

Јагодић, Уређење ослобођених обласѣи = М. Јагодић, Уређење ослобођених обласѣи Србије: 1912–1914: јравни оквир, Београд 2010.

- Јанковић (Ђ.), *Археолошка сведочанства* = Ђ. Јанковић, *Археолошка сведочанства о сџановнишћу развођа Балканској йолуостџрва од VII–XII сџолеђа*, in: *Археолођија Косова и Међохије*, 129–149.
- Јанковић (Ђ.), *О цркви Рашке* = Ђ. Јанковић, *О цркви Рашке доба ѓре Немање*, ГСАД 20 (2004) 63–80.
- Јанковић (Ђ.), *Равна јора* = Ђ. Јанковић, *Равна јора између Призрена и Шћџрица – најсћјарије йознаћо срско налазишће на јују Срдије*, СКМ 10 (1997) 31–36.
- Јанковић (Ђ.), *Срске їромиле* = Ђ. Јанковић, *Срске їромиле*, Београд 1998.
- Јанковић (Ђ.), *Срско Поморје* = Ђ. Јанковић, *Срско Поморје од 7. до 10. сџолеђа*, Београд 2007.
- Јанковић (М.), *Ейискојије и миђройолије* = М. Јанковић, *Ейискојије и миђройолије срске цркве у средњем веку*, Београд 1985.
- Јанковић (М.), *Ейискојије срске цркве* = М. Јанковић, *Ейискојије срске цркве 1220. їодине*, in: *Сава Немањћ – светћи Сава. Исћјорија и їредање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 73–84.
- Јањћ (Д.), *Прејододни Пеђар Коришки* = Д. Јањћ, *Прејододни Пеђар Коришки*, Београд–Лепосавић 2007.
- Јањћ (Д.), *Призренска ейискојија* = Д. Јањћ, *Призренска ейискојија (исћјоријско-канонски асћекћ)*, Баштина 34 (2013) 157–170.
- Јањћ (Ј.), *Будимо људи* = Ј. Јањћ, *Будимо људи. Живоћ и мисли йаћџријарха Павла*, Београд 2016.
- Јастребов, *Подайћи* = И. С. Јастребов, *Подайћи за исћјорију срске цркве из йућнићких зайисника*, Београд 1879.
- Јастребов, *Подайћи за исћјорију срске цркве* = И. С. Јастребов, *Подайћи за исћјорију срске цркве*, Београд 1879.
- Јастребов, *Подайћи за исћјорију цркве* = И. С. Јастребов, *Подайћи за исћјорију цркве у Сћјарој Срдији, йо изворима на срском и йурском језику*, ГСУД 40 (1874) 182–257.
- Јастребов, *Сћјара Србџа и Алђания* = И. С. Јастребов, *Сћјара Србџа и Алђания*, Споменик СКА 41 (1904) 1–267.
- Јастребов, *Сћјара Срдија* = И. С. Јастребов, *Сћјара Срдија*, Приштина 1995.
- Јевтић, *Косовско ойредеђење за Царсћво небеско* = А. Јевтић, *Косовско ойредеђење за Царсћво небеско у исћјоријској судџини срској народа*, in: *Светћи кнез Лазар*, 25–36.
- Јевтић, *Од Косова до Јадовна* = А. Јевтић, *Од Косова до Јадовна – йућни зайиси јеромонаха Аћјанасија Јевћића*, Призрен 2016.
- Јевтић, *Светћи Сава* = А. Јевтић, *Светћи Сава и Косовски Заветћ*, Београд 1992.
- Јевтић, *Хрсћос нова Пасха* = А. Јевтић, *Хрсћос нова Пасха – Божансћивена Лићјурџија, светћенослужење, йрићешће, заједница дојочовечанској Тела Хрсћивој I*, Београд–Требиње 2007.
- Јевтић, *Хроника сћјрадања Срђа* = А. Јевтић, *Хроника сћјрадања Срђа на Косову и у Међохији (1941–1989)*, in: Самарћић et al., *Косово и Међохија*, 405–434.
- Јовановић (В.), *Прилој йознавању средњовековној йрсћења* = В. Јовановић, *Прилој йознавању средњовековној йрсћења у СР Срдији и СР Македонџи*, ГГБ 25 (1978) 67–84.
- Јовановић (В.), *Средњовековни їрад Звечан* = В. Јовановић, *Средњовековни їрад Звечан*, Старићар 13–14 (1962–1963) 137–150.
- Јовановић (В.), *Црква у Ваћанешу* = В. Јовановић, *Црква у Ваћанешу*, Старићар 9–10 (1958–1959) 333–343.
- Јовановић (В.) et al., *Ново Брдо* = В. Јовановић, С. Ђирковић, Е. Зечевћ, В. Иванишевић, В. Радић, *Ново Брдо*, Београд 2004.
- Јовановић (В. Ж.), *Варђарска џановина* = В. Ж. Јовановић, *Варђарска џановина 1929–1941*, Београд 2011.
- Јовановић (В. Ж.), *Јујословенска дрђава* = В. Јовановић, *Јујословенска дрђава и Јужна Срдија 1918–1929 (Македонџија, Санџак, Косово и Међохија у Краљевини СХС)*, Београд 2002.
- Јовановић (В. С.), *Археолошка исћјраживања* = В. С. Јовановић, *Археолошка исћјраживања средњовековних сџоменика и налазишћа на Косову*, in: *Зђорник Окрујлој сџола о научном исћјраживању Косова*, ed. П. Ивић, Београд 1988, 17–66.
- Јовановић (В. С.), *Ново Брдо* = В. С. Јовановић, *Ново Брдо: Средњовековни їрад*, in: *Ново Брдо*, Београд 2004, 10–161.
- Јовановић (В. С.), *Ућврђено насеље Велетћин* = В. С. Јовановић, *Ућврђено насеље Велетћин*, Старићар 53–54 (2003) 139–161.
- Јовановић (З. М.), *Александар Дероко* = З. М. Јовановић, *Александар Дероко*, Београд 1991.
- Јовановић (Ј. М.), *Јужна Срдија* = Ј. М. Јовановић, *Јужна Срдија од краја XVIII века до ослођења*, Београд 1990 (phototype edition, 1938).
- Јовановић (С.), *Светћозар Марковић* = С. Јовановић, *Светћозар Марковић*, Сабрана дела Слободана Јовановића II, ed. Р. Самарћић, Ж. Стојковић, Београд 1990.
- Јовановић (Т.), *Књџевно дело йаћџријарха Пајсеја* = Т. Јовановић, *Књџевно дело йаћџријарха Пајсеја*, Београд 2001.
- Јовановић, Катић, Јаковљевић, *Поређење* = Г. Јовановић, Т. Катић, А. Јаковљевић, *Поређење хрсћћанских и словенских имена у дечанској обласћи на основу йурској йойиса из 1485. їодине и дечанских хрсцовуља*, in: *Дечани у светћилу археоїрафских исћјраживања*, 267–277.
- Јовановић-Марковић, *Две средњовековне йлашћјанице* = М. Јовановић-Марковић, *Две средњовековне йлашћјанице. Зайажања о шћхници израђе*, Зограф 17 (1986) 58–71.
- Јовин, *Пећка йаћџријаршија* = М. Јовин, *Пећка йаћџријаршија. Исћјраживања и резулћйаћи* 2006, Београд 2006.
- Јујословенска дрђава и Алђанџи = Јујословенска дрђава и Алђанџи. *Темаћска зђирка докуменайа I–II*, ed. Љ. Димић, Ђ. Борозан, Београд 1998–1999.

Јуришић, Дечански ѓрвенац = Г. Ј. Јуришић, Дечански ѓрвенац, Нови Сад 1852.

Јуришић (А.), Археолошко-испийивачки радови = А. Јуришић, Археолошко-испийивачки радови на испосници Пејтра Коришкој код Призрена, СКМ 4–5 (1968–1971) 395–398.

Кадијевић, Византијско градићелство = А. Кадијевић, Византијско градићелство као инспирација српских неумара новијеј доба / *Byzantine architecture as inspiration for Serbian New Age architects*, Београд / Belgrade 2016.

Кадијевић, Градићелска делатност Момира Корунковића = А. Кадијевић, Градићелска делатност Момира Корунковића на Косову и Метихији (1912–1962), СКМ 10 (1997) 119–128.

Кадијевић, Градићелска делатност Пејтра Ј. Појовића = А. Кадијевић, Градићелска делатност Пејтра Ј. Појовића у југоисточној Србији (1908–1930), ЗМСЛУ 40 (2012) 225–240.

Кадијевић, Један век ѓражења националној сћили = А. Кадијевић, Један век ѓражења националној сћили у српској архитектури (средина XIX – средина XX века), Београд 2007.

Кадијевић, О архитектури националној сћили = А. Кадијевић, О архитектури националној сћили на Косову и Метихији у ѓериоду између два светска рајта, Новопазарски зборник 23 (1999) 163–186.

Кадијевић, О архитектури ѓризренске сћомен-чесме = А. Кадијевић, О архитектури ѓризренске сћомен-чесме Косово (1912) на основу докумената из заосћавићине ѓројекћанћа Момира Корунковића, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 197–211.

Кадијевић, О архитектури храма св. Саве = А. Кадијевић, О архитектури храма св. Саве у Косовској Мићровици, Косовско-метохијски зборник 3 (2005) 33–39.

Кадијевић, Рад архитекће Момира Корунковића = А. Кадијевић, Рад архитекће Момира Корунковића у зашћићи сћоменика културе, ГДКС 16 (1992) 182–187.

Кајмаковић, Георћије Мићрофановић = З. Кајмаковић, Георћије Мићрофановић, Сарајево 1977.

Какридис, Неко би ѓомислио = Ј. Какридис, Неко би ѓомислио да се барем делимично сачува доћма о монархији. Анћилаћински ѓраћтаћи Варлаама Калабриској у српскословенском ѓреводу XIV века, in: Дечани у светћлу археоћрафских испраћивања, 105–114.

Калић, Сћолно месћо Србије = Ј. Калић, Сћолно месћо Србије, Новопазарски зборник 12 (1988) 13–23.

Катанић, Декоративна камена ѓласћика = Н. Катанић, Декоративна камена ѓласћика моравске иколе, Београд 1988.

Катанић, Прилоћ ѓроучавању = Н. Катанић, Прилоћ ѓроучавању ѓроблема зашћићи сћоменика културе у ѓериоду између два светска рајта, Саопштења 10 (1974) 223–244.

Катанић, Сћоменици = Н. Катанић, Сћоменици културе, културне и научне усћанове у ѓрвом и друћом светском рајту, Саопштења 13 (1981) 237–256.

Катић, Ковачница = С. Катић, Ковачница на монетћи во Краћово за време владећетћо на сулћанотћ Сулејман I Величественотћ (1520–1566), Гласник на Институтот за национална историја 54, 1–2 (2010) 67–80.

Катић, Ойширни ѓойис = Т. Катић, Ойширни ѓойис Призренској санцака из 1571. ѓодине, Београд 2010.

Кашанин, Градови и дворци = М. Кашанин, Градови и дворци у средњовековној Србији, ed. Б. Иванић, Београд 2014.

Кашанин, Српска књижевност = М. Кашанин, Српска књижевност у средњем веку, Изабрана дела Милана Кашанина I, Београд 2002.

Кашанин, Српска средњовековна скулћтура = М. Кашанин, Српска средњовековна скулћтура, Уметнички преглед 1 (октобар 1937) 11–14.

Кашанин, Српски средњовековни ѓорћретћ = М. Кашанин, Српски средњовековни ѓорћретћ, Уметнички преглед 9 (јун 1938) 257–261.

Кашанин et al., Манасћир Сћуденица = М. Кашанин, М. Чанак-Медић, Ј. Максимовић, Б. Тодић, М. Шакота, Манасћир Сћуденица, Београд 1986.

Кашић, Корени Косовске мисли = Д. Љ. Кашић, Корени Косовске мисли, in: Светћи кнез Лазар, 11–24.

Кашић, Раваница = Д. Љ. Кашић, Раваница ѓод Турцима, in: Манасћир Раваница, 143–163.

Кљакић, Пековић, Седам Њећошевих сахрана = С. Кљакић, Р. Пековић, Седам Њећошевих сахрана: ка Њећошевом коначном ѓочивалићћу, Београд 2013.

Књића о Њећошу = Књића о Њећошу, ed. М. Ломпар, Београд 2013.

Коваљов, Манасћир Бањска = А. Коваљов, Манасћир Бањска. Археолошко испраћивачки и ресћаураћорски радови у 1994. ѓодини, ГДКС 19 (1995) 89–91.

Коваљов, Осћаци цркве Св. Димитрија = Г. Коваљов, Осћаци цркве Св. Димитрија у селу Суици код Грачанице, ГДКС 16 (1992) 99–101.

Коваљов, Јанковић, Саоћићетће о искојавањима = Г. Коваљов, Ђ. Јанковић, Саоћићетће о искојавањима у Неродимљу, Косовско-метохијски зборник 1 (1990) 41–46.

Ковачевић (Д.), Градски живоћ = Д. Ковачевић, Градски живоћ у Србији и Босни (XIV–XV вијек), Београд 2007.

Ковачевић (Љ.), Вук Бранковић = Љ. Ковачевић, Вук Бранковић (1372–1398), in: Бој на Косову, 297–352.

Ковачевић (М.), Задужбина цара Душана = М. Ковачевић, Задужбина цара Душана. Светћи Арханћели код Призрена, Политика (25. август 1927) 5–6.

Ковачевић-Којић, Косово = Д. Ковачевић-Којић, Косово од средине XII до средине XV века, in: Косово некад и данас, Пришћина 1973, 109–128.

Ковачевић-Којић, Пришћина у средњем вијеку = Д. Ковачевић-Којић, Пришћина у средњем вијеку, ИЧ 22 (1975) 45–74.

- Ковијанић, *Вийа Којторанин* = Р. Ковијанић, *Вийа Којторанин* – неимар Дечана, Београд 1962.
- Ковић, *Једини љућ* = М. Ковић, *Једини љућ: Силе Антиантје и одбрана Србије 1915. године*, Београд 2016.
- Ковић, *Јован Скерлић* = М. Ковић, *Јован Скерлић*, in: *Срби 1903–1914. Историја идеја*, ed. М. Ковић, Београд 2015, 536–587.
- Ковић, *Ко је био Гаврило Принцип?* = М. Ковић, *Ко је био Гаврило Принцип?*, in: *Гаврило Принцип. Документи и сећања*, ed. М. Ковић, Нови Сад–Београд 2014, 7–39.
- Ковић, *Национализам* = М. Ковић, *Национализам*, in: *Срби 1903–1914. Историја идеја*, ed. М. Ковић, Београд 2015, 202–269.
- Ковић, *Национални идентитет* = М. Ковић, *Национални идентитет у „Српском књижевном гласнику“ (1901–1914)*, in: *Национални идентитет и суверенитет у Југоисточној Европи*, ed. С. Терзић, Београд 2002, 404–418.
- Коматина, *Српски владари у Алексијади* = И. Коматина, *Српски владари у Алексијади – хронолошки оквири деловања*, ЗРВИ 52 (2015) 173–194.
- Коматина, *Црква и држава* = И. Коматина, *Црква и држава у српским земљама од XI до XIII века*, Београд 2016.
- Конвенција о заштити = Конвенција о заштити светске културне и природне баштине (UNESCO, Париз 1972), Службени лист СФРЈ, број 56/1974.
- Конвенција о заштити и унапређењу разноликости = Конвенција о заштити и унапређењу разноликости културних израза (UNESCO, Париз 2005).
- Кондаков, *Македонија* = Н. П. Кондаков, *Македонија. Археологическое исследование*, Санктпетербург 1909.
- Константијин Михаиловић из Осировице. Јаничарове усјоме = Константијин Михаиловић из Осировице. Јаничарове усјоме или њурска хроника, ed. Ђ. Живановић, Београд 1986.
- Константијин Филозоф. Живот десјотја Стефана = Константијин Филозоф. Живот десјотја Стефана Лазаревића, десјотја српскоја, trans. Г. Јовановић, Београд 2007.
- Кораћ, *Бојородица Хвосјанска* = В. Кораћ, *Бојородица Хвосјанска*, Београд 1976.
- Кораћ, *Градињеска школа Поморја* = В. Кораћ, *Градињеска школа Поморја*, Београд 1965.
- Кораћ, *Грачица* = В. Кораћ, *Грачица. Просјор и облици*, in: *Зборник Светозара Радојчића*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1969, 143–154.
- Кораћ, *Свети Арханђели* = В. Кораћ, *Свети Арханђели, Душанов царски маузолеј*, Глас САНУ 384/10 (1998) 191–201.
- Кораћ, *Свети Сава и њојрам рашкој храма* = В. Кораћ, *Свети Сава и њојрам рашкој храма*, in: *Сава Немањић – свети Сава. Историја и предање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 231–244.
- Кораћ, *Студеница Хвосјанска* = В. Кораћ, *Студеница Хвосјанска*, Београд 1976.
- Кораћ, *Црква св. Варваре (св. Димитрија)* = В. Кораћ, *Црква св. Варваре (св. Димитрија) у селу Кмејовци код Ђулиана*, СКМ 2–3 (1963) 91–97 = (idem, *Између Византије и Запада, одабране студије о архитектури*, Београд 1987, 109–113).
- Кораћ, Шупут, *Архитектура византијској свети* = В. Кораћ, М. Шупут, *Архитектура византијској свети*, Београд 2005².
- Корнаков, *Македонска резба* = Д. Корнаков, *Македонска резба*, Скопје 1988.
- Корнаков, *Творештво на мијачкије резбари* = Д. Корнаков, *Творештво на мијачкије резбари на Балканот од крајот на XVIII и XIX век*, Прилеп 1986.
- Косово и Метохиа у великоалбанским плановима = Косово и Метохиа у великоалбанским плановима 1878–2000, Београд 2001.
- Костић (М.), *Барокна обнова* = М. Костић, *Барокна обнова средњовековне јолиичке идеологије у Карловачкој митрополији*, in: *Византијско наслеђе III*, 47–57.
- Костић (М.), *Јаков Орфелин* = М. Костић, *Јаков Орфелин и његова доба*, Београд 2007.
- Костић (М.), *Поштовање култи светишеља* = М. Костић, *Поштовање култи светишеља, њихових моштију и чуда на јојдручју Карловачке митрополије у јериоду барока*, in: *Чудо у словенским културама*, ed. Д. Ајдачић, Београд 2000, 240–257.
- Костић (П.), *Манастир Св. Марка* = П. Костић, *Манастир Св. Марка са додацима о манастиру Црној Реци и о Пејру Коришком*, Годишњица Николе Чупића 30 (1911) 209–234.
- Костић (П.), *Црквени живој* = П. Костић, *Црквени живој љавославних Срба у Призрену и његовој околини у XIX веку*, Београд 1928.
- Коцева, *Евтимиев служебник* = Е. Коцева, *Евтимиев служебник Софийски препис от 80-те години на 14. век*, София 1985.
- Крстић, *Љушић, Србија и ослободилачки јокреји* = В. Крстић, Р. Љушић, *Србија и ослободилачки јокреји на Балкану од Париској мира до Берлинској конгреса 1856–1878*, књ.1 1856–1866, Београд 1983.
- Кроз Алданију = Кроз Алданију 1915–1916, Београд 1968.
- Крстановић, *Брвнара Даниловића* = Б. Крстановић, *Брвнара Даниловића у селу Лоћане – ојлед о вредности предања*, Београд 1994.
- Крстић, *Очување архитектонске баштине* = Б. Крстић, *Очување архитектонске баштине на Косову и Метохии и ревијализација манастира Бањска, Саопштења 35–36 (2003–2004) 227–241.*
- Крстић, *Сјасавање културне баштине* = Б. Крстић, *Сјасавање културне баштине Србије и Европе на Косову и Метохии*, Београд 2002.
- Лазић, *Терме у Доњем Неродимљу* = М. Лазић, *Терме у Доњем Неродимљу код Урошевца*, in: *VESTIGATIO VETVSTATIS*

Александрини Цермановић-Кузмановић од њијашеља, сарадника и ученика, ed. М. Лазих, Београд 2001, 247–279.

Лекић, Ајарна реформа = Б. Лекић, Ајарна реформа и колонизација у Југославији 1918–1941, Београд 2002.

Лома, Ејнолинџивисџичка слика = А. Лома, Ејнолинџивисџичка слика љодручја Косова и Мејохије у аниџичко доба и у раном средњем веку, in: Археолоџија Косова и Мејохије, 17–31.

Лома, Пракосово = А. Лома, Пракосово. Словенски и индоевропски корени српске ејике, Београд 2002.

Ломпар, Њејошево џесниџиџво = М. Ломпар, Њејошево џесниџиџво, Београд 2010.

Љубардић, Николај Велимировић = Б. Љубардић, Николај Велимировић, in: Срби 1903–1914. Истџорија идеја, ed. М. Ковић, Београд 2015, 328–357.

Љубинковић, Сџање и џроблеми = Р. Љубинковић, Сџање и џроблеми заџиџиџне службе у ФНРЈ, ЗЗСК 1 (1951) 7–13.

Љубинковић et al., Истџраживачки и конзерваторски радови = Р. Љубинковић, Д. Ђокић, С. Вученовић, А. Томашевић, Истџраживачки и конзерваторски радови на цркви Ваведенја у Лиљану, ЗЗСК 10 (1959) 69–134.

Љуџић, Косовска џтрадиџија = Р. Љуџић, Косовска џтрадиџија у рајном џериоду Српске револуџије (1804–1815), in: idem, Србија 19. века, Београд 1994, 24–47.

Љуџић, Србија 19. века = Р. Љуџић, Србија 19. века, Београд 1994.

Љуџић, Тумачење Српске револуџије = Р. Љуџић, Тумачење Српске револуџије у истџориџрафији 19. и 20. века, Београд 1992.

Магловски, Дечанска скуљџџура = Ј. Магловски, Дечанска скуљџџура – џројрам и смисао, in: Дечани и визанџијска умејносџ, 193–223.

Мадас, Извешџај о археолоџким радовима = Д. Мадас, Извешџај о археолоџким радовима у манасџиру Бањска 2007. џодине, ГДКС 32 (2008) 193–197.

Мадас, Манасџир Бањска = Д. Мадас, Манасџир Бањска, џроб краљџце Теодоре (џроб др. 4), Саопштења 45 (2013) 55–65.

Максимовић (Ј.), Коџорски џиборијум = Ј. Максимовић, Коџорски џиборијум из XIV века и камена џласџика суседних обласџи, Београд 1961.

Максимовић (Ј.), Српска средњовековна скуљџџура = Ј. Максимовић, Српска средњовековна скуљџџура, Нови Сад 1971.

Максимовић (Ј.), Српске средњовековне минијаџџуре = Ј. Максимовић, Српске средњовековне минијаџџуре, Београд 1983.

Максимовић (Љ.), Македонија = Љ. Максимовић, Македонија у џолиџиџи средњовековне Србије, Глас САНУ 404, Одељење истџоријских наука 13 (2006) 29–50.

Максимовић (Љ.), Орџанизација визанџијске власџи = Љ. Максимовић, Орџанизација визанџијске власџи у новоосвојеним обласџима џосле 1018. џодине, ЗРВИ 36 (1997) 31–43.

Макуљевић, Андреја Дамјанов = Н. Макуљевић, Андреја Дамјанов: архџиџекџа џозноосманској Балкана, ЗМСЛУ 38 (2010) 137–149.

Макуљевић, Иконоџис = Н. Макуљевић, Иконоџис Врањске ејархије 1820–1940, in: Иконоџис Врањске ејархије, ed. М. Тимотијевић, Н. Макуљевић, Београд–Врање 2005, 9–48.

Макуљевић, Одржаване и обнова вере = Н. Макуљевић, Одржаване и обнова вере: џравославни храмови у џорњем Полиљу џоком новој века, Милешевски записи 7 (2007) 147–175.

Макуљевић, Порџреџи = Н. Макуљевић, Порџреџи дечанској архимандрџија хаџи Данила и иџумана Хаџи Захарија, рад Алексија Лазовића у Акаџисџу Свџјом Сџефану Дечанском, Милешевски записи 3 (1998) 119–133.

Макуљевић, Умејносџ и национална идеја = Н. Макуљевић, Умејносџ и национална идеја у XIX веку, Београд 2006.

Макуљевић, Црква Свџје Тројице = Н. Макуљевић, Црква Свџје Тројице, in: Саборни храм Свџје Тројице у Врању 1858–2008, ed. Н. Макуљевић, Врање 2008, 23–43.

Маликовић, Качачки џокреџи = Д. Маликовић, Качачки џокреџи на Косову и Мејохији 1918–1924, Косовска Митровица 2005.

Манасџир Бањска = Манасџир Бањска и доба краља Милуџина, ed. Д. Бојовић, Ниш–Косовска Митровица, 2007.

Манасџир Раваница = Манасџир Раваница. Сџоменица о шесџој сџџојодиџиџици, Београд 1981.

Манасџир Сџџденица = Манасџир Сџџденица. 700 џодина Краљеве цркве, ed. Љ. Максимовић, В. Вукаџиновић, Београд 2016.

Мандић, Древник = С. Мандић, Древник, заџиси конзерваторска, Београд 1975.

Манева, Крсџеви = Е. Манева, Крсџеви, средновековна некројола, Скопје 2000.

Манева, Средновековен наџиџ од Македонија = Е. Манева, Средновековен наџиџ од Македонија, Скопје 1992.

Манева, Средновековна некројола Пејелиџиџе = Е. Манева, Средновековна некројола Пејелиџиџе, локалиџеџи Трнче – Сџреа, Скопје 2000.

Маневић, Архџиџекџи Милан Злоковић = З. Маневић, Архџиџекџи Милан Злоковић, Београд 1989.

Маневић, Бојдан Бојдановић = З. Маневић, Бојдан Бојдановић. Велика наџрада архџиџекџуре САС, Београд 1992.

Маневић, Вредновање = З. Маневић, Вредновање неџокреџиџних куљџурних добара Приџиџине, in: Обнова Приџиџине у условима одрживој развоја, Београд 1996, 129–143.

Маневић, Сџанко Мандић = З. Маневић, Сџанко Мандић. Велика наџрада архџиџекуџе САС, Београд 1992.

Мано-Зиси (Ђ.), Један заџис = Ђ. Мано-Зиси, Један заџис каџиџиџела из Дечана – истџод фрескослике зачења Каина, Стари-нар 5 (1928–1930) 185–193.

in: *Чувари дашићине: 50 година рада Рейдубличкој завода за заштитишу сјоменика културуре*, Београд 1998, 13–20.

Милојевић, *Пућойис* = М. С. Милојевић, *Пућойис гела йра-ве (Сйаре) Срдије I*, Београд 1971; II, Београд 1972; III, Београд 1977.

Милосављевић-Аулт, *Нова музеологија* = А. Милосављевић Аулт, *Нова музеологија као чињеница савременосйи*, *Култура* 144 (2014) 11–37.

Милошевић, *Умёйносй* = Д. Милошевић, *Умёйносй у средњовековној Срдији од 12. до 17. века*, Београд 1980.

Миљковић-Пепек, *Делойо* = П. Миљковић-Пепек, *Делойо на зографийе Михаило и Еућихиј*, Скопје 1967.

Миљковић, *Немањићи и Светйи Никола у Барију* = Б. Миљковић, *Немањићи и Светйи Никола у Барију*, ЗРВИ 44/1 (2007) 275–294.

Миљковић, *Хиландарска икона* = Б. Миљковић, *Хиландарска икона срјској цара Сйефана*, ЗРВИ 43 (2006) 319–348.

Мирић, *Сисйем и криза* = Ј. Мирић, *Сисйем и криза*, Загреб 1984.

Мирковић, *Пресветйа Бојородица* = Л. Мирковић, *Пресветйа Бојородица Милосйива (Јелеуса) у Дечанима*, *Старинар* 7 (1932) 3–4.

Митрополит Амфилохије (Радовић), *Духовни смисао* = Митрополит Амфилохије (Радовић), *Духовни смисао Храма Светйоја Саве*, in: idem, *Светйи Сава и Светйосавски завјей. Сйудује, есеји, бесједе*, Цетиње 2009, 319–384.

Митрополит Амфилохије (Радовић), *Косовска консйанйа* = Митрополит Амфилохије (Радовић), *Косовска консйанйа*, in: idem, *Часни крсй Хрисйов и Косовски завјей. Предавања, есеји, бесједе*, Београд–Цетиње 2010, 50–134.

Митрополит Амфилохије (Радовић), *О срјској нацији* = Митрополит Амфилохије (Радовић), *О срјској нацији*, in: idem, *Часни крсй Хрисйов и Косовски завјей. Предавања, есеји, бесједе*, Београд–Цетиње 2010, 329–338.

Митриновић, *Срби и Хрвайи* = Д. Митриновић, *Срби и Хрвайи на Међународној Умёйничкој Изложби у Риму*, СКГ 26/9–11 (1911) 717–727, 802–808; 884–888.

Митровић (А.), *Алданци* = А. Митровић, *Алданци у йолийици Аусйроујарске йрема Срдији 1914–1918*, in: *Срби и Алданци у XX веку*, Београд 1991, 79–105.

Митровић (А.), *Продор на Балкан* = А. Митровић, *Продор на Балкан. Срдија у йлановима Аусйро-Ујарске и Немачке 1908–1918*, Београд 1981.

Митровић (К.), *Сукоб дарској архиейиској и койорској ейиској* = К. Митровић, *Сукоб дарској архиейиској и койорској ейиској око јурисдикције над кайоличким йарохијама у средњовековној Срдији*, in: *Сйоменица академика Симе Ђирковића*, Београд 2011, 289–305.

Митровић (М.), *Почеци срјске лийурйјске йтрадиције* = М. Митровић, *Почеци срјске лийурйјске йтрадиције*, *Видослов* 46 (2009) 122–134.

Михаиловић, *Вегуйе срјске йрафике* = Р. Михаиловић, *Вегуйе срјске йрафике XVIII века*, in: *Срјска йрафика XVIII века*, ed. Д. Давидов, Београд 2006, 81–100.

Михаљчић, *Јунаци косовске лејенде* = Р. Михаљчић, *Јунаци косовске лејенде*, Београд 1989.

Михаљчић, *Лазар Хребељановић* = Р. Михаљчић, *Лазар Хребељановић. Истйорија, кулй, йредање*, Београд 1989.

Михаљчић, *Љубомир Ковачевић* = Р. Михаљчић, *Љубомир Ковачевић*, in: *Бој на Косову*, 291–295.

Мишић, *Шйа је йо Косовско ойредељење* = З. Мишић, *Шйа је йо Косовско ойредељење: Ойовор на једно йићање Марка Рисйића*, in: *Catena mundi III. О националном идентйийейу Срба*, ed. Б. Нешић, С. Петровић, Београд 2016, 427–430.

Младеновић, *Црквени йоседи* = С. Б. Младеновић, *Црквени йоседи на Косову и Мейохији у средњем веку*, Београд 2016 (unpublished doctoral thesis, University of Belgrade, Faculty of Philosophy).

Мошин, *Рукойиси манасйира Грачаница* = В. Мошин, *Рукойиси манасйира Грачаница*, СКМ 1 (1961) 17–84.

Мошин, *Рукойиси Пећке йајријаршије* = В. Мошин, *Рукойиси Пећке йајријаршије*, СКМ 4–5 (1968–1971) 5–148.

Музеј кнеза Павла = *Музеј кнеза Павла*, ed. Т. Цвјетићанин, Београд 2009.

Народни одбор = *Народни одбор Аућономне Косовско-Мейохијске обласйи 1943–1953*, Приштина 1955.

Недељковић, *Резала* = З. Недељковић, *Резала – срјско средњовековно йродље*, *Косовско-метохијски зборник* 3 (2005) 117–123.

Ненадовић, *Белешке* = С. М. Ненадовић, *Белешке са йућа йо Космёйу*, *Музеји* 7 (1952) 168–179.

Ненадовић, *Бојородица Љевишка* = С. М. Ненадовић, *Бојородица Љевишка. Њен йосйанак и њено мёйо у архийекйури Милућиновој времена*, Београд 1963.

Ненадовић, *Два йићања* = С. Ненадовић, *Два йићања у вези са йризренским сйоменицима: цркве Бојородице Љевишке и Светйих Арханђела и џамије Синан-йаше*, *Косовско-метохијски зборник* 3 (2005) 1–20.

Ненадовић, *Душанова задужбина* = С. Ненадовић, *Душанова задужбина манасйир Светйих Арханђела код Призрена*, Београд 1967.

Ненадовић, *Конзервација рушевина* = С. Ненадовић, *Конзервација рушевина манасйира Светйих архнађела код Призрена*, СКМ 4–5 (1968–1971) 402–406.

Ненадовић, *Шйа је краљ Милућин обновио* = С. Ненадовић, *Шйа је краљ Милућин обновио на цркви Бојородице Љевишке*, *Старинар* 5–6 (1954–1955) 205–226.

Нешковић, *Порйал Симеона Дубровчанина* = Ј. Нешковић, *Порйал Симеона Дубровчанина у Барлеји*, *Зограф* 13 (1982) 28–35.

- Николај Велимировић, *Косово и Видовдан* = Николај Велимировић, *Косово и Видовдан*, in: idem, *Сабрана дела* 9, Химелстир 1983, 321–388.
- Николај Велимировић, *Њеџошев национализам* = Николај Велимировић, *Њеџошев национализам*, in: idem, *Сабрана дела* 2, Химелстир 1986, 785–797.
- Николај Велимировић, *Религија Њеџошева* = Николај Велимировић, *Религија Њеџошева*, in: idem, *Сабрана дела* 2, Химелстир 1986, 325–481.
- Николај Велимировић, *Царев Завет*, in: idem, *Сабрана дела* 5, Шабац 2013, 143–173.
- Николајевић, *Порџали у Дечанима* = И. Николајевић, *Порџали у Дечанима*, in: *Дечани и византијска уметност*, 185–192.
- Николић (С.), *Црква Св. Николе* = С. Николић, *Црква Св. Николе – Рајкова у Призрену и њена актуелна заштитна и презентација*, СКМ 10 (1997) 111–118.
- Николић (С. С.), *Призрен* = С. С. Николић, *Призрен од средњега века до савремене доба (урбанистичко-архитектонски развој)*, Призрен 1998.
- Николовски, *Македонските зографи* = А. Николовски, *Македонските зографи од крајот на XIX и почетокот на XX век: Андонов, Зографски и Ванџеловиќ*, Скопје 1984.
- Новаковић (Р.), *О проблему проучавања* = Р. Новаковић, *О problemu проучавања градина на Косову*, Гласник музеја Косова 13–14 (1984) 99–111.
- Новаковић (С.), *Балканска историја* = С. Новаковић, *Балканска историја и македонско-илохичке делешке о Балканском полуострву 1886–1905*, Београд 1906.
- Новаковић (С.), *Народне традиције* = С. Новаковић, *Народне традиције и критичка историја (смрт краља Св. Дечанског и цара Уроша)*. Прилог к процени извора српске историје, in: idem, *Историја и традиција*, ed. С. Ђирковић, Београд 1982, 3–78.
- Новаковић (Ст.), *Васкрс државе Српске* = Ст. Новаковић, *Васкрс државе Српске. Политичко-историјска студија о Првом српском устанку 1804–1813*, Београд 1904.
- Новаковић (Ст.), *Манастир Бањска* = Ст. Новаковић, *Манастир Бањска. Задужбина краља Милутина у српској историји*, Глас СКА 32 (1892) 1–55.
- Новаковић (Ст.), *Ново Брдо* = Ст. Новаковић, *Ново Брдо и Врањско Поморавље у историји српској XIV–XV века*, Годишњица Николе Чупића 3 (1879) 263–355.
- Новаковић (Ст.), *Турско царство* = Ст. Новаковић, *Турско царство пред Први српски устанак 1780–1804*, Београд 1906.
- Нушић, *Косово* = Б. Нушић, *Косово, опис земље и народа I–II*, Нови Сад 1902–1903.
- Његош, *Горски вијенац* = П. П. Његош, *Горски вијенац*, критичко издање с коментаром, ed. Н. Банашевић, Београд 1986.
- Оболенски, *Киријан Митрополић* = Д. Оболенски, *Киријан Митрополић кијевски и московски*, in: idem, *Шест византијских портрета*, Београд 1991, 175–199.
- Обрадовић, *Ајарна реформа* = М. Обрадовић, *Ајарна реформа и колонизација на Косову (1918–1941)*, Приштина 1981.
- Окунев, *Сербски средновековни стенописи* = Н. Л. Окунев, *Сербски средновековни стенописи*, Прага 1923.
- Ојис рукопис манастира Дечани = Ојис ћириличких рукописних књига манастира Високи Дечани I, ed. Н. Р. Синдик, Београд 2011.
- Описание Черногории = Описание Черногории с кратким начертанием истории чернагорского народа, in: *Петр II Петрович Негош и Россия: Русско-черногорские отношения в 1830–1850-е гг. Документи*, ed. М. Ю. Анисимов, Ю. П. Аншаков, Р. Распопович, Н. И. Хитрова, Москва 2013, 106–148.
- Ојширни ојис = Ојширни ојис Призренског санџака из 1571. године, ed. Т. Катих, Београд 2010.
- Ојкојавање = Ојкојавање задуждине цара Душана, Политика (12. јул 1927) 5.
- Павличић, *Башићина Бојородица Љевишке* = Ј. З. Павличић, *Башићина Бојородица Љевишке и проблем очувања памћења у пракси заштите споменичког наслеђа*, Београд 2016 (unpublished doctoral thesis, University of Belgrade, Faculty of Philosophy).
- Павличић, *Прилог познавању* = Ј. Павличић, *Прилог познавању цркве Свете Николе у Приштини*, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 213–234.
- Павловић (В.), *Украс рукописа* = В. Павловић, *Украс рукописа насталих на Косову и Метохији (1450–1600. год.)*, ЗМСЛУ 29–30 (1993–1994) 1–49.
- Павловић (Л.), *Кулинови лица* = Л. Павловић, *Кулинови лица код Срба и Македонаца (историјско-етнографска расправа)*, Смедерево 1965.
- Павловић (М.), *Грчаничка повеља* = М. Павловић, *Грчаничка повеља*, ГСНД 3 (1928) 105–141.
- Пајкић, *Археолошки и конзерваторско-реставраторски радови* = П. С. Пајкић, *Археолошки и конзерваторско-реставраторски радови на цркви Св. Бојородице у Вајанешу*, СКМ 4–5 (1968–1971) 426–431.
- Пајкић, *Сеоке цркве у долини Белој Дрима* = П. Пајкић, *Сеоке цркве у долини Белој Дрима*, СКМ 1 (1961) 145–173.
- Пајкић, *Цркве у Великој Хочи* = П. Пајкић, *Цркве у Великој Хочи*, СКМ 2–3 (1963) 166–192.
- Пајкић, *Цркве у Сиринићкој жуји* = П. Пајкић, *Цркве у Сиринићкој жуји*, СКМ 4–5 (1968–1971) 351–366.
- Пајкић, *Тодић, Цркве Сиринићке жује* = П. Пајкић, Б. Тодић, *Цркве Сиринићке жује*, Приштина 1995.
- Панић Сурепа, *Филиј Вишњић* = М. Панић Сурепа, *Филиј Вишњић – њесник дуне*, Београд 2014.
- Панић, *Бабић, Бојородица Љевишка* = Д. Панић, Г. Бабић, *Бојородица Љевишка*, Београд 1975 (2007³).
- Пантић, *Раваница* = М. Пантић, *Раваница у народној њесми*, in: *Манастир Раваница*, 177–193.

Пантовић, *Храм Светиої Саве* = Л. С. Пантовић, *Храм Светиої Саве у Косовској Митровици*, Косовска Митровица – Приштина 1996.

Папазоглу, *Илирска и дарданска краљевина* = Ф. Папазоглу, *Илирска и дарданска краљевина: њорекло и развој, стируктур, хеленизација, романизација*, in: *Илири и Албанци*, 145–199.

Парамендић, *Умјетност и умјетници* = Д. Парамендић Дима, *Умјетност и умјетници Косова између два светска рата* (unpublished manuscript, 1962).

Патријарх Павле, *Народ светосавски и косовски* = Патријарх Павле, *Народ светосавски и косовски*, in: *Патријарх Павле – човек њред лицем Божијим. Живој, њоуке, беседе, разјовори, анејдојте*, ed. М. Арсенијевић, Цетиње 2015.

Пејић, *Манастир Свети Никола* = С. Пејић, *Манастир Свети Никола Дабарски*, Београд 2009.

Пејић, Тодоровић, <http://www.yuheritage.com> = С. Пејић, Д. Тодоровић, <http://www.yuheritage.com> = ГДК 23–24 (2000) 221–226.

Пекић, *Светислав Стирала* = М. Пекић, *Светислав Стирала, сликар и ѡрофесор на Косову и Мејхохији*, in: *Културно наслеђе Косова и Мејхохије: историјске ѡкеовине Срдије на Косову и Мејхохији и изазови бугуђности II*, ed. У. Шуваковић et al., Косовска Митровица 2013, 319–332.

Пеј векова срјској шћамјарсћва = *Пеј векова срјској шћамјарсћва: 1494–1994: раздобље срјкословенске шћамје: XV–XVII в.*, ed. М. Пешикан, К. Мано-Зиси, М. Ковачевић, Београд – Нови Сад 1994.

Петковић (В. Р.), *Живойис* = В. Р. Петковић, *Живойис цркве Св. Бојородице у Пајријаршији Пећској*, Известия на Българския Археологически институтъ 4 (1926–1927) 145–171.

Петковић (В. Р.), *Зайиси и најйиси* = В. Р. Петковић, *Зайиси и најйиси у стиарим црквама срјским*, Старианар 10–11 (1935–1936) 38–46.

Петковић (В. Р.), *Из стиарој срјској живойиса* = В. Р. Петковић, *Из стиарој срјској живойиса. Лик краља Милућина као светийишеља у Грачаници*, ПКЈИФ 8 (1928) 107–109.

Петковић (В. Р.), *Из црквеној календара* = В. Р. Петковић, *Из црквеној календара у живойису Грачанице*, ГСНД 19 (1938) 79–86.

Петковић (В. Р.), *Једна слика* = В. Р. Петковић, *Једна слика у Грачаници*, Рашка 1 (1929) 17–19.

Петковић (В. Р.), *Ликови* = В. Р. Петковић, *Ликови наших стиарих владалаца*, Време (6, 7, 8. јануар 1924) 25.

Петковић (В. Р.), *Ликови кийијора* = В. Р. Петковић, *Ликови кийијора у стиарим црквама срјским*, Нова Искра 10, год. 10 (1911) 299–304.

Петковић (В. Р.), *Манастир Св. Арханђела* = В. Р. Петковић, *Манастир Св. Арханђела код Призрена*, Време (6, 7, 8. јануар 1925) 20.

Петковић (В. Р.), *Најйиси и зайиси* = В. Р. Петковић, *Најйиси и зайиси у стиарим срјским црквама*, Старианар 2 (1923) 17–33.

Петковић (В. Р.), *Парабола* = В. Р. Петковић, *Парабола о ге-сетј девојака у стиарој срјској умјетности*, Рашка 1 (1929) 23–37.

Петковић (В. Р.), *Портире једној власијелина* = В. Р. Петковић, *Портире једној власијелина у Дечанима*, ПКЈИФ 13/1–2 (1933) 95–101.

Петковић (В. Р.), *Умјетност у Срба* = В. Р. Петковић, *Умјетност у Срба IX–XVIII века*, Нова Искра 6, год. 10 (1911) 175–180.

Петковић (В. Р.), *Фреске са ѡредсћавом Премудрости* = В. Р. Петковић, *Фреске са ѡредсћавом Премудрости*, in: *Зборник у часиј Бојдана Појовића*, Београд 1929, 317–321.

Петковић (В. Р.), *Циклус слика* = В. Р. Петковић, *Циклус слика из лејенде св. Ђорђа у Дечанима*, Старианар 5 (1928–1930) 7–11.

Петковић (С.), *Зидно сликарство* = С. Петковић, *Зидно сликарство на ѡдручју Пеће ѡиријаршије 1557–1614*, Нови Сад 1965.

Петковић (С.), *О фрескама XVI века* = С. Петковић, *О фрескама XVI века из ѡријраије Пеће ѡиријаршије и њиховим сликарима*, Саопштења 16 (1984) 57–65.

Петковић (С.), *Сликарство сјољашње ѡријраије Грачанице* = С. Петковић, *Сликарство сјољашње ѡријраије Грачанице*, in: *Византијска умјетност*, 201–212.

Петковић (С.), *Срјска умјетност у XVI и XVII веку* = С. Петковић, *Срјска умјетност у XVI и XVII веку*, Београд 1995.

Петковић (С.), *Срјски ѡиријарси* = С. Петковић, *Срјски ѡиријарси XVI и XVII века као кийијори*, in: *Зборник у часиј Војислава Ђурића*, Београд 1992, 129–139.

Петковић (С.), *Фреске манастира Црне Реке* = С. Петковић, *Фреске манастира Црне Реке и судбина ѡеће сликарске радионице XVI века*, in: *Манастир Црна Ријека и свети Пејар Коришки*, Приштина–Београд 1998, 87–97.

Петрановић, *Срдија у Друјом светском рају* = Б. Петрановић, *Срдија у Друјом светском рају 1939–1945*, Београд 1992.

Петрановић, Зечевић, *Јујословенски федерализам* = Б. Петрановић, М. Зечевић, *Јујословенски федерализам – идеје и стиварност*, Тематска збирка докумената II, Београд 1987.

Петровић (Д.), *Консћијиуисање федералне Срдије* = Д. Петровић, *Консћијиуисање федералне Срдије*, Београд 1988.

Петровић (Р.), *Конзервација и ресћаурација живойиса* = Р. Петровић, *Конзервација и ресћаурација живойиса цркве Св. Јована Крсћијишеља у селу Црколезу*, СКМ 6–7 (1972–1973) 207–213.

Петровић (Р.), *Свети сељанка* = Р. Петровић, *Свети сељанка на Косову*, Време (1. IX 1924) 4.

Петровић (С.), *Косовска бијка* = С. Петровић, *Косовска бијка у усменој ѡоезији*, Београд 2001.

Пешикан, *Грачаничка шћамѣарија* = М. Пешикан, *Грачаничка шћамѣарија* (Лексикон срѣскословенској шћамѣарсѣва), in: *Пей векова срѣској шћамѣарсѣва*, 98–101.

Пешикан, *Зейско-хумско-рашка имена* (1982) = М. Пешикан, *Зейско-хумско-рашка имена на ѣочейку штурској доба*, Ономатолошки прилози 3 (1982) 1–120.

Пешикан, *Зейско-хумско-рашка имена* (1983) = М. Пешикан, *Зейско-хумско-рашка имена на ѣочейку штурској доба*, Ономатолошки прилози 4 (1983) 1–135.

Пешикан, *Зейско-хумско-рашка имена* (1984) = М. Пешикан, *Зейско-хумско-рашка имена на ѣочейку штурској доба*, Ономатолошки прилози 5 (1984) 1–182.

Пешикан, *Сѣара имена из Доњей Подримља* = М. Пешикан, *Сѣара имена из Доњей Подримља*, Ономатолошки прилози 7 (1986) 1–119.

Повеља краља Милуѣина = *Повеља краља Милуѣина манасѣиру Бањска. Свеѣосѣефанска хрисовуља I*, ed. Ђ. Трифунѣвић, Београд 2011.

Поменик Гаѣачких чейника = *Поменик Гаѣачких чейника 1941–1950*, ed. Д. Мاستиловић, Гацко 2009.

Поповић (Б.), *Аѣресија на СРЈ* = Б. Поповић, *Аѣресија на СРЈ, разарања, ошѣећења и аѣели за зашѣиѣу кулѣурне башиѣине* – кроз новинске наслове ѣоком 1999. ѣодине, ГДКС 23–24 (2000) 207–218.

Поповић (В.), *Еѣискојска седишѣа* = В. Поповић, *Еѣискојска седишѣа у Србији од IX до XI века*, ГГБ 25 (1978) 33–39.

Поповић (В. Х.), *Једно искоѣавање* = В. Х. Поповић, *Једно искоѣавање у манасѣиру Бањској 1915*, Јужна Србија 3/25 (1923) 213–217.

Поповић (Д.), *Архиѣекѣонска ѣласѣика* = Д. Поповић, *Архиѣекѣонска ѣласѣика цркве Свеѣој Николе („Тамница“) код Ајноваца. Прилој ѣроучавању срѣске скулѣиѣуре средином XIV века*, Саопштења 49 (2017), in press.

Поповић (Д.), *Кулѣй свеѣој Јоаникија Девичкој* = Д. Поповић, *Кулѣй свеѣој Јоаникија Девичкој* in: *Визанѣиѣјски свеѣи на Балкану II. Визанѣолошке ѣеме*, ed. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 607–623.

Поповић (Д.), *Манасѣиур Св. Троѣице* = Д. Поповић, *Манасѣиур Св. Троѣице Русинице* – усѣони и разарања, ИЧ 45–46 (1998–1999) 31–48.

Поповић (Д.), *Меторѣа ѣаѣѣријарха Максима* = Д. Поповић, *Меторѣа ѣаѣѣријарха Максима*, ЗМСЛУ 34–35 (2003) 111–125.

Поповић (Д.), *Паѣѣријарх Јефрем* = Д. Поповић, *Паѣѣријарх Јефрем* – један ѣозносредњовековни свеѣиѣиѣелски кулѣй, ЗРВИ 43 (2006) 111–125.

Поповић (Д.), *Под окриљем свеѣосѣи* = Д. Поповић, *Под окриљем свеѣосѣи: Кулѣй свеѣиѣх владара и реликвија у средњовековној Србији*, Београд 2006.

Поповић (Д.), *Предсѣава владара* = Д. Поповић, *Предсѣава владара над „царским дверима“ цркве Свеѣиѣх арханѣела код Призрена*, Саопштења 26 (1994) 25–36.

Поповић (Д.), *Пусѣиѣњско монашѣиво* = Д. Поповић, *Пусѣиѣњско монашѣиво у доба Бранковића*, in: *Пад срѣске десѣоѣовине 1459. ѣодине*, ed. М. Спремић, Београд 2011, 117–135.

Поповић (Д.), *Свеѣи краљ Сѣефан Дечански* = Д. Поповић, *Свеѣи краљ Сѣефан Дечански*, in: eadem, *Под окриљем свеѣосѣи*, 143–183.

Поповић (Д.), *Свод срѣских свеѣиѣх* = Д. Поповић, *Свод срѣских свеѣиѣх у време краља Милуѣина: кулѣови архиѣереја и ѣусѣиножиѣелѣа*, in: *Манасѣиур Сѣуденица*, 81–97.

Поповић (Д.), *Средњовековне ѣеѣине исѣоснице* = Д. Поповић, *Средњовековне ѣеѣине исѣоснице у ѣризренском крају* – ѣреѣходна исѣѣраживања, ИЧ 44 (1997) 129–154.

Поповић (Д.), *Срѣски владарски ѣроб* = Д. Поповић, *Срѣски владарски ѣроб у средњем веку*, Београд 1992.

Поповић (Д. Ј.), *Велика сеоба Срба* = Д. Ј. Поповић, *Велика сеоба Срба 1690. ѣодине*, Београд 1954.

Поповић (Ј.), *Видовданска идеја* = Ј. Поповић, *Видовданска идеја*, in: *Catena Mundi III. О националном иденѣиѣиѣију Срба*, ed. Б. Нешић, С. Петровић, Београд 2016, 454–455.

Поповић (Ј.), *Живоѣ Срба* = Ј. Поповић, *Живоѣ Срба на Косову 1812–1912*, Београд 1987.

Поповић (Ј.), *Манасѣиур Грачаница* = Ј. Поповић, *Манасѣиур Грачаница на Косову*, in: *Манасѣиур Грачаница. Одѣаји и умѣтворине са Косова*, ed. В. Бован, Грачаница 2011.

Поповић (М.), *Видовдан* = М. Поповић, *Видовдан и часни крсѣй. Оглед из књижевне археолоѣије*, Београд 1976.

Поповић (М.), *Владарско боравиѣиѣе* = М. Поповић, *Владарско боравиѣиѣе Сѣефана Немање у Расу*, in: *Сѣефан Немања – свеѣи Симеон Мирѣѣочиви. Исѣѣорија и ѣредање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 233–247.

Поповић (М.), *Двор владара и власѣеле* = М. Поповић, *Двор владара и власѣеле*, in: *Приваѣни живоѣ у срѣским земљама средњеј века*, ed. С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, Београд 2004, 29–63.

Поповић (М.), *Замак у срѣским земљама* = М. Поповић, *Замак у срѣским земљама ѣозној средњеј века*, ЗРВИ 43 (2006) 189–207.

Поповић (М.), *Средњовековне сахране* = М. Поповић, *Средњовековне сахране у цркви манасѣиура Бањске*, Саопштења 48 (2016) 23–55.

Поповић (М.), *Циѣадела ѣрада* = М. Поповић, *Циѣадела ѣрада Новој Брда. Исѣѣраживања 2015. ѣодине*, ГДКС 40 (2016) 74–80.

Поповић (М.), Поповић (Д.), *Гробови црквених ѣоѣлавара* = М. Поповић, Д. Поповић, *Гробови црквених ѣоѣлавара у манасѣиуру Жичи*, Саопштења 45 (2013) 27–47.

Поповић (П.), *Два сѣара манасѣиура* = П. Поповић, *Два сѣара манасѣиура. Скулѣиѣура манасѣиура Свеѣиѣх Арханѣела. Задужбина цара Душана у Призрену*, ПКЈИФ 8 (1928) 236–237.

Поповић (П.), *Краљ Милутићин* = П. Поповић, *Краљ Милутићин као монах на фрески у Грачаници*, *Старинар* 4 (1926–1927) 113–114.

Поповић (П.), *Неколико звона* = П. Поповић, *Неколико звона из XV века*, *Старинар* 4 (1926–1927) 105–112.

Поповић (П.), *Црква Светијих Арханђела* = П. Поповић, *Црква Светијих Арханђела у Призрену*, *Старинар* 4 (1926–1927) 55–58.

Поповић (С.), *Крст у крују* = С. Поповић, *Крст у крују. Архитектура манастира у средњовековној Србији*, Београд 1994.

Поповић, Тодић, Војводић, Дечанска џусуиња = Д. Поповић, Б. Тодић, Д. Војводић, *Дечанска џусуиња. Скици и келије манастира Дечана*, Београд 2011.

Поповић, Хаџић, *Зайадна грађевина* = М. Поповић, С. Хаџић, *Зайадна грађевина манастира Дечани*, *Саопштења* 44 (2012) 79–100.

Прейиска о арбанаским насиљима = *Прейиска о арбанаским насиљима у Сјарај Србији 1898–1899*, Београд 1899.

Прерадовић, *Истраживања и снимања средњовековних сјоменика* = Д. Прерадовић, *Истраживања и снимања средњовековних сјоменика између два светска рата*, in: *Задужбине и дарови*, 83–89.

Прерадовић, *Истраживање и снимање* = Д. Прерадовић, *Истраживање и снимање средњовековних сјоменика под окриљем Народне музеја у Београду до 1941. године*, *Зограф* 40 (2016) 1–33.

Пројаси царства српскога = *Пројаси царства српскога*, Хамбург 2016.

Пузовић, *Покушај реконструкције* = Љ. Пузовић, *Покушај реконструкције рукописне збирке манастира Девича*, *ПКЈИФ* 81 (2015) 93–109.

Путник, *Меморијална скулптура Миодраја Живковића* = В. Путник, *Меморијална скулптура Миодраја Живковића (период 1960–1980)*, in: *Јавни сјоменици и сјомени обележја, колективно памћење и/или заборав*, ed. Н. Живковић, Београд 2014, 115–124.

Раваничанин I. Житије светог кнеза Лазара = *Раваничанин I. Житије светог кнеза Лазара*, in: *Сјиси о Косову*, ed. М. Грковић, Београд 1993.

Раваничанин II. Светлу победу показао = *Раваничанин II. Светлу победу показао*, in: *Сјиси о Косову*, ed. М. Грковић, Београд 1993.

Радић, *Живот* = Р. Радић, *Живот у временима: Патријарх Гаврило (Дожих)*, 1881–1950, Београд 2011.

Радичевић, *Прилој проучавању средњовековној нахији* = Д. Радичевић, *Прилој проучавању средњовековној нахији југозападне Србије с поседним освртом на налазе из средње Палиме*, in: *Осам векова манастира Милешева I, Пријеполје* 2013, 295–308.

Радовановић, *Иконографска истраживања* = Ј. Радовановић, *Иконографска истраживања српског сликарства XIII и XIV века*, Београд 1988.

Радовановић, *Црква св. Николе* = Ј. Радовановић, *Црква св. Николе у Пећкој патријаршији*, Београд 1963.

Радојковић, *Српско златарство* = Б. Радојковић, *Српско златарство XVI и XVII века*, Нови Сад 1966.

Радојчић, *Архиепископ Данило II* = С. Радојчић, *Архиепископ Данило II и српска архитектура раној XIV века*, in: *idem, Узори и дела старих српских уметника*, Београд 1975, 195–211.

Радојчић, *Византијско сликарство* = С. Радојчић, *Византијско сликарство од 1400. до 1453. године*, in: *idem, Одабрани чланци и студије*, Београд–Нови Сад 1982, 248–257.

Радојчић, *Грачаница* = С. Радојчић, *Грачаница*, *Хришћанско дело* 4/1 (1938) 24–34.

Радојчић, *Грачаница и Дечани* = С. Радојчић, *Грачаница и Дечани*, *Уметнички преглед* 4–5 (април–мај 1940) 130–133.

Радојчић, *Једна сцена* = С. Радојчић, *Једна сцена из романа о Варлааму и Јосафу у цркви Богородице Љевишке*, in: *idem, Текстови и фреске*, Горњи Милановац 2002³, 136–147.

Радојчић, *Портрети* = С. Радојчић, *Портрети српских владара у средњем веку*, Скопље 1934 (Београд 1996²).

Радојчић, *Средњовековне фреске* = С. Радојчић, *Средњовековне фреске у јужној Србији ратарају*, *Време* (15. март 1939) 12.

Радојчић, *Старо српско сликарство* = С. Радојчић, *Старо српско сликарство*, Београд 1966.

Радојчић, *Фреске у Милутиновим задужбинама* = С. Радојчић, *Фреске у Милутиновим задужбинама*, *Уметнички преглед* 7 (јул 1939) 202–207.

Радонић, *Римска курија* = Ј. Радонић, *Римска курија и јужнословенске земље од XVI до XIX века*, Београд 1950.

Разговор са др Мирјаном Ђоровић-Љубинковић = *Разговор са др Мирјаном Ђоровић-Љубинковић*, *ГСАД* 5, Београд 1989, 142–144 (разговор водио М. Поповић).

Рајовић, *Аутономија Косова* = Р. Рајовић, *Аутономија Косова. Историјско-правна студија*, Београд 1985.

Рајовић, *Уставно-правни и политички развој* = Р. Рајовић, *Уставно-правни и политички развој Србије са покрајинама*, in: *Социјалистичка Република Србија I*, Београд 1982, 732–733.

Рајчевић, *Врсни сликар* = У. Рајчевић, *Врсни сликар косовској поднебља*, *Јединство* (Приштина, 27. 2. 1975) 6.

Рајчевић, *Заширано и зашито* = У. Рајчевић, *Заширано и зашито, о уништеним српским сјоменицима II*, Нови Сад 2007.

Ракић (З.), *Димитрије Даскал* = З. Ракић, *Димитрије Даскал – српски јисар и илуминатор друге половине XVI века*, *ПКЈИФ* 79 (2013) 163–178.

- Ракић (З.), *Жиџијна икона* = З. Ракић, *Жиџијна икона св. Кузмана и Дамјана сликара Радула из 1673–74. године*, Саопштења 26 (1994) 53–61.
- Ракић (З.), *Икона Светиої Арсенија Српскої* = З. Ракић, *Икона Светиої Арсенија Српскої у Галерији Маџице српске у Новом Саду*, Саопштења 35–36 (2006) 113–124.
- Ракић (З.), *Радул* = З. Ракић, *Радул – српски сликар XVII века*, Нови Сад 1998.
- Ракић (З.), *Српска минијатурија XVI и XVII века* = З. Ракић, *Српска минијатурија XVI и XVII века*, Београд 2012.
- Ракић (М.), *Конзулска писма* = М. Ракић, *Конзулска писма 1905–1911*, ed. А. Митровић, Београд 1985.
- Ракић (М.), *На Гази Месџану* = М. Ракић, *На Гази Месџану*, in: idem, *Песме*, ed. Л. Којен, Београд 2015.
- Ракићевић, *Есхатолошка визија* = Т. Ракићевић, *Есхатолошка визија Теодора Сџудинца (Хиландар 387) у „Књијорском жиџију Тийика Манасџира Сџуденице“ (IX Н 8 [§ 10])*, ЗРВИ 53 (2016) 179–208.
- Ракићевић, *Пиџање раиџиџавања* = Т. Ракићевић, *Пиџање раиџиџавања једної месџа у „Жиџију светиої Симеона“ од Светиої Саве (IX Н 8 [§ 10])*, Зборник Матице српске за друштвене науке 152/3 (2015) 451–469.
- Расолкоска-Николовска, *Фраџменџи фресака* = З. Расолкоска-Николовска, *Фраџменџи фресака Душанове задужбине Светиџ арханџела код Призрена*, in: *Дечани и визанџијска уметносџи*, 389–398.
- Реџеп, *Величање десџоџа Сџефана* = Ј. Реџеп, *Величање десџоџа Сџефана Лазаревиџа*, in: eadem, *Грех и казна Божија*, 73–84.
- Реџеп, *Грех и казна Божија* = Ј. Реџеп, *Грех и казна Божија: Судбине, биџке и џредања српскої средњеї века*, Нови Сад 2013.
- Реџеп, *Жиџије кнеза Лазара* = Ј. Реџеп, *Жиџије кнеза Лазара*, Нови Сад 2010.
- Реџеп, *Косовска леџенда* = Ј. Реџеп, *Косовска леџенда*, Нови Сад 2007.
- Резолуџија Савеџа бездегносџи* = *Резолуџија Савеџа бездегносџи Уједињених наџија 1244* (1999).
- Ристић (Д.), *Куџа* = Д. Ристић, *Куџа несаџоривих речи*, Београд 2016.
- Ристић (С.), *Дечански сџомениџи* = С. Ристић, *Дечански сџомениџи*, Београд 1864.
- Ристић (С.), *Плач Сџаре Србије* = Хаџи Серафим Ристић, *Плач Сџаре Србије*, in: *Савремениџи о Косову и Меџохији 1852–1912*, ed. Д. Баџаковић, Београд 1988, 18–54.
- Руварац, *О кнезу Лазару* = И. Руварац, *О кнезу Лазару*, in: *Бој на Косову*, 17–287.
- Савеџовање о џроблемима обнове* = *Савеџовање о џроблемима обнове манасџира Светиџ Арханџела код Призрена*, Београд 1992.
- Савић, *Српски џревод* = В. Савић, *Српски џревод „Еверџеџидскої синаксара“ у два синаџска рукоџиса*, ЗРВИ 53 (2016) 209–235.
- Савремена уметносџи Косова* = *Савремена уметносџи Косова*, Приштина 1988.
- Самарџић, *Измеџу Раџиџа и Руварџа* = Р. Самарџић, *Измеџу Раџиџа и Руварџа*, in: idem, *Писџи српске исџорије I*, Београд 1976, 60–76.
- Самарџић, *Неуџасива канџила* = Р. Самарџић, *Неуџасива канџила*, in: idem, *Идеје за српску исџорију*, Београд 1989, 65–78.
- Самарџић, *Романџизам* = Р. Самарџић, *Романџизам у српскої исџориоџрафији*, in: idem, *Писџи српске исџорије II*, Београд 1981, 231–238.
- Самарџић, *Сџојан Новаковић* = Р. Самарџић, *Сџојан Новаковић – уџемеџиџељ савремене српске исџориоџрафије*, in: idem, *Писџи српске исџорије I*, Београд 1976, 189–243.
- Самарџић et al., *Косово и Меџохија* = Р. Самарџић et al., *Косово и Меџохија у српскої исџорији*, Београд 1989.
- Самарџић et al., *Српско џиџање* = Р. Самарџић et al., *Српско џиџање*, Београд 1991.
- Свети српске рукоџисне књије* = *Свети српске рукоџисне књије (XII–XVII век)*, ed. Д. Оташевић, З. Ракић, И. Шпаџијер, Београд 2016.
- Свети кнез Лазар* = *Свети кнез Лазар. Сџомениџа о шесџої сџоџоџиџиџи Косовскої доја 1389–1989*, Београд 1989.
- Свети Пеџар Цеџиџски. Краџика исџорија* = *Свети Пеџар Цеџиџски. Краџика исџорија Црне Горе*, in: *Измеџу моџиџве и клеџве: Сабрана дјеџа*, ed. В. Тодоровић, Н. Маројевић, Цеџије 2015, 523–537.
- Свети Сава у руском царском леџоџису* = *Свети Сава у руском царском леџоџису*, ed. М. Витезовић, Београд 2012.
- Секуџић (З.), *Паџ и џуџање* = З. Секуџић, *Паџ и џуџање Александра Ранковиџа*, Београд 1989.
- Секуџић (И.), *Видовданска идеја* = И. Секуџић, *Видовданска идеја, Сатена тинџи III. О националном иџенџиџиџију Срба*, ed. Б. Неџић, С. Петровић, Београд 2016, 425–426.
- Симић, *За џубав оџаџбине* = В. Симић, *За џубав оџаџбине. Паџириоџије и џаџириоџизми у српскої куџијури XVIII века у Хабсбурџскої монарџији*, Нови Сад 2012.
- Скерџић, Др. Ник. Велимировић = Ј. Скерџић, Др. Ник. Велимировић: *Релиџија Њеџошева. Сџудија. Беоџрад 1911*, СКГ 27/12 (1911) 933–940.
- Скерџић, *Нови омлаџински лисџови* = Ј. Скерџић, *Нови омлаџински лисџови и наш нови нараџиџај*, СКГ 30/3 (1913) 212–224.
- Скерџић, *Омлаџина* = Ј. Скерџић, *Омлаџина и џена књижевносџи (1848–1871): Изучавања о националном и књижевном романџизму код Срба. Сабрана дела Јована Скерџиџа 10*, ed. М. Беџић, Београд 1966.

Скерлић, *Светиозар Марковић* = Ј. Скерлић, *Светиозар Марковић – његов живот, рад и идеје*. Сабрана дела Јована Скерлића 11, ed. М. Бегић, Београд 1966.

Сковран, *Фреске XVII века* = А. Сковран, *Фреске XVII века из цркве св. Димитрија у Пећи и њихови илустрацији Јована*, СКМ 4–5 (1968–1971) 331–347.

Славковић, *Полијичке, економске и културне прилике* = Б. Ж. Славковић, *Полијичке, економске и културне прилике на Косову и Метохији 1929–1941*, Београд 2014 (unpublished doctoral thesis, University of Belgrade, Faculty of Philosophy).

Слијепчевић, *Историја СПЦ I* = Ђ. Слијепчевић, *Историја Српске православне цркве I*, Диселдорф 1978.

Смирнов, Бошковић, *Архијектоне делешке* = С. Смирнов, Ђ. Бошковић, *Архијектоне делешке из Метохије и Преко-руља*, Старица 8–9 (1933–1934) 255–275.

Соколки, *Исламизација* = М. Соколки, *Исламизација у Македонији у XV и XVI веку*, ИЧ 22 (1975) 75–89.

Соловјев, *Законик цара Стефана* = А. Соловјев, *Законик цара Стефана Душана. 1349 и 1354. године*, Београд 1980.

Социјалистичко Косово = Социјалистичко Косово, ed. М. Малетић, Београд 1975.

Сјоменичка баштина = Сјоменичка баштина Косова и Метохије, Београд 2002².

Сјоменичко наслеђе Србије = Сјоменичко наслеђе Србије. Нејокрејна културна добра од изузетној и од великој значаји, Београд 2007².

Спремић, *Десетот Ђураћ* = М. Спремић, *Десетот Ђураћ Бранковић и његово доба*, Београд 1994.

Србија и Албанци = Србија и Албанци у XIX и почетком XX века, ed. В. Стојанчевић, САНУ, књ. LIII, Одељење историјских наука 15, Београд 1990.

Србљак = Србљак. Службе, каноци, акајистии II, ed. Ђ. Трифуновић, Београд 1970.

Срећковић, *Путничке слике* = П. Срећковић, *Путничке слике. Трећа слика. Подрум и Метохија*, ЛМС 130 (1882) 12–35.

Српске рукописне књије у Словачкој = Српске рукописне књије у Словачкој, ed. З. Недељковић, Београд 2016.

Српске рукописне књије у Чешкој = Српске рукописне књије у Чешкој, ed. З. Недељковић, Београд 2015.

Српски иконопис = Српски иконопис на подручју обновљене Пеће илустрацији 1557–1690, каталог изложбе, Београд 2016.

Станић, *Радови на заштити* = Р. Станић, *Радови на заштити и уређењу сјоменика у оквиру обележавања боо-годишњице Косовске бишке*, ГДКС 14 (1990) 5–7.

Станић, *Сликарска заосјавишина Симеона и Алексија Лазовића* = Р. Станић, *Сликарска заосјавишина Симеона и Алексија Лазовића у манастиру Дечани*, Саопштења 24 (1992) 229–261.

Станић, *Сћање и проблеми* = Р. Станић, *Сћање и проблеми заштити нејокрејних културних добара у СР Србији*, ГДКС 13 (1989) 37–45.

Станковић, *Путне делешке* = Т. П. Станковић, *Путне делешке по Сјарој Србији*, 1871–1898, Београд 1910.

Станојевић (Г.), *Србија* = Г. Станојевић, *Србија у време Бечкој рати 1683–1699*, Београд 1976.

Станојевић (Д.), *Нови додаци* = Д. Станојевић, *Нови додаци о живопису Данилове илустрације у Пећкој илустрацији*, ГДКС 13 (1989) 58–61.

Станојевић (С.), *Српски национализам* = С. Станојевић, *Српски национализам у средњем веку*, in: idem, *Из наше прошлости*, Београд 1934, 35–37.

Станојловић, *Манастир Грачаница* = М. Станојловић, *Манастир Грачаница, сликарско-конзерваторски радови на живопису Благовештенске цркве*, ГДКС 21 (1996) 68–71.

Сјари српски служадник = Сјари српски служадник – илустрација Св. Јована Златоуста (XIV–XV век), ed. еп. А. Јевтић, Требиње 2012.

Стародубцев, *Писања уметничких ујицаја* = Т. Стародубцев, *Писања уметничких ујицаја хришћанској Историји у Србији крајем XII и почетком XIII столећа и њихова њихова иреношења*, Зограф 40 (2016) 45–72.

Стародубцев, *Представа Небеске илустрације* = Т. Стародубцев, *Представа Небеске илустрације у кукли. Прилој ироучавању*, in: *Трећа југословенска конференција византолоја*, ed. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушевац 2002, 381–411.

Стародубцев, *Прилози ироучавању цркава и манастира I* = Т. Стародубцев, *Прилози ироучавању цркава и манастира основаних или обновљених у области Бранковића од 1371. до 1455. године. I гео*, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 39–64.

Стародубцев, *Прилози ироучавању цркава и манастира II* = Т. Стародубцев, *Прилози ироучавању цркава и манастира основаних или обновљених у области Бранковића од 1371. до 1455. године. II гео*, Косовско-метохијски зборник 6 (2015) 65–93.

Стародубцев, *Сликари задужбина Лазаревића* = Т. Стародубцев, *Сликари задужбина Лазаревића*, ЗРВИ 43 (2006) 349–391.

Стародубцев, *Српско зидно сликарство* = Т. Стародубцев, *Српско зидно сликарство у земљама Лазаревића и Бранковића I–II*, Београд 2016.

Стевановић, *Архијектура цркве Светиој Ђорђа у Речанима* = Б. Стевановић, *Архијектура цркве Светиој Ђорђа у Речанима – ирводийни изилад и иозније измене*, Зограф 39 (2015) 119–127.

Стевановић, *Црква Светиој Ђорђа у Речанима* = Б. М. Стевановић, *Црква Светиој Ђорђа у Речанима*, Београд 2013 (unpublished doctoral thesis, University of Belgrade, Faculty of Philosophy).

Сйематйоірафија = Сйематйоірафија. Изображеније оружиј илиричских, ed. Д. Давидов, Нови Сад 1972.

Стефановић (А.), Сйара срјска црквена архийекйура I = А. Стефановић, Сйара срјска црквена архийекйура и њен значај I, Српски књижевни гласник 8/7 (1. април 1903) 514–522.

Стефановић (А.), Сйара срјска црквена архийекйура II = А. Стефановић, Сйара срјска црквена архийекйура и њен значај II, Српски књижевни гласник 9/1 (1. мај 1903) 47–54.

Стефановић (А.), Сйара срјска црквена архийекйура III = А. Стефановић, Сйара срјска црквена архийекйура и њен значај III, Српски књижевни гласник 9/2 (16. мај 1903) 123–133.

Стефановић (А.), Сйара срјска црквена архийекйура (крај) = А. Стефановић, Сйара срјска црквена архийекйура и њен значај (крај), Српски књижевни гласник 9/6 (16. јул 1903) 445–455.

Стефановић (Д. Е.), Шишайовачки айосйол = Д. Е. Стефановић, Шишайовачки айосйол, in: Манасйир Шишайовац, ed. Д. Давидов, Београд 1989, 65–73.

Стојаковић, Обнова сйоменика = А. Стојаковић, Обнова сйоменика архийекйуре у Србији између два райа, Рашка баштина 2 (1980) 259–267.

Стојанчевић, Једна йомоћ срјске владе = В. Стојанчевић, Једна йомоћ срјске владе манасйиру Грачаници 1856. и 1857. йодине, СКМ 4–5 (1968–1971) 227–231.

Стојанчевић, Јужнословенски народи = В. Стојанчевић, Јужнословенски народи у Османском царсйву од Једренској мира 1829. до Париској коніреса 1856. йодине, Београд 1971.

Стојанчевић, Обновљена срјска држава = В. Стојанчевић, Обновљена срјска држава и Арбанаси 1804–1876, у: Србија и Албанци у XIX и йочейком XX века, Београд 1990, 5–62.

Стојанчевић, Срби и Арбанаси = В. Стојанчевић, Срби и Арбанаси 1804–1912, Нови Сад 1994.

Стојанчевић, Србија у време йрвој устйанка = В. Стојанчевић, Србија у време йрвој устйанка 1804–1913, Лесковац 1980.

Стокић-Симончић, Вукадиновић, Срјска књија = Г. Стокић-Симончић, З. Ч. Вукадиновић, Срјска књија и бидлиоіеке на Косову и Мейохији, Панчевачко читалиште 15 (новембар 2009) 52–58.

Суботин-Голубовић, Прилоі йознавању боіослужења = Т. Суботин-Голубовић, Прилоі йознавању боіослужења у срјској цркви крајем XIII века, Хиландарски зборник 10 (1998) 153–177.

Суботин-Голубовић, Срјско рукойисно наслеђе = Т. Суботин-Голубовић, Срјско рукойисно наслеђе од 1557. йодине до средине XVII века, Београд 1999.

Суботић, Долац и Чадићи = Г. Суботић, Долац и Чадићи, Београд 2012.

Суботић, Краљица Јелена Анжујска = Г. Суботић, Краљица Јелена Анжујска – кйишйор црквених сйоменика у йриморју, ИГ 1–2 (1958) 131–148.

Суботић, Прилоі хронолоіији = Г. Суботић, Прилоі хронолоіији дечанској зидној сликарсйва, ЗРВИ 20 (1981) 111–138.

Суботић, Црква Свејоі Димийрија = Г. Суботић, Црква Свејоі Димийрија у Пећи, Београд 1964.

Сувајцић, Иларион Руварац = Б. Сувајцић, Иларион Руварац и народна књижевносй, Београд 2007.

Тасић, Живойис йевничких йросйора = Д. Тасић, Живойис йевничких йросйора цркве св. Айосйола у Пећи, СКМ 4–5 (1968–1971) 233–269.

Тасић, Райй йосле райа = Д. Тасић, Райй йосле райа: војска Краљевине СХС на Косову и Мейохији и Македонији 1918–1920, Београд 2008.

Тасић, Хвосйанска йлашйаница = Д. Тасић, Хвосйанска йлашйаница, Старијар 13–14 (1962–1963) 151–161.

Темерински, Санација и реконсйрукција = С. Темерински, Санација и реконсйрукција конака у манасйиру Грачаници, ГДКС 14 (1990) 148–153.

Теодосіје. Жишйија = Теодосіје. Жишйија, ed. Д. Богдановић, Београд 1988.

Терзић, Сйара Србија = С. Терзић, Сйара Србија (XIX–XX век). Драма једне цивилизације, Рашка, Косово и Мейохија, Скојско-йейовска област, Нови Сад–Београд 2012.

Тимотијевић (М.), Манасйир Крушегол = М. Тимотијевић, Манасйир Крушегол I–II, Београд 2008.

Тимотијевић (М.), Serbia sancta и Serbia sacra = М. Тимотијевић, Serbia sancta и Serbia sacra у барокном верско-йолићком йроіраму срјске цркве, in: Сйефан Немања – свейи Симеон Миройочиви. Исйорија и йредање, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 395–431.

Тимотијевић (М.), Таковски устйанак = М. Тимотијевић, Таковски устйанак – Срјске Цвейи. О јавном заједничком сећању и заборављању у симболичној йолићници званичне рейрезенййаишйвне кулйуре, Београд 2012.

Тимотијевић (М.), Традиција и барок = М. Тимотијевић, Традиција и барок. Тумачење йтрадиције у реформама барокне йикйуралне йоейије, ЗМСЛУ 34–35 (2003) 201–222.

Тимотијевић (Р.), Сйарине Призрена = Р. Тимотијевић, Сйарине Призрена, Ниш 2015.

Тимотијевић (Р.), Црква Св. Сйаса у Призрену = Р. Тимотијевић, Црква Св. Сйаса у Призрену, СКМ 6–7 (1972–1973) 65–78.

Тийик архиейискоја Никодима = Тийик архиейискоја Никодима I–II, српскословенски текст разрешио Лазар Мирковић, ed. Ђ. Трифуновић, Београд 2007.

Тодић, Бањско злайо = Б. Тодић, Бањско злайо – йоследњи остйаци фресака у цркви Свејоі Сйефана у Бањској, in: Манасйир Бањска, 163–174.

Тодић, Грачаница = Б. Тодић, Грачаница. Сликарсйво, Београд 1989.

- Тодић, *Једно шееже иишање* = Б. Тодић, *Једно шееже иишање наше историографије: иде је сахрањена краљица Теодора*, Саопштења 46 (2014) 51–72.
- Тодић, *Манасџир Убожац* = Б. Тодић, *Манасџир Убожац*, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 67–88.
- Тодић, *Митрополија у Приштини* = Б. Тодић, *Митрополија у Приштини – прва протна црква кнеза Лазара*, in: *Свети кнез Лазар*, 163–169.
- Тодић, *Папирјарх Јоаникије* = Б. Тодић, *Папирјарх Јоаникије – ктитор фресака у цркви св. Ајосиола у Пећи*, ЗМСЛУ 16 (1980) 85–101.
- Тодић, *Српске шеме* = Б. Тодић, *Српске шеме на фрескама XIV века у цркви Светио Димитрија у Пећи*, Зограф 30 (2004–2005) 123–139.
- Тодић, *Српски сликари* = Б. Тодић, *Српски сликари од XIV до XVIII века I–II*, Нови Сад 2013.
- Тодић, *Српско сликарство* = Б. Тодић, *Српско сликарство у доба краља Милутина*, Београд 1998.
- Тодић, *Спаро Најоричино* = Б. Тодић, *Спаро Најоричино*, Београд 1993.
- Тодић, *Црква Св. Петра код Уњемира* = Б. Тодић, *Црква Св. Петра код Уњемира*, СКМ 9 (1989–1990) 5–34.
- Тодић, *Чињенице и претпоставке* = Б. Тодић, *Чињенице и претпоставке о протомасџору Георгију из Дечана*, Саопштења 48 (2016) 113–133.
- Тодић, *Чанак-Медић, Манасџир Дечани* = Б. Тодић, М. Чанак-Медић, *Манасџир Дечани*, Београд 2005.
- Тодоровић, *Српска шајна* = И. Тодоровић, *Српска шајна – експериментална размајрања специфичних стилистичких и семантичких образаца од изузетног значаја у српском етнокултурном контексту*, Београд 2015.
- Томашевић, Ђорђевић, *Манасџир Дечани* = Б. Томашевић, М. Ђорђевић, *Манасџир Дечани 2002–2005 – истраживање, конзервација и реконструкција профаних грађевина*, Саопштења 39 (2007) 165–190.
- Томашевић, *Црква манасџира Дечана* = Б. Томашевић, *Црква манасџира Дечана. Конзерваторски радови на прираћини цркве у 1995 години*, ГДКС 20 (1996) 102–104.
- Томић, *Десет година* = Ј. Н. Томић, *Десет година из историје српског народа и цркве под Турцима (1683–1693)*, Београд 1902.
- Томић, *Папирјарх Арсеније III Црнојевић* = Ј. Н. Томић, *Папирјарх Арсеније III Црнојевић према Млечићима и ћесару 1685–1695*, Глас СКА 70 (1906) 1–161.
- Томовић, *Глагољски најпис* = Г. Томовић, *Глагољски најпис са Чечана*, ИЧ 37 (1990) 5–19.
- Томовић, *Морфологија ћириличких најписа* = Г. Томовић, *Морфологија ћириличких најписа на Балкану*, Београд 1974.
- Тошић, *Југословенске изложбе* = Д. Тошић, *Југословенске уметничке изложбе*, Београд 1983.
- Трифуновић (Ђ.), *Димитрије Канџакузин* = Ђ. Трифуновић, *Димитрије Канџакузин*, Београд 1963.
- Трифуновић (Ђ.), *Житије светио папирјарха Јефрема* = Ђ. Трифуновић, *Житије светио папирјарха Јефрема од епископа Марка*, *Анали Филолошког факултета* 7 (1967) 67–74.
- Трифуновић (Ђ.), *Српски средњовековни писци* = Ђ. Трифуновић, *Српски средњовековни писци о кнезу Лазару и косовском боју*, Крушевац 1968.
- Трифуновић (Л.), *О импресионизма* = Л. Трифуновић, *О импресионизма до енформела*, Београд 1982.
- Трифуноски, *О старијим црквама* = Ј. Трифуноски, *О старијим црквама у селима Качаничке клисуре*, СКМ 4–5 (1968–1971) 367–371.
- Тричковић, *Београдски џашалук* = Р. Тричковић, *Београдски џашалук 1687–1739*, Београд 2013.
- Тричковић, *Писмо* = Р. Тричковић, *Писмо правничкој везира из 1806. године*, Политика (28. 02. 1965) 18.
- Тричковић, *Српска црква средином XVII века* = Р. Тричковић, *Српска црква средином XVII века*, Глас САНУ 320, Одељење историјских наука, књ. 2 (1980) 61–164.
- Тричковић, *Устаници, сеобе и страдања* = Р. Тричковић, *Устаници, сеобе и страдања у XVIII веку*, in: Самарџић et al., *Косово и Метохија*, 143–169.
- Турилов, *К историји библиотеке* = А. А. Турилов, *К историји библиотеке и скрипторија Дечанског манастира: замешки о рукописима XIV в.*, in: *Дечани у светлу археографских истраживања*, 15–33.
- Ђелић, *Белешке* = С. Ђелић, *Белешке о смрти, живоју, иштвима ка делу и делу сликара Александра Томашевића*, in: *Александар Томашевић*, ed. В. Војиновић, Г. Томашевић, Београд 1982, 23–49.
- Ђирковић, *Албанци* = С. Ђирковић, *Албанци у олегалу јужнословенских извора*, in: *Илири и Албанци*, 323–359.
- Ђирковић, *Владарски двори* = С. Ђирковић, *Владарски двори око језера на Косову*, ЗМСЛУ 20 (1984) 67–83.
- Ђирковић, *Косово и Метохија* = С. Ђирковић, *Косово и Метохија у средњем веку*, in: Самарџић et al., *Косово и Метохија*, 21–45.
- Ђирковић, *О кнезу Лазару* = С. Ђирковић, *О кнезу Лазару. Студија Илариона Руварца*, in: *Бој на Косову*, 9–15.
- Ђирковић, *Преломно раздобље* = С. Ђирковић, *Преломно раздобље српске историографије*, in: idem, *О историографији и методологији*, Београд 2007, 91–103.
- Ђирковић, *Спојан Новаковић* = С. Ђирковић, *Спојан Новаковић у развоју српске књижевне историографије*, in: *Спојан Новаковић – личности и дело*, ed. В. Стојанчевић, Београд 1995, 167–172.
- Ђирковић, *Традиције и историја* = С. Ђирковић, *Традиције и историја традиција у делу Спојана Новаковића*, in: *Историја и традиција*, ed. С. Ђирковић, Београд 1982, VII–XX.

Ђирковић, Ковачевић-Којић, Ђук, *Сѣпаро срѣско рударсѣво* = С. Ђирковић, Д. Ковачевић-Којић, Р. Ђук, *Сѣпаро срѣско рударсѣво*, Београд-Нови Сад 2002.

Ћирковић, Кораћ, Бадић, *Сѣуденица* = С. Ћирковић, В. Кораћ, Г. Бадић, *Сѣуденица*, Београд 1986.

Ђоровић, Карађорђе и Први српски устџанак = В. Ђоровић, Карађорђе и Први српски устџанак, Београд 1937.

Торовић-Љубинковић, *Археолошки и историјски значај налаза* = М. Торовић-Љубинковић, *Археолошки и историјски значај налаза српској средњовековној новца на Новом Брду*, ЗНМ 5 (1967) 261–270.

Торовић-Љубинковић, Даскал Стефан = М. Торовић-Љубинковић, Даскал Стефан: њоводом шесте стјојодишњице оснивања Раванице, in: Манастир Раваница, 165–176.

Ђоровић-Љубинковић, *Значај Нове Брде* = М. Ђоровић-Љубинковић, *Значај Нове Брде у Србији Лазаревића и Бранковића*, in: *Моравска школа и њено доба*, Београд 1972, 123–141.

Торовић-Љубинковић, *Иконостас цркве свейої Николе у Великој Хочи* = М. Торовић-Љубинковић, *Иконостас цркве свейої Николе у Великој Хочи. Прилої ґроучавању кулґа Сйевана Дечанскої*, *Старинар* 9-10 (1958-1959) 169-179.

Поровић-Љубинковић, *Српска средњовековна плећосана керамика* = М. Поровић-Љубинковић, *Српска средњовековна плећосана керамика (средњовековна керамика са Новој Брда)*, ЗНМ 3 (1962) 165–186.

Ћосић, *Сиварно и мојуће* = Д. Ћосић, *Сиварно и мојуће*, Ријека 1982.

Ђурчић, Грачаница = С. Ђурчић, Грачаница. Историја и архитектура, Приштина 1999.

Убипарип, *Срѣскословенски окѣиох* = М. Убипарип, *Срѣскословенски окѣиох* из времена цара Душана са ѿройари-ма ѿкајної канона Климентѣа Охридскої, ПКЈИФ 79 (2013) 103–128.

Урошевић, *Косово* = А. Урошевић, *Косово*, Београд 1965.

Фаро конвенција, 2005 = Оквирна конвенција Савета Европe о вредности културног наслеђа за друштво, Савет Европе, Фаро 2005.

Ферјанчић, Ђирковић, *Стефан Душан* = Б. Ферјанчић, С. Ђирковић, *Стефан Душан*, Београд 2005.

Ферман сулѣана Махмуда = Ферман сулѣана Махмуда, сина сулѣана Мустафе-хана, срдском ѣаѣриарху Арсенију од јодине ѣурске 1143, а ѣосле Христиа 1731, Гласник ДСС 11 (1859) 181–186.

Фидановски, Велекинџе = С. Фидановски, *Велекинџе, римска и средњовековна некропола*, Београд 2010.

Филиповић, *Из историје Новог Брда* = Н. Филиповић, *Из историје Новог Брда у другој половини XV и првој половини XVI вијека*, Годишњак Историског друштва Босне и Херцеговине 6 (1954) 63–85.

Фолић, Лукић, *Информативни преглед* = М. Фолић, М. Лукић, *Информативни преглед конзерваторских радова на споменицима културе Косова од 1962. до 1972 године*, СКМ 6-7 (1972-1973) 237-260.

Фотић, Конфискација и њродаја манасџира = А. Фотић, Конфискација и њродаја манасџира (цркава) у доба Селима II (њроблем црквених вакуфа), Balcanica 27 (1996) 45–77.

Хадри, Народноослободилачки њокреѝ = А. Хадри, Народноослободилачки њокреѝ на Косову 1941–1945, Приштина 1973.

Хамовић, *Књижевносѝ* = Д. Хамовић, *Књижевносѝ Младе Босне, национално ѝло и модерносѝ*, in: idem, *Пуѝ*, 72–86.

Хамовић, Пуџ = Д. Хамовић, Пуџ ка усјавној земљи – модерна српска поезија и њена културна самосвест, Београд 2016.

Хан, *Инџарзија* = В. Хан, *Инџарзија на њодручју Пећке ња-
џријаршије, XVI-XVIII век*, Нови Сад 1966.

Хасани, Косово = С. Хасани, Косово – ишћине и заблуде, Загреб 1986.

Хаџић, *Археолошка истраживања* = С. Хаџић, *Археолошка истраживања у јорџи манастира Бањска 2003. године*, Археолошки преглед н. с. 2-3 (2004-2005) 82-84.

Хаџић, *Испраживања у манастиру Зочишти* = С. Хаџић, *Испраживања у манастиру Зочишти, Зочишти, СО Ораховац, Косово и Меџохија*, Археолошки преглед н.с. 4 (2006) 164-167.

Хаџић, Сондажни радови = С. Хаџић, Сондажни радови у њорји цркве Св. Врача, Врачево, СО Лейосавић, Косово и Метјохија, 2002. Јодине, Археолошки преглед н.с. 2-3 (2004-2005) 85-87.

Хилмија Ђајновић = Љ. Зековић, Ф. Мухић, Хилмија Ђајновић, Подгорица 2012.

Храбак, Арбанашки ујади = Б. Храбак, Арбанашки ујади и
побуне на Косову и у Мейхохији од краја 1912. до 1915. године,
Врање 1988.

Хрваћанин, *Историјско-бојословска анализа* = Р. М. Хрваћанин, *Историјско-бојословска анализа српских шишањаних лишуријара из XVI века*, Београд 2017 (unpublished doctoral thesis, University of Belgrade, Faculty of Theology).

Хушкачи у одорама мировњака = Хушкачи у одорама мировњака, Политика (14. 5. 2017) 14-15.

Цветковић, *Храм Свeйoї Димитрија* = Б. Цветковић, *Храм Свeйoї Димитрија у Пећи. Нека зајажања*, ГДКС 25 (2001) 72–80.

Цвијић, *Балканско полуострво* = Ј. Цвијић, *Балканско полуострво и јужнословенске земље*, Београд 1922.

Церовић, Археолошка сведочансѣва = Н. Церовић, Археолошка сведочансѣва, in: *Задуждине и дарови*.

Цурк, *Плашијаница* = Ф. Цурк, *Плашијаница српској краља Стефана Уроша II Милутиина*, Ниш и Византија 5 (2007) 465-483.

- Чавошки, *Револуционарни макијавелизам* = К. Чавошки, *Револуционарни макијавелизам*, Београд 1989.
- Чанак-Медић, *Архиепископ Данило II* = М. Чанак-Медић, *Архиепископ Данило II и архиепископ Пећке патријаршије*, in: *Архиепископ Данило II и његова доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1991, 295–310.
- Чанак-Медић, *Архиепископ Немањиној доба II* = М. Чанак-Медић, *Архиепископ Немањиној доба II. Цркве у Полимљу и на Приморју*, Београд 1989.
- Чанак-Медић, *Архиепископ прве половине XIII века II* = М. Чанак-Медић, *Архиепископ прве половине XIII века II. Цркве у Рашкој*, Београд 1995.
- Чанак-Медић, *Бањски храм* = М. Чанак-Медић, *Бањски храм и црква Вазнесења Христовој у Дечанима. Сродности и заједнички узор*, in: *Манастир Бањска*, 99–105.
- Чанак-Медић, *Гоштика у српској црквеној архиепископији* = М. Чанак-Медић, *Гоштика у српској црквеној архиепископији од Жиче до Ресаве*, in: *Манастир Ресави. Историја и уметности*, ed. В. Ј. Ђурић, Деспотовац 1995, 111–134.
- Чанак-Медић, *Ђурђе Бошковић* = М. Чанак-Медић, *Ђурђе Бошковић – чувар и истраживач уметничке баштине*, Саопштења 35–36 (2006) 169–187.
- Чанак-Медић, *Нека ишћања развоја* = М. Чанак-Медић, *Нека ишћања развоја хиландарској католонској*, in: *Седма казивања о светској Гори*, ed. М. Живојиновић, З. Ракић, Београд 2011, 157–182.
- Чанак-Медић, *Обнова црквених грађевина* = М. Чанак-Медић, *Обнова црквених грађевина после Друге светске ратне*, Саопштења 35–36 (2006) 279–300.
- Чанак-Медић, *Пројекат за презентацију* = М. Чанак-Медић, *Пројекат за презентацију дечанске ризнице*, Саопштења 10 (1974) 43–51.
- Чанак-Медић, *Урожено културно наслеђе* = М. Чанак-Медић, *Урожено културно наслеђе*, ГДКС 32 (2008) 200–202.
- Чанак-Медић, *Кандић, Архиепископ прве половине XIII века I* = М. Чанак-Медић, О. Кандић, *Архиепископ прве половине XIII века I. Цркве у Рашкој*, Београд 1995.
- Чанак-Медић, *Поповић, Војводић, Манастир Жича* = М. Чанак-Медић, Д. Поповић, Д. Војводић, *Манастир Жича*, Београд 2014.
- Чанак-Медић, *Тодић, Бојородица Љевишка* = М. Чанак-Медић, Б. Тодић, *Бојородица Љевишка*, Нови Сад 2015.
- Чанак-Медић, *Тодић, Грачаница* = М. Чанак-Медић, Б. Тодић, *Манастир Грачаница*, Нови Сад 2017.
- Чанак-Медић, *Тодић, Пећка патријаршија* = М. Чанак-Медић, Б. Тодић, *Манастир Пећка патријаршија*, Нови Сад 2014.
- Чершков, „*Саишка црква*“ = Е. Чершков, „*Саишка црква*“ код Новог Брда, *Старинар* 7–8 (1956–1957) 338–340.
- Чештинаеши седница ЦК Србије = *Чештинаеши седница ЦК Србије*, Београд 1968.
- Чолић, *Турски документи* = Љ. Чолић, *Турски документи за историју Српске православне цркве. Фонд Глише Елезовића*, Приштина 1996.
- Чоловић, *Смрт на Косову пољу* = И. Чоловић, *Смрт на Косову пољу*, Београд 2016.
- Чубровић, *Которски светица* = З. Чубровић, *Которски светица и култура Дечана*, *Зограф* 40 (2016) 85–94.
- Чурчић, *Србљаци у 18. веку* = Л. Чурчић, *Србљаци у 18. веку*, in: *Српске књије и српски писци 18. века*, Нови Сад 1988, 32–62.
- Целебдић, *Архивска грађа* = М. Целебдић, *Архивска грађа за историју Народној музеја 1. Кнез Милош и српске власти према старицама и уметности у Србији: 1815–1839. године*, Београд 1969.
- Целетовић, *21 СС дивизија Скендербеј* = П. Целетовић, *21 СС дивизија Скендербеј*, Београд 1987.
- Шакота, *Акаџиски првомученику Стефану* = М. Шакота, *Акаџиски првомученику Стефану од иконописца Лонина*, СКМ 2–3 (1963) 205–218.
- Шакота, *Дечанска ризница* = М. Шакота, *Дечанска ризница*, Београд–Приштина 1984.
- Шакота, *Зограф Лонин* = М. Шакота, *Зограф Лонин, сликар и књижевник XVI века*, in: *Стара књижевност*, ed. Ђ. Трифунчић, Београд 1965, 533–540.
- Шакота, *Ризница манастира Бање* = М. Шакота, *Ризница манастира Бање код Придоја*, Београд 1981.
- Шелмић, *Бакорез „Кнез Лазар“* = Л. Шелмић, *Бакорез „Кнез Лазар“ Захарије Орфелина*, in: *eadem, Српска уметности 18. и 19. века. Одабране студије*, Нови Сад 2003, 15–25.
- Шијаковић, *Велики рај* = Б. Шијаковић, *Велики рај, Видовданска етика и памћење. О историји идеја и Сомени Жртва*, Београд 2015.
- Шкриванић, *Љубинковић, Косовска бишка* = Г. А. Шкриванић, Н. Љубинковић, *Косовска бишка – косовска легенда*, Београд 1989.
- Шопова, *Која Скоје* = Д. Шопова, *Која Скоје било центар на санџак во периодот од паѓањето под турска власт до крајот на XVI век*, *Гласник на Институтот за национална историја* 1/1 (1957) 89–98.
- Шпадијер, *Бојослужбени списи* = И. Шпадијер, *Бојослужбени списи посвећени светом Јоаникију Девичком*, in: *Византијски свет на Балкану II*, ed. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 597–605.
- Шпадијер, *Свети Петар Коринџи* = И. Шпадијер, *Свети Петар Коринџи у старој српској књижевности*, Београд 2014.
- Штавланин-Ђорђевић, *Гроздановић-Пајић, Цернић, Опис ћирилских рукописа* = Љ. Штавланин-Ђорђевић, М. Гроздановић-Пајић, Л. Цернић, *Опис ћирилских рукописа Народне библиотеке Србије I*, Београд 1986; *Палеографски албум*, ed. Л. Цернић, Београд 1991.

Шулетић, *Берат њаџријарха Калиника I* = Н. Шулетић, *Берат њаџријарха Калиника I*, Зборник Матице српске за историју 83 (2011) 97–104.

Шулетић, *Подаци о бераџима* = Н. Шулетић, *Подаци о бераџима архиепископа Пећке и Охридске архиепископије у дефтеру њрихода Канцеларије црквених мукаџа* (БОА, КК 2542–33), Српске студије 1 (2010) 177–193.

Шупут, *Архиепископски украс* = М. Шупут, *Архиепископски украс цркве краља Милуџина*, in: *Манасџир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 161–164.

Шупут, *Визанџијски џласџични украс* = М. Шупут, *Визанџијски џласџични украс у џрадиџељским делима краља Милуџина*, ЗМСЛУ 12 (1976) 43–55.

Шупут, *Визанџијски рељефи* = М. Шупут, *Визанџијски рељефи са џасџом из XIII и XIV века*, Зограф 7 (1977) 36–44.

Шупут, *Манасџир Бањска – рушењем до обнове* = М. Шупут, *Манасџир Бањска – рушењем до обнове*, ГДКС 32 (2008) 191–193.

Шупут, *Пласџична декорација* = М. Шупут, *Пласџична декорација Бањске*, ЗМСЛУ 6 (1970) 39–55.

Шупут, *Сџоменици* = М. Шупут, *Сџоменици срџској црквеној џрадиџељсџива XVI–XVII века*, Београд 1991.

Шупут, *Срџска архиепископска* = М. Шупут, *Срџска архиепископска у доба џурске власџи 1459–1690*, Београд 1984.

Шупут, *Црква у Сџаром Трџу* = М. Шупут, *Црква у Сџаром Трџу*, Зборник Филозофског факултета XII/1 (1974) 321–331.

Шутаковић-Андрић, *Радови Завода* = Н. Шутаковић-Андрић, *Конзерваторско-ресџаураџорски радови Завода за зашџиџу сџоменика кулџуре у Призрену*, ГДКС 18 (1994) 29–30.

Шутаковић-Андрић, *Ресџаураџорско-конзерваторски радови* = Н. Шутаковић-Андрић, *Ресџаураџорско-конзерваторски радови завода за зашџиџу сџоменика кулџуре у Призрену изведени 1996. џодине*, Гласник ДКС 21 (1997) 79–81.

Јastreбов, *Стара Србија и Албанија* = И. С. Јastreбов, *Стара Србија и Албанија*, Споменик 41, други разред, књ. 36 (1904) 1–267.

ABBREVIATIONS FOR INSTITUTIONS

Archives SASA = Archives of the Serbian Academy of Sciences and Art, Belgrade

AS = Archives of Serbia, Belgrade

BCM = Belgrade City Museum

BOA = Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Istanbul

IPCMS = Institute for the Protection of Cultural Monuments of Serbia, Belgrade

MP = Museum in Priština

MSG = Matica Srpska Gallery, Novi Sad

MSOC = Museum of Serbian Orthodox Church, Belgrade

NLB = National Library in Belgrade (burned down in *German bombing* on April 6, 1941), see. NLS

NLS = National Library of Serbia, Belgrade

NMB = National Museum in Belgrade

NMK= National Museum in Kruševac

PIPCM = Provincial Institute for the Protection of Cultural Monuments, Priština

RAI= Romanian Academy Library, Bucharest

TKGM = Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Ankara